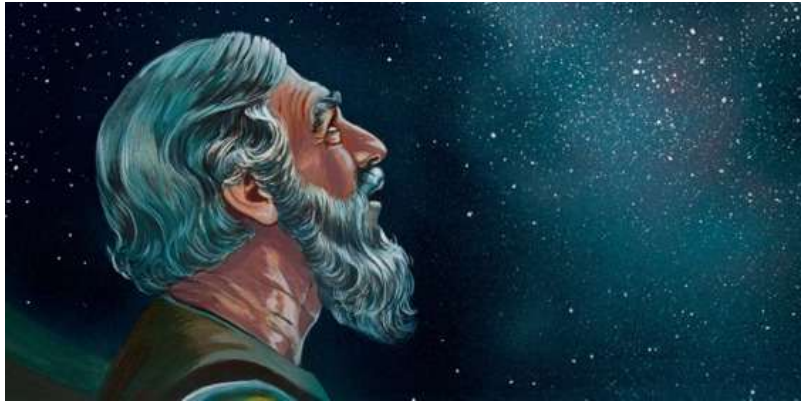

Ebandeli 1

Ebandeli 2

Ebandeli 3

MOKANDA *ya* **Ebandeli 3**

BOMOI YA ABRAM

(Ba Leson 33 – Mokapo ya Ebandeli 12-21)

Mokomi: *Maman Lorella Rouster. MCE*

Mobaloli: *Rvd Ng'Onker J. Komakasi*

mce

Version Originale en Kituba
Traduction en Lingala de la
Rép. Dém. du Congo
ecmafrica@ecmafrica.org
www.teachingforafrica.com

Mokanda ya Ebandeli 3

Bomoi ya Abram, Tata ya Kondima Ebandeli Mokapo 12-21

Leso 32 Nzambe abengaki Abram po na kopambola biso nyonso

Leso ya Bible: Ebandeli 12:1-3

Ntina ya Leso: Kososola ete Nzambe alingi kopambola bato nyonso, ebongo Ao]ponaki Abram lokola moto oyo Akosalela po na kopambola biso. Yango wana, bana pe bakoluka kopambola bato nyonso.

Verse ya kokanga na motema: (Tata Nzambe zlobaki na Abram:) *Ebandeli 12:3b* “...po nakobenisa mabota nyonso ya mokili po na yo.”

NB Po na verse oyo: Baverse oyo ezali mbala ya liboso oyo Nzambe aponi Abram po na mosala special. Ezali lokola ebandeli ya ‘Bato oyo Nzambe oponaki, oyo bakomaki Ba juif to Bayuda’. Bato ebele bazali komona pasi po na makanisi oyo, ete Nzambe aponaki famille ya Abram, Ba juif. Bazali komona ete Nzambe akoki te kopona ezali kaka moto moko to libota moko, kasi Esengeli asala lolenge na bato nyonso.

Kasi atako Nzambe alingi bato nyonso lolenge moko, Azalaki na moasala special—komema Mwana na ye awa na mokili. Mwana akoki koya te na mabota nyonso. Mwana azali moto ya libota ya baboti na ye.

Kasi ezali te ete Nzambe Alingaki Abram koleka bato mosusu. Ayebisaki Abram ete raison Alingaki kopambola ye. Ezalaki po na kopambola bato nyonso kati na ye. Ebongo, Nzambe atindaki Mwana na ye kobotama na libota ya Abram, Kasi, kobotama wana, ezalaki po na bolamu pe po na lobiko na biso nyonso, bato ya mokili mobimba.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesa oyo:

Abram! Abram! Po na nini
Nzambe apambolaki yo?
O yea-ii! O yea-ii!
Po na kopambola biso nyonso pe!

Malakisi monene na Leso oyo na Biteni 7:

Leso 32.1 Nkolo Nzambe abengaki Abram.

32.1 Tangila bana: Ebandeli 12:1a
“Nkolo Nzambe alobi na Abram ”

32.1B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nzambe asalaka nini na Abram? (Nzambe alobaki na ye.)
- Po na nini koloa oyo ezalaki mutuya? (Po Nzambe apesaki yango)
- Abram ayokaki maloba ya nani? (Maloba ya Nzambe)

Niveau Secondaire:

- ✓ Titre nini Bible ezali kopesa na Nzambe awa? (Nkolo)
- ✓ Maloba oyo “Nkolo” elingi koloba nini? (Moto oyo azali na bokonzi kiyeka. Esengeli totsaka na ye.)
- ✓ Bible ezali kolakisa biso lolenge nini Nzambe alobaki na Abram. Ba lolenge nini ekokaki kozala possible? (Na maloba oyo moto akoki koyoka, na bandoto, na vision, na makambo oyo Nzambe alobaki na motema na ye, etc.)
- ✓ Boni, ezalaki na yango tango oyo Nzambe alobaki na ye? Ezalaki lolenge nini ? (Molakisi, yoka bana. Biyano ekoki kozala ebele.)

32.1C Kolakisa nini easalamaki:

Basi baloba lokola Nzambe ete, “Abram, Abram.”

Mibali balakisa lokola bazali koyoka maloba. Batala bipai nyonso koloba ete, “Nzambe? Nzambe?”

32.1D Koyemba pe kobina:

Nkolo Nzambe alobaki ee, ee, ee
Alobaki na Abram, ee, ee, ee

Leso 32.2 Nzambe Ayebisaki Abram atika ndako pe Mboka na ye.

32.2A Tangila bana: Ebandeli 12:1b

“ete, Longwa na mboka na yo, tika libota” ya tata na yo”

32.2B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- ?
- Nzambe Ayebisaki Abram atika nini? (Atika Mboka na ye, bandeko na ye, pe mboka na ye)
  - Ekozala pasi, to ekozala pasi te atika mboka na yo pe bandeko na yo? (Pasi)
  - Soki tozali kokende na mboka mosusu, tokoloba nini bato oyo tozali atika? (Botikala malamumu.)

Niveau Secondaire:

- ?
- ✓ Po na nini okanisi ete Nzambe alobaki makambo misato oyo Abram esengeli atika? Po na nini Nzambe alobaki te ezali kaka ete, “Tika esika oyo.”
(Bible ezali kolakisa te, Kasi mbala mosusu ezalaki po akanisaki malamumu-malamumu te nini azalaki koasala.)
  - ✓ Boni Nzambe azali koloba yango lokola makambo oyo ye akoki koasala Soki alingi, to lokola makambo esengeli asala?
(Esengeli asala yango. Akokaki kopona ezali kaka kotosa na Nzambe to koboya kotosa.)
  - ✓ Lolenge nini bokanisi Abram ayokaki na motema tango Nzambe apesaki ye ordre oyo?
(Mbala mosusu kobanga, mawa.)
  - ✓ Lolenge nini Nzambe alimbolaki te po na nini Abram esengelaki asala yango? (Nzambe alimbolaki te po na nini, ezalaki po ete esengelaki Abram apona ezali kaka kotosa soki te kotosa te.)
  - ✓ Okanisi po na nini Abram akoasala makambo lolenge wana? (Pe alobaki na motema na Nzambe. Soki Nzambe alobaki yango, ayebi ete ekozala malamumu, atako Nzambe alimbolaki te po na nini esengelaki asala yango.)

32.2C Kolakisa nini easalamaki:

Bana nyonso balakisa na ba geste pe na maloba: “Longwa! Tika bango! Kende!”

32.2D Koyemba pe kobina:

Longwa na Mboka na yo,
Tika bandeko na yo,
Tika mboka na yo, Abram!

Leso 32.3 Nzambe alakaki kolakisa Abram mbebale ya kobika.

32.3A Tangila bana: Ebandeli 12:1c

“ pe kende na mboka oyo ngai nakolakisa yo.”

32.3B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- ?
- Nini Nzambe alakaki kolakisa Abram? (Mbebale)
  - Boni, Abram amoni Mboka wana liboso? (Ezali bongo te. Ezali ezali kaka Nzambe alakaki ete Akoyebisa Abram.)
  - Bonu, Nzambe Ayebisaki ye epai wapi Mokili yango ezalaki? (Ezali bongo te. Ezali ezali kaka et Alakaki ete Akoyebisa Abram yango.)

Niveau Secondaire:

- ?
- ✓ Nini ekozala special po na mboka wana? (Nzambe akoyebisa Abram yango.)
  - Nini Abram esengeli asala po na kozuwa mboka wana? (Ezali kaka kondima Nzambe pe kotosa na maloba oyo Nzambe azali koyebisa ye.)
  - ✓ Ebongo, nini Abram esengeli atika pe nini esengeli azuwa? (Esengeli atika mboka pe bandeko na ye, ebongo azuwa mboka mosusu oyo Nzambe akoyebisa ye.)

32.3C Kolakisa nini easalamaki:

Bana batanga moko, mibale, moko, mibale, etc. Bana nyonso oyo bazali ‘moko,’ bakoziwa partie ya Nzambe. Bana nyonso oyo bazali ‘mibale,’ bo bakoziwa partie ya Abram. Bana oyo bazali Nzambe batiya loboko na lipeka ya bana oyo bazali Abram. Balakisa na loboko, pe baloba ete, “kende na

mboka oyo nakoyebisa yo.” Bana oyo bazali kokuwa partie ya Abram bandima ete, “eee.”

32.3D Koyemba pe kobina:

“Kende na mokili
Oyo na kolakisa yo.”
(yemba lisus pe lisusu)

Leso 32.4 Nzambe alakaki ete bana ya Abram bakokoma libota moko monene.

32.4A Kotangela bana : Ebandeli 12 :2a

« Nakómisa yo tata ya ekolo monene; »

32.4B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nzambe alakaki ete bana ya Abram bakokoma libota ya lolenge nini ?
(Libota moko ya monene)
Abram akobota bana mutuya boni?
(Bana ebele)

Niveau Secondaire:

- ✓ Bato balingi ete libota ekolanda bango ekozala lolenge nini?
(Ekozala monene)
- ✓ Kino tango oyo, Nzambe Asengi likambo moko na Abram, pe Alakaki ye makambo mibale. Likambo ya liboso nini Nzambe Asengaki na ye?
(Abram bika mboka ti libota na ye.)
- ✓ Likambo ya mibale nini Nzambe alakaki Ye?
(Nzambe alakaki kolakisa ye mabele (mboka), pe kopesa ye libota ya monene.)

32.4C Kolakisa nini easalamaki:

Bana basalela maboko kolakisa elaka ya Nzambe oyo alakaki Abram. Balakisa mosapi moko pe koloba “Moko.” Balakisa misapi zomi lisusu pe lisusu pe lisusu, pe baloba, “akokoma mingi.”

32.4D Koyemba pe kobina:

“Abram akokoma libota monene.”(Yemba lisusu pe lisusu.) (Bana bafongola maboko makasi tango bazo’yemba “libota oyo ya monene.”)

Leso 32.5 Nzambe alakaki kopambola Abram pe kopesa ye kombo ya lokumu.

32.5A Tangila bana : Ebandeli 12 :2

« nakobenisa yo, bongo kombo na yo ekokóma ya lokumu ;

32.5B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nini Nzambe alakaki na Abram?
(Akokopambola ye pe Akopesa lokumu na kombo na ye.)
- Nani akosala makambo oyo po na Abram?
(Nzambe akosala yango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe asengaki Abram makambo mutuya boni?
(Ya liboso—Atika mboka pe bandeko na ye.)
Verse oyo esali kokokisa makambo minei oyo Nzambe alakaki ye.
- ✓ Makambo yango ezali nini?
(Kolakisa ye mboka, Kokomisa ye libota monene, Kopambola ye, Kopesa kombo na ye lokumu.)
- ✓ Principe to mobeko nini oyo okanisi ezali kolakisa yango?

32.5C Kolakisa nini easalamaki:

Bana basala ba geste oyo ezali kolakisa ete bazali kopambola moto. Na sima, basala ba geste oyo ezali kolakisa lokola bazali kopesa moto lokumu. Baloba ete, “Lipamboli pe lokumu.”

32.5D Koyemba pe kobina:

Bana basalela ba geste wana bazali koyemba “Lipamboli pe lukuuuuuumu” lisusu pe lisusu.

Leso 32.6 Akopambola bato nyonso oyo bakosala malamau na Abram, pe Akosala bango mabe na ba oyo bakosala Abram mabe.

32.6A Tangila bana : Ebandeli 12 :2c , 3a

2c « Bato bakobanda kobenisama na kombo na yo.

3a Nakobenisa bato oyo bakolinga yo; nakopesa etumbu na bato oyo bakoyina yo. »

32.6B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nani mosusu Nzambe akopambola po na Abram? (Bato mosusu.)
- Na banani Nzambe akosala malamumu? (Ba oyo bakosala Abram malamumu.)
- Nani Nzambe akosala mabe? (Ba oyo bakosala Abram mabe.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini azali kolakisa ete Lipamboli ya Nzambe ezali kosuka kaka te na Abram? (Nzambe alakaki pe kopambola bato mosusu po na ye.)
- ✓ Lolenge moko oyo bato bakoki kuzwa Lipamboli ya Nzambe lel'oyo ezali nini? (Kosala malamumu na libota ya Abram, Israel.)
- ✓ Israel ezali te pene na biso awa na Congo. Ebongo, lolenge nini tokoki kopambola bango? (Biso tokoki kobondela po na bolamu na bango.)
- ✓ Kanisa ete ebele lel'oye bazali te baninga ya Israel. Oyo ekomema nini po na bango? (Bakobenda etumbu na Nzambe, soki te Nzambe akosala bango mabe po na makambo wana.)

32.6C Kolakisa nini easalamaki:

Groupe moko ya bana bazuwa partie ya Abram pe bana na ye. Mwana moko azuwa partie ya Nzambe. Groupe mosusu bazuwa partie ya bato ya kopambola Abram pe bana na ye. Bapambola Abram, ebongo Nzambe apambola bango po na makambo wana.

32.6D Koyemba pe kobina:

Nzambe ete, “Nakopambola

Baoyo bakopambola yo, Abram.” (Yemba lisusu pe lisusu.)

Leso 32.7 Nzambe akopambola bato ya mokili mobimba po na Abram.

32.7A Kotanga Ebandeli 12 :3b

« Nakobenisa mabota nyonso ya. »

32.7B Kotuna mituna lokola oyo—**Niveau Primaire:**

- Banani lisusu Nzambe akopambola po na Abram? (Bato nyonso ya Mokili.)

- Na sima bamvula ebele, nani abotamaki na kati ya famille ya Abram? (Molakisi Soki bana bayebi te, batanga Matayo ch. 1 vs. 1. Yesu Kristo abotamaki kaka na libota ya Abram.)
- Yesu Kristo apambolaki bato nyonso lolenge nini? (Akufaki po na kobikisa biso nyonso.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Makambo nini mibale na kati ya libota ya Abram, asalamaki oyo ezali kopambola mabota nyonso kino lel'oyo. Makambo wana ezali nini? (Libota ya Abram apesaki biso Bible, Maloba ya Nzambe, pe epesi biso Yesu, Mobikisi na biso.)
- ✓ Boni, Nzambe asalaki mabe na kopona Abram? Asalaki mabe te? (Po tango Ye abengaki Abram, Ayebisaki ye mbala moko Makanisi ete akopambola ye, ezali kaka yango te, kasi akosalila ye po na kopambola bato nyonso ya mokili mobimba.)

32.7C. Kolakisa nini easalamaki:

Bana basala ba cercle mibale—moko ya muke, pe moko ya monene mopanzi na yango. Cercle ya muke ezali kolakisa Ba Juif, libota ya Abram. Cercle ya monene mopanzi na yango ezali mabota oyo nyonso mosusu ya mokili.

Tiya moto moko na kati-kati lokola Abram. Pona mwana moko ya cercle ya muke azala Yesu. Yo Molakisi, kopambola Abram, lokola Nzambe asalaki. Na sima, Abram akopambola bana na cercle ya muke, Ba Juif.

Yesu, ezali na cercle ya muke, kende na cercle ya monene po na kopambola bato nyonso. Tango ye azali kopambola bango, akoki kotanga bakombo ya ba tribu (ekolo) na rayon na ye. Lokola: “Nazali kopambola Badinga. nazali kopambola Bayansi, nazali kopambola Babunda,” etc.

32.7D Koyemba pe kobina:

Na kati ya Abram,
Nzambe akopambola ngai,
Na kati ya Abram,
Nzambe akopambola bino,

Na kati ya Abram,
Nzambe akopambola mabota nyonso.
(Yemba lisusu pe lisusu.)

>|< Kosilisa lesu:

Bana misato bakoki koyebisa makambo oyo: Mwana moko azali na kanda na Nzambe, zali koboya Ye po Ye amonaka ete Nzambe azali juste te. Azali koyima yima ete, po na nini Nzambe aponaki kaka Abram pe libota na ye? Azali koyima-yima ete, oyo ezali kolakisa ete Nzambe alingi biso te. Pona mwana moko to pe mibale mosusu koyebisa lolenge nini bakosolola po na moto wana.

Devoir: Bino ba oyo bisila deja kondima Yesu na bomoi na bino, Na poso oyo, tonda Nzambe mikolo nyonso. Tonda Ye po na kati ya Abram, Apambola yo pe. Ebongo, kosambela Nzambe po na libota moko oyo eyebi Yesu nanu te. Sambela pe po na libota oyo babengi “Baggara Decarire” na mboka ya Tshad awa na Afrique. Bato wana bazali Musulman oyo bayebi Yesu te, Kasi Nzambe alingi kopambola bango pe. Alingi bango bayoka Nsango malamumu po Akoki kolimbisa bango pe kobikisa bango. Sambela Nzambe po na bango na poso oyo oyo mobimba.

Kobenga na Yesu:

Nzambe apambolaki Abram, Kasi Alingi kopambola yo pe. Yo oyo oyambi Yesu nanu te, Nzambe alingi kopambola yo na bomoi ya seko na seko. Yesu Kristo, mwana na Nzambe, abotanaki na libota ya Abram po na kobikisa yo pe biso nyonso.

Yesu afutaki nyongo ya masumu na yo. Asekwaki na lufwa. Soki okondimela Ye lel’oyo, okozuwa bomoi ya seko na seko. Soki oyamba Yesu nanu te, tango malamumu, yango oyo. Na sengi yo kaka yaka na ngai na sima ya ecodim. Koyebisa ngai ete, « Nalingi na ndima Yesu. » Nakozala na esengo na kosalisa yo.

== SUKA YA LESO 32

Leso 33 Abram atosaki kaka na Nzambe—mwa-muke.

Leso ya Bible: Ebandeli ch. 12 vs. 4 kino na 6

Leso oyo na mokuse nyonso: Abram atosaki kaka na maloba na Nzambe, atikaki mboka na ye, kasi atosaki te na kotika bandeko na ye. Pe amemaki lisusu ndeko na ye Lot pe.

Ntina ya Leso: Kososola ete Nzambe akopambola biso na makambo nyonso oyo tozali kotiela ye motema pe kotosa Ye. Akoki kopambola te na makambo oyo tozali koboya na kotosa Ye. Ebongo bana bakobongisa makanisi ya kotosa na makambo nyonso oyo Nzambe akoloba.

Kobongisa liboso ya tango ya classe: Mema bilamba ya molayi oyo ekoki kosalisa po na kuzipa miso ya mwana po amona te. Okosalela yango na 39.1, Koyebisa nini esalemaki.

Kotala lisusu lesu ya poso eleki:

- † Bilaka nini Nzambe alakaki Abram?
- † Nzambe apambolaki Abram. Lolenge nini ezali kosadisa biso lel’oyo?

Verse ya Koyekola:

Baebreo 11:8a

“Abraham, po na bondimi na ye, atosaka tango Nzambe abengaki ye. Akendeki na mboka oyo Nzambe alakaká ye...”

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

Ndimela Nkolo Nzambe, ‘ebongo tosa na ye!

Banzembo mosusu ya mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”:

BI-BI-LA! Vs. 2

Kumisa Nzambe! Vs. 2

Yoka Bible Vs. 6

Nkolo ayebi Nzela na Ngai

Malakisi monene na Leso oyo na Biteni 3:

Leso 33.1 Abram atosaki kaka—Azalaki kaka na mboka na ye kolanda kotambisama ya Nzambe.

33.1A Kotangela bana : *Ebandeli ch. 12 vs. 4a (phrase ya liboso ya verse)*

Abram alongwe na mboka Haran ndenge Yawe alobaki na ye.

33.1B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima ete Nzambe abengaki Abram, nini asalaki?
? (Alongwaki mboka Aram, esika ye azalaki, ebongo akendekei lokola Nzambe Ayebisi ye kosala.)
- Ebongo Abram atosaki Nzambe na makambo wana?
(Ee, Atosaki kaka.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Partie nini ya commande ya Nzambe Abram atosaki kaka?
? (Kokende lolenge Nzambe Ayebisaki ye)
- ✓ Po na nini okanisi kotosa ezalaki difficile?
(Ye ayebaki te wapi akokende. Atikaki nyonso oyo ayebaki na mboka na ye.)

33.1C Koyebisa nini esalemaki:

Zipa miso ya mwana moko na elamba po akoki komona te. Abandaki voyage na zali kaka ngai moko ya salle de classe. Tiya biloko na nzela lokola kiti, mesa, etc. Mwana mosusu asala lokola Nzambe, koyebisa ye na munoko, « Kende na droit, kende mopanzi ya gauche, Telema kaka esika ozali, kende tout droit, » etc. Mwana ya miso akolanda maloba ya mwana mosusu po aya na suka ya voyage na liboso ya classe. Oyo ezali lolenge Abram atosaki Nzambe. Ayebaki te wapi azalaki kokende. Alandaki te miso na ye, kasi alandaki maloba ya Nzambe, pe Nzambe akambaki ye.

33.1D Koyemba pe kobina:

Abram atosaki kaka, alandaki Nzambe!
(Gestes lokola bana bazali koyoka, bazali kotambola.)

Nzembo: Oyo ezali tango malamumu ya koyemba “Nkolo ayebi Nzela na Ngai”

Leso 33.2 Abram atosaki kaka te—Azalaki kaka te libota na ye nyonso, kasi amemaki ndeko na ye Lot.

33.2A Kotangela bana Ebandeli 12:4b pe 5a

4 Abram alongwe na mboka Haran ndenge Yawe alobaki na ye. Lot pe akendekei nzela moko ná ye. Abram akokisaki mbula tuku sambo na mitano (75), tango alongwaki na Haran.

5 Akamati mwasi na ye Saray, ná Lot, mwana ya ndeko na yé;

33.2B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nani akendekei na Abram?
(Lot, ndeko lokola mwana ya leki na ye, pe Sarah, mwasi na ye.)
- Sarah azalaki mwasi na ye, ebongo esengelaki akende pe na ye. Boni, omoni yango malamumu ete Lot akendekei?
? (Ezalaki malamumu te, po Nzambe Ayebisaki Abram atika bandeko na ye to pe libota na ye. Komema Lot, azalaki kotosa te.)
- Abram azalaki na bambula mutuya boni tango abandaki voyage?
(Bambula tuku sambo na mitano)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe Ayebisaki Abram atika bandeko na ye. Po na nini okanisi amemaki Lot pe na ye?
? (Molakisi, yoka Makanisi ya bana. Toyebi te soki Lot asengaki ye kokende, to pe soki ye alingaki Lot mingi, to pe soki ye azalaki na kobanga pe alingaki ndeko moko oyo ayebaki malamumu kokende pe na ye.)
- ✓ Abram atosaki, ebongo Nzambe atangaki ye na kati ya ba heros ya kondima (Ba-hebré ch. 11 vs. 8). Kasi atosaki te totalement. Boni, okanisi ete soki atosaki Nzambe, Kasi mobimba te?
(Molakisi, yoka Koloba ya bana.)

33.2C Koyebisa nini esalemaki:

Bana basala théâtre. Mwana moko azala Nzambe. Akoyebisa Abram atika bandeko na ye pe libota na ye, koya kolanda Ye na

mboka ya sika. Mwana moko ekozala Abram pe moko Lot. Abram akoyoka commande ya Nzambe. Na sima, akobanda voyage, kasi akomema ndeko na ye Lot. Bana mosusu bakozala lokola conseillers. Bakoyebisa Abram ete, “Komema Lot te. Komema bandeko na yo te. Nzambe ayebisaki yo ndenge wana te.” Kasi Abram akoyoka bango te. Akomema Lot kaka.

33.2D Koyemba pe kobina:

Abram atosaki kaka na likambo moko. Esengo ! Esengo!
Kasi atosaki na nyonso te. Mawa, mawa mingi!

Leso 33.3 Abram atosaki kaka, pe Nzambe amemaki ye na mboka ya Kanaan.

33.3A Kotangela bana Ebandeli 12:5b
... ná bomengo nyonso bazalaki na yango, pe baumbu oyo basombaki na Haran. Babimi pe bakei na mboka Kanán.

33.3B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Abram amemaki pe nini nzela moko na ye?
(Bozuwi na ye pe bawumbu na ye.)
- Wapi Abram azalaki na bawumbu na ye?
(Asombaki bango na mboka Aram.)
- Tango basimbaki Nzela, Nzambe amemaki bango wapi?
(Na mboka ya Kanaan.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, Abram azalaki mobola?
(Ezali bongo te. Amemaki bozuwi na ye tango akendeki na Kanaan.)
- ✓ Abram asombaki bawumbu. Soki Bible ezali koyebisa ete moto asalaka makambo, boni, elingi koloba ete Nzambe andimi bowumbu?
(Ezali bongo te. Bible ezali koyebisa makambo ya solo oyo ezalaki, ya malamumu pe ya mabe.)

33.3C Koyebisa nini esalemaki:

Sorte ya bozuwi nini okanisi Abram azalaki na yo? (Banyama, ebele.)

Bana nyonso basala ba geste lokola bazali kotiya biloko likolo ya Banyama po na voyage.

33.3D Koyemba pe kobina:

Biloko nyonso Abram azalaki na yango, Amemaki yango, asimbaki Nzela. Nzela akendeki na Kanaan. Nzambe Ye moko ayebisaki ye nzela wana!

>|< Kosilisa lesu:

Nzambe Ayebisaki Abram atika mboka na ye, akokende na esika oyo Akoyebisa ye, pe ye atosaki. Nzambe Ayebisaki Abram atika bandeko na ye, kasi na likambo wana, Abram atosaki te. Amemaki ndeko na ye Lot nzela moko na ye pe. Tokomona na baposo ekoya ndenge makambo wana ememelaki ye pasi. Malamumu toyoka maloba na Nzambe malamumu, totosa ye na makambo nyonso.

Devoir (Application) po na bana oyo bayebi Yesu deja:

Bino bakristo, nazo'pesa bino devoir oyo: Na poso oyo, kanisa soki otosaki Nzambe mwa-muke, kasi mobimba te. Soki akoyebisa yo likambo, ndima yango pe senga bolimbisi na Nzambe. Sambela na poso oyo ete Nzambe asalisa yo na kotosa ye na makambo nyonso.

Kobenga na Yesu:

Bino ba oyo boyambi Yesu nanu te lokola Mobikisi, yeba ete moto akoki kozala makasi te na kotosa na Nzambe Soki ayambi Yesu nanu te na bomoi na ye.

Soki oyebi nanu te ete otie motema na Yesu, lel'oyo ezali tango malamumu ya kosala yango. Na sima ya eodim, yaka koyebisa ngai ete, «Nalingi koyamba Yesu. » Nakozala na esengo ya kosambela Nzambe na yo samu oyamba Ye.

===SUKA YA LESO 33

Leso 34 Nzambe alakaki Kopesa Abram mboka ya Kanaan.

Leso ya Bible: Ebandeli ch. 12 vs. 5c kino na 9

Kobongisa liboso ya tango ya classe:

Mona visuel “Sila-asala” na colis na yo.

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete Nzambe esengeli Akokisa nyonso oyo alaka. Ebongo bakondima maloba na ye nyonso.

Kotala lisusu lesu ya poso eleki:

- † Nzambe Ayebisaki Abram kosala nini? (Atika mboka na ye pe bandeko na ye, akende na esika oyo Nzambe ayebisa ye.)
- † Atosaki kaka na nini? (Atika mboka na ye)
- † Ye atosaki kaka te na nini? (Atika te bandeko na ye)

Kolanda devoir ya lesu eleki:

Na poso eleki, tosengaki bino Kosambela ete Nzambe ayebisa yo lolenge nini ya kotosa Ye na makambo nyonso. Nani amekaki kosala yango? (Felisitati!) Nani ekoki koyebisa biso nini asalamaka?

Verse ya Koyekola:

1 Bakonzi 8:56

“Lokumu na Nkolo Nzambe...ye Akokisaka makambo nyonso oyo akolobaka...”

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda, ya “Banzembo ya Ecodim”)Lobi, Lelo, pe libela na libela Yesu Lolenge Moko

Nkolo ayebi Nzela na Ngai

Nani Ezali Makasi?

Nani tokoki kotienda Motema? Nzambe kaka tokoki kotienda Motema, koleka bato nyonso.

Malakisi Monene ya Leso na Biteni 3:

Leso 34.1 Abram tambulaka kino na Sichem.

34.1A Kotangela bana Ebandeli 12:5c & 6

5c Tango bakómi kuna na mboka Kanán,
6 Abram atambolaki mabelé yango mobimba tii na Sikem, pembeni ya nzete monene ya More esika bato ya mboka yango bamesanaki

kokende kosambela. Na tango wana ba-Kananite bazalaki kofanda kuna.

34.1B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- ?
- Abram na bato na ye bayaki na mboka nini? (Na mboka Kanaan)
  - Abram, nani asalaka na Mokili wana? (Atambolaki na yango.)
  - Pe ayaki pene na mboka nini? (Pene na mboka Sichem)
  - Na esika wana ezalaki nini? (Nzete ya ekila na kombo ya More. Ezalaki Nzete oyo bato ya Kanaan basambelaki biloko lokola biteki.)
  - Nani azalaki kobika na esika wana? (Bato ya Kanaan)

Niveau Secondaire:

- ✓ Tango Abram ayaki na Kanaan, lolenge nini akokisaki elaka Nzambe apesaki tango Ayebisaki Abram atika mboka na ye (Ebandeli ch. 12 vs 1)? (Nzambe alakaki ete Akoyebisa Abram esika, pe asalaki ndenge wana.
- ✓ Boni, Abram asambelaki Nzete ya ekila ya Sichem? (Ezali bongo te. Bato ya Kanaan bazalaki Kosambela yango.)
- ?

34.1C Koyebisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala ba gestes lokola bazali kotambola na kati ya mboka Kanaan.

34.1D Koyemba pe kobina:

Tokomi na Kanaan
Tozali kotambola na Kanaan
Nzambe azali kotambolisa biso.

Leso 34.2 Nzambe Ayebisaki Abram ete, ‘Mabele oyo na kopesa yo.’

34.2A Kotangela bana: Ebandeli 12 :7

Yawe abimeli Abram, pe alobi na ye: Oyo ezali mabelé nakopesa na libota na yo.” Bongo Abram atòngaki mesa ya kopesa Yawe mabonza na esika oyo abimelaki ye.

34.2B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nani alobaki na Abram na esika wana? (Nkolo Nzambe)
- ? • Nzambe alobaki nini na ye? (Oyo ezali mabele na kopesa bana na yo.)
- Abram asalaki na sima Nzambe koloba na ye? (Asalaki Mesa ya Mabonza.)
- Bato basalaka nini na Mesa ya Mabonza? (Bapesaka mbeka ya makila na Nzambe.)
- Po na nini Abram asalaki yango? (Po amonaki Nzambe na esika wana.)

Niveau Secondaire:

- ? ✓ Esika wana Sichem ezalaki liboso esika ya Biteko ya Nzete. Lolenge nini Abram abalolaki yangololenge mosusu? (Asalaki Mesa ya Mabonza po na Kosambela Nzambe na esika yango.)
- ✓ Nini azali kolakisa ete ekosenga tango yambo elaka na Nzambe ekokisama mobimba? (Ezali na bana na ete Nzambe akopesa mabele wana.)
- ✓ Lel'oyo bato ebele bazali komona ete Israel ezali te na droit na kobika na mboka wana. Bible elobi po na yango? (Israel ezali bana ya Abram. Mabele wana ezali ya bango, po Nzambe apesaki yango na bango.)

34.2C Koyebisa nini esalemaki:

Ya liboso bana nyonso basala ba geste lokola bazali Nzambe. Balakisa Abram Mabele ya Kanaan, pe baloba ete: “Oyo ezali Mabele na kopesa bana na yo.” Na sima, basala lokola bazali Abram, basala lokola bazali kotonga Mesa ya Mabonza po na Kopesa Nzambe mbeka.

34.2D Koyemba pe kobina:

Oyo ezali Mabele Nzambe akopesa Na bana na yo nyonso. Aleluya!

Leso 34.3 Abram atongaki lisusu Mesa ya Mabonza po na Kosambela Nzambe na Mabele wana.

34.3A Kotanga Ebandeli 12: 8 pe 9

8 Sima alongwe wana pe akei epai ya bangomba oyo ezali na mboka Bethel, na epai

moi ebimaka; bongo apiki bandako naye ya kapo na kati-kati ya bavile Betel oyo ezali na epai moi elalaka, pe Ai oyo ezalina epai moi ebimaka. Kuna atóngeli Yawe mesa ya mabonza, pe asambeli Yawe.

9 Sima Abram azalaki kopusana moke-moke tii na epai ya se.

34.3B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- ? • Abram akendeki wapi na sima makambo wana? (Na sud, na Mabele ya bangomba na Est ya mboka Bethel)
- Atongaka mwa-camp na ye na kati-kati ya nini okanisi? (Bethel na Ouest pe Ai na Est)
- Asalaki lisusu nini kuna? (Asalaki lisusu Mesa ya Mabonza po na Kosambela Nzambe.)
- Na sima, akendeki na direction nini? (Na Sud)
- Azalaki kaka mboka nini? (Ezali kaka na mboka Kanaan)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Abram azalaki kotonga Mesa ya Mabonza na esika nyonso oyo azalaki kokende?
- ? (Po na Kosambela Nzambe, kotonda Ye na ndenge Azalaki kotambolisa ye, pe po na koyebisa ete Mabele na bisika wana ekokoma ya Nzambe)

34.3C Koyebisa nini esalemaki:

Bana bakata direction nini ezali Sud, ebongo bango nyonso batambola na direction wana. Okoyebisa bango kutelema soki bakomi na mboka Bethel. Kuna basala lisusu lokola bazali kotonga Mesa ya Mabonza, ebongo batambola lisusu na Sud.

34.3D Koyemba pe kobina:

Nzambe apesi biso Kanaan Kozala Mabele na biso!

Devoir po na ba oyo bayebi Yesu:

Bino bakristo, kanisa: tango nini na bomoi na yo, okanisi ete mbala mosusu okaki katiela Nzambe

motema te? (Yoka Makanisi ya bana.) Nzambe alakaki komema Abram na mboka ya sika pe Kopesa ye yango. Asalaki wana nyonso oyo Alakaki. Nzambe akokisaka kaka oyo alaki. Asengeli kokisa nyonso oyo Alakaki. (Salela visuel “Sila-asala”. Koyebisa bana ete soki Nzambe alaki, ezali koloba ndenge moko ete Akosala.)

Ebongo, nzali kopesa bino devoir oyo: Na poso oyo, sambela ete, “Nzambe, salisa ngai kotiela yo motema na makambo nyonso, po Okokisaka oyo olaki.”

✝ Kobenga bana oyo bayebi Yesu nanu te, baya na Ye:

Kasi yo, mbala mosusu otie nanu motema na Yesu te lokola Mobikisi na yo. Alakaki ete bato nyonso oyo bakotiela Ye motema, bakozuwa bomoi ya seko na seko. Soki otiela Ye motema nanu te, kasi lel’oyo oyo alingi kondima Ye, yo ekoki kokutana pe na ngai na esika oyo (Molakisi, yebisa esika oyo olongi). Nakolakisa na Bible ndenge nini okoki kobika.

==SUKA YA LESO 34

Leso 35 Abram pe Sarah bayokana-ki Koloba makambo oyo ezalaki mwa ya solo, Kasi mwa ya solo te.

Leso ya Bible: Ebandeli 12: 10-13

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete, atako biso bato tolingi osakana na makambo ya solo, Nzambe alingi yango te, po Ye azali solo. Ebongo tokosakana lisusu te na makambo ya solo, Kasi tokoloba solo nyonso oyo ezali.

Revisio: Lisano—Kabola bana na biteni mibale. Mwana na mwana na tour na ye esengeli alakisa likambo moko oyo toyekoli po na Abram. Mwana akoki te koloba likambo oyo moto mosusu alobi deja. Bana bakoki kosolola na kati ya equipe na bango. Equipe ya liboso oyo ekoki koloba makambo ya esika te, to oyo ekoloba mbeba, bango bakweya pe equipe mosusu elonga.

Kobongisa liboso ya kokota classe:

Mema mulangi oyo ekoki kopesa yo Nzela kumona biloko oyo na kati na yango. Mema: demi ya dikopo ya masanga ya mbila, demi ya kopo ya mayi ya malili, pe lutu. Okosalela biloko oyo na Ebandeli ya lesu.

Lisese ya Afrika oyo ezali kokende Nzela moko na lesu oyo: Makambo ya solo ezali lokola moto. Moto akoki kobomba yango te na se ya makasa oyo ekawuka.

Verse ya kokanga na motema:

Banzembo 120:3

*Bino bato ya lokuta, nki binnini bozuwa?
Lokuta na bino, ekobakisela bino eloko nini?*

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)
Nani azali makasi ? (Nani azali Solo?)
Ton : Yesu aza Malamu (Koloba ya solo)
O batela Maboko (O batela Munoko nini okoloba !
Lokuta te !)

Ebandeli ya lesu:

Yebisa mulangi. Tiya mafuta ya mbila na kati. Loba ete, “Oyo ezali lokola lokuta.” Bakisa mayi. Loba ete, “Oyo ezali lokola makambo ya solo.” Tuna bana, “Tokoki kosangisa makambo ya lokuta na makambo ya solo po ekoma moko?” Pesa mwana moko lutu pe yebisa abalola yango. Soki atiki, mayi ekokangama, pe mafuta ekokangama. Basangisi po bakomisa ata muke te moko. Loba ete, “Lokuta pe

na solo—ezali komonana lokola ekoki kokangama te.

Transition na Leso ya Bible:

“Na lesu ya lelo pe ya poso ekoya, Tokomona nini asalemaki tango Abram amekaki kosangisa mwa solo na mwa lokuta.”

Makambo Monene ya Leso na Biteni Misato:

Leso 35.1 Abram akendeka na Sud na mboka ya Egypte po na komona biloko ya kolia na tango ya nzala.

35.1A Kotangela bana: Ebandeli 12:10

Nzala eyaki kokota na mboka, biloko ya kolia esilaki; yango wana Abram akendeki kofanda mwa-mikolo na Ejipte.

Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nini ekotaki na mboka esika Abram azalaki? (Nzala monene)
- Ebongo Abram akendeki na direction nini? (Na ndambu ya Sud)
- Abrama kendeki na mboka nini? (Na Egypte, mboka moko ya Afrika)
- Akanisaki akobika kuna tango mutuya boni? (Mwa-tango muke)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini ekoasalema na tango ya nzala monene? (Bato bakobela pe bakokufa. Banyama pe bakobela bela pe bakokufa. Bato bakokoma babola.)

Koyebisa nini esalemaki:

Tiya mwa biloko ya kolia na kibaka na sima ya salle ya classe. Loba ete, “Oyo akoyebisa Egypte.” Mwa ya bana bazala kolia kuna.

Bana mosusu basimba libumu pe balela, “Nzala! Bilei ezali te.”

Yebisa mwana moko azala Abram pe mwana-mwasi moko azala Sarah. Basimba libumu pe batambola, malembe-malembe, kino na Egypte. Soki bakomi kuna, babanda kolia.

Koyemba pe kobina:

Nzala! Nzala! Bilei ezalaki te.
Ebongo Abram akendeki
Na Egypte. Na Egypte.

Leso 35.2 Abram abangaki ete bato ya Egypte bakoboma ye po bakolinga kokamata Sarah akoma mwasi na bango.

Leso 35.2A Kotangela bana: Ebandeli 12:11-12

11 Lokola bakómaki pembeni ya kokota na Ejipte, Abram alobi boye na mwasi na ye Saray: "Tala, nayebi 'tè yo ozali mwasi moko kitoko.

12 Tango ba-Ejipsien bakomona yo, bakoloba kaka: 'Oyo azali mwasi ya Abram', boye bakoboma ngai pe bakotika yo.

Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Sarah amonanaki ndenge nini na miso? (Kitoko)
- ? • Abram azalaki kobanga ete bato ya Egypte bakosala nini? (Ete bakoboma ye po bazuwa Sarah)
- Boni, Abram alukaki koyeba nini Nzambe akokaki koyebisa ye nini asala po na kobanga wana? (Ezali bongo te. Alandaki Makanisi na ye moko.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, Abram abangaki na makambo oyo ezalaki ya solo, to pe na makambo oyo ezalaki kaka na Makanisi na ye? (Ezalaki na kaka Makanisi na ye.)
- ? ✓ Okanisi nini ezalaki solution ya malamu po na kobanga wana? (Kosambela pe Kosenga lisalisi ya Nzambe, to pe kotuna Nzambe nini asengelaki asala. Kasi ye asalaka bongo te.)

Koyebisa nini esalemaki:

Bana mibale basala lokola Abram pe Sarah, azali kobanga asimba Abram.

Koyemba pe kobina:

Kobanga! Kobanga! Mbala mosusu bako boma ngai, po bango kuzuwa yo. O, o!

35.3 Abram ayebisaki Sarah Koloba makambo ezali mwa-solo pe mwa-lokuta.

35.3A Kotangela bana: Ebandeli 12:13

13 Ebongi malamu óloba na bango 'tè ozali ndeko na ngai ya mwasi, boye bakoboma ngai té kasi akosala ngai malamu likolo na yo."

Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Abram ayebisaki Sarah Koloba ete azalaki nani? (Ndeko na ye to pe leki na ye ya mwasi.)
- ? • Po na nini alingaki Sarah aloba ndenge wana? (Akanisaki ete bakoki koboma ye te, kasi bakosala ye bolamu.)
- Makambo nini ya mutuya abosanaki Koloba? (Ete Sarah azalaki pe mwasi na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okani ete Abram abandaki na "kobondela" to pardon? (Alingaki Kosenga Sarah Koloba mwa lokuta.)
- ? ✓ Nini ezalaki bondeko ya solo na kati ya Abram pe Sarah? (Tala Ebandeli 20:12.) (Bazalaki tata moko, kasi mama moko te, pe Abram abalaki ye.)
- ✓ Lolenge nini makambo Abram ayebisaki Sarah aloba ezalaki mwa solo pe mwa lokuta? (Sarah azalaki lokola demi-soeur na ye, ebongo, ee, ye azalaki ndeko, kasi azalaki pe mwasi na ye. Partie oyo balobaki te ezalaki mutuya koleka.)
- ✓ Po na nini likambo yango ezalaki mabe? (Makanisi ya Abram ezalaki kokosa bango.)
- ✓ Lisese moko ya Afrika elobi ete: "Makambo ya solo ezali lokola moto. Moto bakoki kobomba yango te na mboka ya matiti ya kokawuka." Okanisi ete lisese oyo elingi koloba nini? (Makambo ya solo pe makambo ya lokuta ekoki kobombama te. Esengeli kaka emonana to eyebana.)

Koyebisa nini esalemaki:

Mibali bayebisa Basi: "Loba ozali ndeko ya ngai."

Basi baloba ndenge bakanisi, na ndenge moko ya kozanga kobimisa maloba: “Nini? balobi lokuta?”

Koyemba pe kobina:

Loba lokuta ya muke?

Nini lokuta ya muke?

Lokuta nyonso ezali kaka monene,
O mawa, mawa!

Koyemba: Oyo ezali tango malamumu ya koyemba Banzembo mosusu oyo etali makambo ya solo pe lokuta.

>|< Kosilisa lesu:

Abram abosanaki ete Nzambe oyo asalelaki ALINGI MAKAMBO OYO YA SOLO, po Ye moko Azali solo. Akanisaki ete akoki kosakana na makambo ya solo. Amonaki yango lokola makambo ya monene te. Makambo nini ya mawa ekolanda lokuta na ye? Tokomona na poso ekoya.

Devoir po na bakristu:

Yo, mokristu, boni ozali kosala makasi ya koloba kaka makambo ya solo? Nazali kopesa bino devoir oyo: Na mposi oyo, sala makasi ya koloba oyo ezali kaka makambo ya solo nyonso.

Kobenga na Yesu:

Kasi yo, mbala mosusu oyebi Yesu nanu te na bomoi na yo. Oyebi te ete oyambi Ye.

Yesu alingi yo mingi. Akufaki po na masumu nay o nyonso oyo osala, pe asekwa. Azali lelo na bomoi. Okoki koya na ye lel'oyo. Ako bikisa yo.

Kaka benga Ye sik'oyo pe yebisa ye ete ondimeli Ye pe olingi kotiya motema na yo na Ye. Soki ondimi Ye lelo, oyo mbala ya liboso, yaka awa. (Molakisi, lakisa wapi okokutana na bango), pe yebisa ngai na sima ya ecodim. Nalingi kosambela Nzambe po na yo, pe nalingi kosepela na yo.

==SUKA YA LESO 35

Leso 36 “Mwa solo-mwa lokuta” ememaki makambo.

Leso ya Bible: Ebandeli 12:14-20

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete, kosakana na makambo ya solo, ememaka ngambo. Ebongo bakosakana na makambo ya solo lisusu te, kasi bakosala makasi Koloba kaka solo na makambo nyonso.

Revisio:

Nani akoki kolimbola lolenge nini Abram asakanaki na makambo ya solo? (Ayebisaki Sarah aloba ete azalaki ndeko na ye. Wana ezalaki ya solo, kasi azalaki pe mwasi na ye, ebongo, ezalaki ya solo penza nyonso te.)

Kolanda devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, topesaki bino bakristu devoir ya koloba kaka oyo ya solo poso oyo. Nani amekaki kosala yango? Nani amonaki komekama na koloba lokuta? Nani akoyebisa biso nini elekaki? Felisitation na bino nyonso oyo bozali kosala makasi na koloba makambo ya solo.

Verse ya Koyekola:

Kuzongela Mibeko 32:4b “Yawe....azali Nzambe ya solo pe ya bosembo; akosaka te, awanganaka maloba na ye te.”

Banzembo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)

Nani azali makasi? (Nani azali solo?)

O batela munoko nini okoloba (lokuta te!)
O lokuta! (O lokuta) O lokuta tika yango!

Ebandeli ya lesu:

- ‡ Na poso eleki, tomonaki ete nani akendeke na Egypte?
(Abram na Sarah, mwasi na ye)
- ‡ Ayebisaki bato kuna ete Sarah azalaki ndeko na ye. Boni, wana ezalaki ya solo? (Ee, po bazalaki tata moko, kasi mama moko te.)
- ‡ Nini ezalaki probleme ya maloba wana?
(Akosaki bato kuna po bakanisaki ete Sarah azalaki mwasi ya Abram te.)
- ‡ Maloba wana, ezalaki ya solo, kasi ya solo penza te. Lolenge nini ?
(Makanisi ya Abram ezalaki kokosa bato ya Egypte.)

Transition na Leso ya Bible:

Lel’oyo Tokomona Soki ndenge ya koloba wana esalisaki bango, to pe soki Makambo nini elandaki.

Makambo monene ya lesu oyo na biteni 5:

Leso 36.1 Tango Abram na Sarah bapotaki na Egypte, basali ya mokonzi ya Egypte bamonaki ete Sarah azalaki kitoko, ebongo batiyaki na ndako ya Mokonzi yango.

36.1A Kotangela bana: Ebandeli 12:14-15

14 Tango Abram akómaki na Ejipte, ba-Ejipsien bamoni 'tè mwasi na ye azali kitoko penza.

15 Bato minene ya mokonzi monene ya Ejipte bamoni ye, pe bakei koyebisa mokonzi monene 'tè mwasi yango azali kitoko, bongo bamemi ye na ndako ya mokonzi monene.

36.1B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nani akotaki na Egypte? Kanisa lesu ya poso eleki soki te tala vs. 10.
(Abram na mwasi na ye Sarah)
- Makambo nini ya liboso bato ya Egypte bamonaki po na bango?
(Sarah azalaki kitoko.)
- Nani ayebisaki Mokonzi monene ya Egypte po na kitoko na ye?
(Bato na ye)
- Ebongo batiyaki Sarah wapi?
(Na ndako ya Mokonzi)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi bato ya Egypte batiyaki Sarah na ndako ya Mokonzi? (Po akuma moko ya Basi na ye)
- ✓ Lolenge nini omoni ete Abram akanisaki makambo wana liboso? (Ezalaki lokola ndambu ya buzoba na ye. Ayebaki ete bakomona ye kitoko. Akanisaki ete bakosala nini pe na ye? To pe, ayebaki ete nini ekosalama, kasi akanisaki kaka na bolamu na ye moko?)
- ✓ Boni, bato ya Egypte bazalaki na makanisi ya mabe na makambo oyo?

(Ezali bongo te, bamonaki oyo basalaki lokola normal. Bango bayebaki te ete azalaki mwasi ya Abram.)

36.1C Koyebisa nini esalemaki:

Mwana moko asala lokola azali Sarah, moko lokola Abram, moko lokola mokonzi monene ya Egypte. Bana mosusu basala lokola bato ya Egypte. Basala théâtre kolakisa makambo nini esalamaki kotiya Sarah na ndako ya Mokonzi.

36.1D Koyemba pe kobina:

Abram, bakangi mwasi na yo! Po olobaka te solo.

36.2 Mokonzi ya Egypte apesaka Abram mabonza ebele ya malamumu po na Sarah.

36.2A Kotangela bana: Ebandeli 20:16

Mokonzi ya Egypte asalaka Abram bolamu po na Sarah. Apesaki ye bawumbu, bampate, bantaba, bangombe, ba kamelo pe bashamo.

36.2B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- ? • Nini mokonzi ya Egypte apesaki Abram po azuaki Sarah--biloko oyo ezalaki mutuya te ezali mutuya te? (Mutuya makasi koleka)

Niveau Secondaire:

- ? ✓ Lolenge nini okanisi Abram ayokaki na motema na ye tango mokonzi apesaki ye biloko wana? (Mbala mosusu ayokaki malamumu penza te, po azalaki lokola ateki mwasi na ye.)

36.2C Kolakisa nini esalemaki:

Bana basala theatre: mwana moko azala Abram, ayoka lokola mawa pe soni. Bana mosusu bazala lokola basadi ya mokonzi, oyo azali komema bacadeau ya nyama ebele na Abram.

36.2D Koyemba pe kobina:

Mawa! O Abram! Oteki mwasi na yo! Lokuta na yo ekangi yo! Mawa!

36.3 Kasi Nkolo Nzambe Atindelaki Mokonzi wana maladi ya makasi po akamataki Sarah.

36.3A Kotangela bana:

Ebandeli 20:17

Kasi Nkolo Nzambe atindaki maladi ya makasi na Mokonzi ya Egypte pe na bato na ye po akamataki Sarah, mwasi ya Abram.

36.3B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Nzambe asalaka nini po na koyebisa ete azalaki na esengo te na makambo oyo esalemi?
- ? (Atindelaki Mokonzi ya Egypte maladi ya makasi.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Lolenge nini oyo ezali kolakisa ete Nzambe andimaka te moto azwa mwasi ya moto mosusu?
- ? (Ayebisaki yango na maladi atindaki.)

36.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana basala lokola maladi ya makasi ekangi bango na lombangu.

36.3D Koyemba pe kobina:

Nzambe atindaka maladi ya makaaasi, Po azalaki na esengo te na bango.

36.4 Mokonzi wana asosolaki noki ete Abram akoski ye po Sarah, azalaki mwasi na ye, ebongo Atunaki Abram makambo wana.

36.4A Kotangela bana:

Ebandeli 20:18-19a

18 Ebongo mokonzi atindaki moto po abenga Abram. Atunaki ye ete: "Makambo nini yo osali ngai? Po na nini oyebisaki ngai te ete Sarah azali mwasi na yo?"

19 Ngai nazalaki kofanda na mwasi na yo po okolobaki na ngai ete azali ndeko na yo."

36.4B Kotuna bana lolenge oyo—

Niveau Primaire:

- Mokonzi ya Egypte asalaki nini?
- ? (Atindaki moto abenga Abram, ebongo agangelaki ye na makambo wana.)
- Amonaki ete ezalaki malamumu soki Abram ayebisaka ye nini? (Ete Sarah azalaki mwasi na ye.)
  - Po na nini mokonzi ya Egypte azalaki azuaki Sarah lokola mwasi na ye? (Po Abram alobaki ete azalaki ndeko na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Tango maladi eyaki, mokonzi ya Egypte asosolaki mbangu makambo nini? (Asosolaki ete Sarah azali mwasi ya Abram pe ete akamati mwasi ya moto mosusu.)
- ✓ Lolenge nini Abram abendi mokonzi ya Egypte kosala masumu? (Ndenge ye akosaki ye, ebendi makambo oyo nyonso.)

36.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana mibale basala lokola mokonzi ya Egypte pe Abram.

36.4D Koyemba pe kobina:

Abram, okotisi bato mosusu na mabe na yo. Lokuta na yo, lokuta na yo.

36.5 Mokonzi azongisaki Sarah na Abram, Abimisaki bango na Egypte na biloko na bango nyonso.

36.5A Kotangela bana: Ebandeli 20:19b-20

19b Sik'oyo kamata mwasi na yo, bokende.

20 Mokonzi ayebisaki bato na ye ete babimisa Abram na mwasi na ye pe biloko na ye nyonso na mboka ya Egypte, ebongo babimasaki bango.

36.5B Kotuna bana lolenge oyo—**Niveau Primaire:**

- Mokonzi ya Egypte ayebisaki Abram pe Sarah basala nini? (Abram kamata mwasi na ye, bokende.)
- Mokonzi ya Egypte ayebisaki bato na ye kosala nini? (Babimisa Abram, Sarah, pe biloko na bango nyonso.)
- Bato wana basalaka nini? (Babimisaki bango lokola Mokonzi azali koloba.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Suka ya lokuta ya Abraham ezalaki nini ezalaki suka ya lokuta ya Abram? (Mokonzi abimisaki bango na Egypte.)
- ✓ Kanisa. Nzambe alingika ete Abram na famille na ye bazala temoins po na ye. Lolenge nini Abram asalaki po na makambo

oyo?

(Azalaki te motatoli ya malamu na miso ya mokonzi ya Egypte.)

Abram azali moko ya “bahero” ya Bible. Po na nini okanisi Nzambe abombi te makambo ya mabe oyo ye asalaki?

(Molakisi, yoka Makanisi ya bana. Ekoki kozala ete toyekola po na mbeba na ye. Ekoki kozala ete tokamata makasi ya sika koyeba ete, soki tokweyi, toyebi ete bato ebele ya Nzambe basila pe kokweya, kasi batelamaki lisusu. Tokomona ete tango nyonso, Nzambe akoyebisa biso bolamu pe mabe ya bato na Ye.)

Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali mokonzi ya Egypte azali kobimisa Abram na Sarah.

Koyemba pe kobina:

O lokuta! (O lokuta!) O lokuta tika yango. (O lokuta)

>|< Kosilisa leso:

Abram lobaka makambo oyo ezali solo mobimba na yango. Alukaki kokosa mokonzi ya Egypte. Kasi Nzambe alingiki yango te, po Nzambe azali solo. Ebongo lokuta wana ememaki makambo ya mabe makasi, mawa mingi pe soni ebele na bomoi na ye pe ya bato mosusu.

Devoir po na bakristu:

Yo mukristo, boni, otolingi kosakana na makambo ya solo? Ezali te makambo ya kosakana na yango. Nzambe alingi ete ezali makambo ya solo, po lokola verse na biso lel'oyo ezali koloba, “*Akosaka te, Azali moto ya solo mpenza.*” Yango wana, na zali kopesa bino devoir oyo: Na poso oyo, bomeka lisusu Koloba makambo oyo ezali kaka ya solo, ezali kaka ya solo nyonso to mobimba.

Kobenga na Yesu:

Kasi mbala mosusu oyebi ete yo moko, ondimi nanu te Yesu Kristo na motema na yo. Ezali mutuya mingi ete oyamba Ye. Tango malamu, ezali bobele lel'oyo. Soki okondimaYe lelo, yaka kosolula pe na ngai na sima ya classe. Soki te koloba, “Ngai nalingi kondima Yesu.” Ngai ekozala na esengo na kusadisa yo.

==SUKA YA LESO 36

Leso 37 Abram azongelaki na Nzambe

Leso ya Bible: Gen. 13: 1-4

Ntina ya Leso: Na suka ya lesu oyo, bana bakososola ete, malamumu bazongela Nzambe soki babungi nzela, basali masunu. Ebongo bakosala bongo tango basali masunu.

Revisio pe Kolanda devoir ya poso eleki:

Po na baposo mibale eleki, tomoni ete Nzambe solo, Alingaki pe bato na ye baloba solo. Tosengaki bino kosakana lisusu te na makambo ya solo, kasi koloba kaka yango, solo nyonso kaka. Nani amekaki kosala yango na poso eleki ? Nani akoyebisa biso nini esalemaki ?

Verse ya Koyekola:

Kuzongela Mibeko 30:2-3a

2“Bokozongela ye pe bokobanda kotosa Ye lisusu. Boye bino na bana na bino, bokobanda kolanda na motema moko pe na mayele na bino nyonso mibeko oyo na yebisi bino lelo,

3Yawe Nzambe na bino akolakisa bino bolingo na ye....

Banzembo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)

[Ton: Soki oyebi ete obiki, beta maboko.]

Soki obosani Nzambe, Zonga! Zonga!

Soki obosani Nzambe, Zonga! Zonga!

Po Tata na likolo, Alingi koyamba yo

Soki obosani Nzambe, Zonga!

Zonga, Afrika, Zonga !

Kobanda Leso:

Na baposo mibale eleki, tomoni ete Abram, atako atiyaki motema na Nzambe, alandaki Nzambe malamumu tango nyonso te. Asalaki mbeba monene oyo ememelaki ye soni. Lokuta na ye emonanaki, pe Mokonzi ya Egypte abimisi ye na famille na ye, na biloko na ye nyonso, bazalaki na Egypte lisusu te. Ye abosani nzela na Nzambe.

Transitio na Leso ya Bible:

Abram akosala nini sik’oyo? Tokomona yango na lesu oyo, na Ebandeli Mokapo 13.

Makambo minene na verse oyo na biteni 3:

37.1 Abram, Lot, na ba famille na bango balongwaki na Egypte, bakendaka na ngambo ya Sud ya Kanaan

37.1A Kutangila bana: Ebandeli 13:1

Abram alongwe na Ejipte pe azongi na esobe epai autaki, ná mwasi na ye, pe biloko nyonso bazalaki na yango; Lot akei nzela moko ná bango.

37.1B Kotuna bana lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram awutaki wapi? (Na Mokili ya Egypte)

- Azongaki na partie Sud ya Mokili nini? (Mokili ya Kanaan)
- Nani azali lisusu kokanisa Mokili ya Kanaan ezalaki nini? (Ezalaki Mokili oyo Nzambe alakaki kopesa Abram na famille na ye na sima na ye kino libela.)
- Amemaki lisusu nani na ye? (Mwasi na ye Sarah na ndeko na ye Lot.)
- Amemaki nini lisusu? (Biloko na ye nyonso)

Niveau Secondaire:

- ✓ Kanisa makambo esalemi. Okanisi ete Abram ayokaki ndenge nini na se ya motema? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Mbala mosusu ayokaki soni, mbala mosusu kobanga, Po mokonzi monene ya Egypte azalaki na kanda na ye.)

37.1C Kolakisa nini esalemaki:

Lakisa esika ya ezali Egypte. Lakisa esika ya ezali Kanaan, mwa mosika. Bana nyonso basala lokola bazali Abram na famille na ye. Babanda na Egypte. Bamema biloko na bango nyonso. Na elongi ya mawa, ya soni, bakende kino na Kanaan.

37.1D Koyemba pe Kobina:

(Na ton pe elongi ya mawa, ya soni)

Abram azongaki na Kanaan Na famille na ye Na biloko na ye nyonso.

37.2 Abram azalaki na bazuyi ya mingi, na banyama, argent na wolo.

37.2A Kotangela bana: *Ebandeli* 13:2

Abram azalaki moto ya bomengo mingi, abandaki kobokola banyama ebele, azalaki pe na arjan ná or ebele.

37.2B Kotuna bana lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ?
- Tango wana, boni Abram azalaki mobola to mozuyi?
(Ye azalaki mozuyi monene penza.)
  - Abram azalaki na banyama nini?
(Bampate, bibwele, pe ngombe)
  - Azalaki na bozuyi nini mosusu?
(Argent pe wolo—lokola argent ya talo mingi.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abram abakisi bozuyi na ye na Egypte. Kasi obosani biloko mosusu te. Omoni obosani nini?
?
- (Kombo ya malamu na Egypte, kombo lokola moto ya solo, ndenge ya kofanda, litatoli na Mokonzi ya Egypte kolakisa ya Nzambe ya solo, boyokani na Nzambe.)

37.2C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali kotanga Bampate, biwele, ngombe, argent, wolo. Na sima, olakisa bango koluka ebwele ya kitoko ya Abram. Baluka, kasi bakoki komona yango te. Obosani.

37.2D Koyemba pe Kobina:

Bozuyi ezali nini
Soki kombo ezali mabe?
Abram akomi mozuyi
Kasi abosani Nzambe.

37.3 Abram azongaki na Bethel (Kolimbola ete, Ndakoy'a-Nzambe), esika atongaki mesa-ya-makila, Ebongo asambelaki Nzambe. Bethel ezalaki esika na ye azalaki liboso akendeki na Egypte.

37.3A Kotangela bana: 13:3-4

3 Azalaki kopusana moke-moke tii na esika afandaká liboso, na kati-kati ya Betel pe Ai.

4 Tango akómaki na esika atòngelaki Yawe mesa ya mabonza, Abram asambelaki Yawe.

37.3B Kotuna bana lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram na famille na ye, bakendeki ndenge nini?
(Malembe-malembe. Bakendeki te na camion, kasi batambolaki.)
- Akendeki na ngambo ya mboka nini?
(Mboka Bethel. Kolimbola ya kombo wana ezali “Ndakoy'a-Nzambe.”)
- Po na nini akendeki na esika wana?
(Wana ezalaki esika oyo atongaki liboso.)
- Azalaki wapi exactement?
(Na kati ya Bethel pe ya Ai)
- Tango Abram azalaki liboso na esika wana, ye asalaka nini?
(Atongaki mesa-ya-makila po na kopesa mbeka na Nzambe.)
- Na suka, asalaki nini na esika wana?
(Aambelaki na esika wana.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abram azongaki na esika na ye asambelaki Nzambe. Oyo elingi kolakisa nini?
?
- (Alingi ozonga na boyokani pe na Nzambe.)
- ✓ Soki ozalaki na boyokani pe na Nzambe, Ebongo sik'oyo omoni lokola Akomi mosika na yo, nani moto alongwé?
(Olongwé; Nzambe atikali lolenge moko.)

37.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali koya na Bethel, bamona mesa-ya-makila oyo batongaki kala, bazali kosambela Nzambe. Baloba ete “Tozongi na Yo!”

37.3D Koyemba pe Kobina:

[Ton: Soki oyebi ete obiki, beta maboko.]
Soki obosani Nzambe, Zonga!
Zonga! Soki obosani Nzambe,

Zonga! Zonga! Po Tata na likolo,
Alingi koyamba yo
Soki obosani Nzambe, Zonga!

Zonga, Afrika, Zonga ! (Nzembo
mosusu)

>|< Kosilisa lesu:

Abram azongaki na Kanaan, na mabele oyo Nzambe alakaki ye. Asili kokoma mozuyi, kasi nyonso ezalaki ya esengo te. Mokonzi ya Egypte akamati Mwasi na ye po ayebaki te ete azalaki Mwasi ya moto mosusu. Esali lokola nyonso ekomi mawa, kobanga, pe soni mingi. Abram asosolaki ete abosanaki Nzambe po na lokuta na ye. Ebongo azongaki na Bethel, na esika oyo asambelaki Nzambe malamumu. Asalaki mabe kobosana Nzambe, kasi asali malamumu kozongela Ye lisusu.

Devoir po na bakristu:

Yo mukristu, boni obandi kobosana Nzambe na ndenge ozali kosala? Kozela ete Nzambe amonisa yo soni. Zongela na Nzambe lel'oyo, Ebongo Akoyamba yo.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi, mbala mosusu okomi na Nzambe nanu te. Ata ozali na ecodim, otikali libanda ya famille ya Nzambe, Po obongoli motema na Yesu nanu te. Nzambe azali kozela yo. Boni, okoya na Ye lel'oyo? Soki nanu oyambi Yesu te, kasi kaka lel'oyo olingi, yaka kosolola na ngai na sima ya ecodim. Nakozala na esengo ya kosolola na yo.

==SUKA YA LESO 37

Leso 38 Abram alukaki kimia na ndeko na ye Lot.

Leso ya Bible: Ebandeli 13: 5-9

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakoyeba ete Nzambe alingi bato oyo balukaka kimia na bandeko. Ebongo bakolinga kokoma bato oyo balukaka kimia, oyo ezali kopesa Nzambe esengo.

Revisio: (Senga lisungi ya mwana to moto mususu oyo akoki kotanga malamumu, tanga baverse na kati ya mituna oyo.)

- † Lot azalaki ndeko ya Abram na ndenge nini? Kanisa Ebandeli 11:27.
(Lot azalaki neveu ya Abram. Haran azalaki leki ya Abram ya mobali, pe Lot mwana na ye.)
- † Tango Nzambe abengaki Abram, alekaki na mboka Haran, po ezalaki na nzela. Kanisa Ebandeli 11:31 & 12:5. Nani ekendeki na Abram na voyage na ye?
(Sarah, mwasi na ye, pe Lot, ndeko na ye)
- † Boni Lot pe akendeki na Abram na Egypte? *Tanga lisusu Ebandeli 13:1.*
(Ee, ye akendeki na Egypte pe azongaki na Abram lisusu.)

Kolandela devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ete tango nyonso bomoni ete bobosani Nzambe ata mwa-muke, bozongela ye na lombangu. Nani okoyebisa biso ndenge nini malakisi oyo esalisaki ye na poso oyo eleki?

Verse ya Koyekola:

Matayo 5:9 Esengo na baoyo bayeelaka bato boboto; Nzambe akobenga bango bana na ye!

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)
Tolingana

Kimia ezali

O batela maboko nini okosala (Kobunda te!)

(Yo moko bongisa ton:)

Esengo na bato oyo

akokotisa kimia

Na kati ya bato

bazali kosepelisa Nzambe!

Ebandeli ya Leso:

Boni bandeko bayokanaka tango nyonso? (Bongo te.) Atako bandeko balingani mingi, bakoki kobunda mbala na mbala. Boni, osi obunda na bandeko na yo?

Transition na Leso ya Bible:

Ndenge nini Nzambe azali komona likambo oyo bandeko bazali kobunda? Tokomona lel'oyo nini esalemaki wana Abram na Lot bayokanaki te.

Makambo minene na lesu oyo na biteni 3 :

38.1 Lot pe ezalaki na biloko ebele.

38.1A Kotangela bana: Ebandeli 13:5

Lot oyo ayaki nzela moko na Abram, ye pe azalaki na bameme, bataba, bangombe, na bandako ya kapo ya ye moko.

38.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani akendeki nzela moko na Abram ? (Lot)

- Lot pe azalaki na nini? (Bampate, bantaba, Ngombe na bato ya mosala)

Niveau Secondaire:

- ✓ Lokola Abram na Lot, bango nyonso mibale bazalaki na biloko ya kokoka, boni okanisi bakozala na posa bozuyi?

(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Emonani lokola bakobunda te po bazalaki na biloko ebele ya kokoka. Kasi tokomona nini esalemaki.)

38.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali Lot, azali kotanga bampate na ye, azali kotanga bantaba na ye, azali kotanga Ngombe na ye.

38.1D Koyemba pe kobina:

Lot azalaki na bibwele. Baa. Baa. Baa. (Sala mongongo lokola mpate.)

Lot azalaki na bantaba. Blaa Blaa Blaa (Sala mongongo lokola ntaba.)

Lot azalaki na Ngombe. Moo Moo Moo (Sala mongongo lokola ngombe alelaka.)

Lot azalaki na bato ya mu- sa- la. Sala Sala Sala (Sala ba geste lokola bazali ksala.)

38.2 Mabele ezalaki ya kokoka te bango nyonso babikaki esika moko, Ebongo bato oyo babateleka banyama na bango bazalaki kobunda mingi.

38.2A Kotangela bana: *Ebandeli 13:6-7*

6 lokola bazalaki bato mingi ná banyama mingi, mabelé ya Betel ekokaki té po bango mibale bdfanda esika moko.

7 Boye bakengeli ya banyama ya Abram bazalaki koswana mikolo nyonso ná baoyo ya Lot. Tango wana ba-Kananite ná ba-Perizite bazalaki kofanda na mokili yango.

38.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- “Bango nyonso mibale” balingaki kolobana, banani? (Abram na Lot)
- Bazalaki na banyama ebele to muke? (Ebele makasi)
- Suka na yango ezalaki nini? (Bakoki kobika esika moko, po mabele ezalaki muke.)
- Nani azalaki koswana mingi? (Bato oyo babatelaka banyamai ya Abram pe ba oyo bazalaki kobatela banyama ya Lot)
- Nani lisusu azalaki kobika na mabele wana na mikolo wana? (Bato ya Kanaan pe bato ya Periz. Oyo ezalaki bato ya mabe oyo Nzambe alongolaki na sima.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, okoki kolimbola koleka po na nini bato ya mosala ya Abram pe ya Lot esengelaki kobunda?

(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Mbala mosusu bato ya mosala bamonaki ete banyama ya Abram baleyi makasa koleka, to pe makasa oyo ezalaki koleka malam, etc.)

38.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bana misato bazalaki bato ya mosala ya Abram. Bana misato mosusu bazalaki bato ya mosala. Babundaki po na mabele ya banyama oyo bazalaki kosalela. Basilikelaki mingi bango na bango.

38.2D Koyemba pe kobina:

O mawa!

Bato ya mosala bazali kobunda.

38.3 Abram apesaki ndingisa na Lot lolenge ya kopona liboso mabele oyo alingaki, Ebongo bakabwanaki na kimia.

38.3A Kotangela bana: *Ebandeli 13:8-9*

8 Bongo Abram alobi na Lot: "Ekokité ngai ná yo tswanaka, to bato na ngai ná oyo ya yo báswanaka; pamba té tozali bato ya libota moko.

9 Ebongi tókabwana mboka mobimba, etandami liboso na yo. Soki okei na liboko ya mwasi, ngai nakokende na liboko ya mobali, soki okei na liboko ya mobali, ngai nakokende na liboko ya mwasi."

38.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani asimbaki responsabilité ya kobongisa makambo wana? (Abram)
- Boni, amonaki ete likambo oyo asukisaki kindeko na ye na Lot? (Bongo te. Alobaki ete, ‘Ozali mwana na ngai, na zali tata na yo.’)
- Amonaki koswana ya bato ya mosala na bango ndenge nini? (Azalaki na yo esengo te.)
- Ezalaki ndenge nini alingaki kobongisa makambo wana? (Ba kabwani. Lot aponaki moto ya liboso mabele oyo alingaki.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini ezalaki mutuya ete Lot apona moto ya liboso? (Soki te, esengeli kaka balanda kobunda ete Abram akamati mabele koleka malam. Tango Abram ayebisaki ye apona moto ya liboso, ekosukisa makambo wana.)
- ✓ Nani akoki kokanisa ete azalaki na droit ya kopona moto ya liboso? (Abram azalaki na droit po azalaki mokolo Kasi ye asalelaki droit na ye te, po na

kosilisa likambo wana, pe kozala malamumu na ndeko na ye.)

- ✓ Boni, okoki kokanisa tango Nzambe abengaka yo okobosana badroit na yo po na koluka kimia? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

38.3C Kolakisa nini esalamaki:

Bana mibale bazala lokola Abram na Lot. Mema bango kolakisa nini bango mibale basalaki na na eteni oyo.

38.3D Koyemba pe kobina:

Abram ete, ‘pona liboso.’ nalingi kimia.

>|< Kosilisa Leso:

Abram asalelaki droit na ye te lokola kulutu, kasi apesaki Lot nzela ya koluka nanu mabele oyo ye alingaki. Boye Abram asilisaki bitumba oyo na famille na ye. Azalaki solo moto oyo “akotisaki kimia na kati ya bato” lokola verse na biso elobi. (Molakisi, lakisa lisusu Verse ya Koyekola pe loba ayango na bana.)

Devoir po na bakristu:

Soki ondimeli Yesu lokola Mobikisi na yo, ebongi okanisa soki ozali moto oyo akokotisa kimia na kati na bato. Kosala yango, mabala ebele esengeli tobosana badroit ne biso. Kasi koluka kimia, ezali kosepelisa Nzambe. Boye, nazali kopesa bino Devoir oyo: Poso oyo, luka kokotisa kimia na kati na bato. Okosepelisa Nzambe.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi ata osali nyonso, mato akoki kosepelisa Nzambe te liboso ya kondima Yesu Kristu lokola Mokonzi pe Mobikisi. Soki okanisi ete tango na yo ya koyamba Yesu pe kobongola motema na Yesu, yango oyo, okoki kosala yango sik’oyo. Soki yo ozali kobongola motema na yo, sala kaka losambo lokola oyo:

« Nzambe Tata, nayebi ete nazali moto ya masumu. Nandimi ete Yesu Kristu akufaki po na masumu na ngai, pe Asekwaki na kufa. Sik’oyo, nazali komoto kondima na gai nyonso kaka na Ye. Komisa ngai mukristu sik’oyo. Matondo po olimbisi masumu na ngai. Na kombo ya Yesu. Amen. »

Soki osali losambo lokolaoyo lel’oyo mbala ya liboso obongoli motema, toko zala na esengo ya koyeba yango. Yaka koyebisa biso na sima ya clase.

==SUKA YA LESO 38

Leso 39 Lot aponaki mabele ya kitoko, pe ya mabe.

Leso ya Bible: Ebandeli 13:10-13

Ntina: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete malamau koluka nanu nzela na Nzambe na makambo nyonso, Ebongo baluka nanu Nzambe.

Revision:

Bana bakososola ndenge nini Abram alukaki kimia na ndeko na ye Lot.

Kolandela devoir ya poso eleki:

Devoir ya poso eleki ezalaki koluka kimia na kati ya bato. Nani amekaki kosola yango na poso eleki? Nani akoyebisa biso ndenge nini elekaki?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)
Benda bai Pembeni na yo
Nani Azali makasi?
Nzambe Azali monene
Luka nanu

Verse ya Koyekola: Bankunga 1:1

Esengo na moto oyo andimaka temakanisi ya bato ya mabe, alandaka te banzela ya bato ya masumu, Aazalaki te ekisika moko na bato oyo basekaka Nzambe.

Ebandeli ya Leso:

- † Abram ayebisaki Lot koluka nini? (Mabele nini ye akozuwa po na banyama na ye, akendeki kobika bomoyi kuna.)
- † Po na nini Abram ayebisaki Lot lolenga wana? (Po Bato oyo babatelaka banyamai na bo bazalaki kowela mabele.)

Transition na Bible:

Mabala ebele, ndenge oyo toponi na bomoi na biso, ekobongola biloko ebele na bomoyi na sima. Ndenge nini Lot akopona, pe ndenge nini bomoi na ye ekobongwama na sima? Tokomi na Ebandeli Mokapo 13, nzela ya kotanga 10.

Makisi monene ya lesu oyo na biteni 2:

39.1 Lot aponaki mabele oyo ya kitoko na ngambo ya Est.

39.1A Kotangela bana: Ebandeli 13: 10-11

10 Lot atali epai na epai, amoni esobe mobimba oyo ebandi na mai ya Yordan tii na mboka Soar, ezali na mai mingi. Amoni yango lokola elanga oyo Yawe akonaki na Eden to lokola bilanga oyo ezali na Ejipte pembeni ya ebale Nil. Ezalaki liboso 'tè Yawe akobanga bamboka Sodome na Gomore.

11 Lot aponi na ye esobe mobimba ya Yordan pe akei kofanda na epai moi ebimaka. Boye bango mibale bakabwanaki.

39.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Lot aponaki mabele ya ndenge nini? (Ya kitoko, oyo ezali na mai ebele, lokola elanga na Nkolo Nzambe, lokola mabele ya Egypte.)
- Bamboka mibale nini oyo ezalaki na na kati? (Sodome na Gomore)
- Nini esalemaki nanu te na bamboka wana? (Nzambe abomi bangoo nanu te. Asalaki yango na sima. Tokomona yango na baleso oyo ezali koya.)
- Pe akendeki na direction nini? (Na ngambo ya Est.)
- Ebongo Abram an Lot basalaki nini? (Bakabanaki.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Atako mabele oyo Lot aponaki, ezalaki kitoko, eloko nini ezalaki kolakisa makambo ya likama? (Na sima, Nzambe akobangaki bamboka wana. Ezali kolakisa ete dezia, makambo ezalaki.)
- ✓ Boni, Lot alukaki makanisa ya Nzambe na makambo wana? (Bongo te. Mbeba moko monene esalamaka.)

39.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali Lot, bazali kotala mabele nyonso. Balakisa loboko ete, “Oyo wana mabele ya kitoooooko. Pesa ngai mabele wana.”

39.1D Koyemba pe kobina:

(Na esengo) Lot aponaki mabele ya kitoko.
(Na mawa) Lot aponaki pe bamboka ya mabe.

39.2 Lot atongaki pembeni ya mboka Sodome, Mboka moko ya mabe.

39.2A Kotangela bana: *Ebandeli 13: 12-13*

12 Abram atikalaki na Kanán. Lot akendeki kofanda pembeni ya bavile ya mabelé ya Yordan. Apiki bandako na ye ya kapo tii penepene ya Sodome.

13 Bato ya Sodome bazalaki kosala masumu mingi, bazalaki bato mabe na miso ya Yawe.

39.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram atikalaki wapi?
(Na mabele ya Kanaan)
- Lot atongaka penepene na mboka nini?
(Na mboka Sodome.)
- Bato ya Sodome bazalaki ndenge nini?
(Bato ya mabe bazalaki kosala masumu mingi na miso ya Nkolo Nzambe)

Niveau Secondaire:

Soki ozala koluka mboka ebika na ba famille na yango, nini ekoleka mutuya—ete mboka ezala kitoko, to ete bato tozala malamumu? Po na nini?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Bato ya mabe bakoki kopesa famille na yo pasi. Bakoki pe kopesa ndakisa ya mabe na bana na yo. Ekozala pasi kobika po na Nzambe na kati-kati ya bato ya mabe.)

39.2C Kolakisa nini esalamaki:

Ndambu ya bana ekoma Lot na famille na ye. Bamususu basala lokola bazali bato ya mabe ya Sodome. Bato ya Sodome baasalaki tango nyonso mabe. Lot akende kubika penepene na bango.

39.2D Koyemba pe kobina:

(Na mawa)

Lot akendeki kobika
Pene-pene na Sodome
Lot akendeki kobika
Na kati ya bato ya mabe

>|< Kosilisa Leso:

Lot asali mabele kaka po na kitoko na yango, kozanga kokanisa soki mabele wana ekosalisa ye na nzela ya Nzambe. Tokomona na sima nini ekolanda ndenge akataki.

Devoir po na bakristu:

Oponaka makambo ebele mikolo nyonso. Makambo nini ozali kosola? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Bazali kopona nani akozala moninga na bango, bakotanga na mikanda nini, bakotala bavideo nini, bako salela tango na bango ndenge nini, bakoyokela baboti na bango ndenge nini, to bako yokela na bango te, bakokende kosala magie to bako sala yango te, etc.

Na bino bakristu, nazali kopesa bino Devoir oyo: Na poso oyo, kanisa Nzambe pe luka makanisi ya Nzambe na nyonso oyo okosala.

Kobenga bana na Yesu:

Tango mosusu okati nanu te po na Yesu. Oyambi Ye nanu te lokola Mobikisi na yo. Soki ondimeli Yesu nanu te, to soki olingi kutuna po na makambo wana, yaka na ngai na sima ya ecodim. Nakozala na esengo ya kosalisa yo.

===SUKA YA LESO 39

Leso 40 Nzambe alakaki Abram mabele pe famille monene

Leso ya Bible: *Ebandeli 13:14-18*

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete Nzambe akoki kosala makambo nynso, Ebongo totiyela Ye motema na makambo nyonso.

Revision: Bana basala lisano na bomoyi ya Abram kino tango oyo. Kabola bana na bandambu to ba-equipe mibale. Equipe ya loboso baloba makambo moko bayebi po na Abram. Soki ezali ya solo, bakozwa bapoint 100. Kana yo kele kifu, bo katula bapoint 100. Equipe ya mibale basala ndenge moko. Ba sakana kino kuna equipe moko bakozanga eloko ya mosusu ya koloba, to kino tango equipe moko ekozwa bapoint 2,000.

Kolandela devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, tosengaki bino koluka Nzambe na malanisi na nyonso bozali kosala. Nani amekaki kosola yango na poso eleki? Nani akoyebisa biso ndenge nini asalaki yango na poso oyo eleki?

Verse ya Koyekola:

Po été Nzambe akoki kosala makambo nyonso. Luka 1:37

Banzembo ezali kokende nzela moko na Leso oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”) Mokolo oyo, Nzambe Asala Senga na Nzambe Kaka Lobi, lelo, seko na seko, Yesu Lolenge Moko Nani Azali Makasi?

Ebandeli ya Leso:

Soki okanisi ete moto akoki kosala likambo oyo, loba ee. Soki moto akoki kosala yango te, loba Te.

- ‡ Kopumbwa tii na likolo ya sanza (Te)
- ‡ Kosala plonge tii na suka ya ocean (Te)
- ‡ Kolaba minoko nyonso ya mokili mobimba (Te)
- ‡ Kokende kovisiter Chine na minute kaka moko (Te)
- ‡ Kotonga ndako oyo ekobika mbula na mbula (Te)

Nzambe apamboli biso bato pe Apesaki biso mayele ya kosala makambo ebele, kasi tokoki kosala te makambo ebele. Kasi Nzambe akoki kosala makambo nyonso.

Transition na Leso ya Bible:

Lel’oyo tokomona lolenge Nzambe alakaki Abram likambo oyo moto akoki kosala te, kasi ezali kaka Ye nde Akoki kosala.

Makambo minene na lesu oyo na biteni 5:

40.1 Mabele oyo Abram azalaki komona, Nzambe alakaki yango na ye pe na bana na ye kino libela.

40.1A Kotangela bana: *Ebandeli 13:14-15*

14 Sima ya kokabwana ya Lot ná Abram, Yawe alobi na Abram: "Banda esika ozali, bwaka miso epaiya likolo pe epai ya se, epai moi ebimaka pe epai elalaka,

15 Mabelé nyonso oyo ozali komona, nakopesa yango libela na yo pe na mabota na vo.

40.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima Lot akendeki na mabele oyo aponaki, nini esalemaki? (Nzambe alobi na Abram, alaki ye ete Akopesa Abram na bana na ye mabele oyo nyonso.)
- Nzambe ayebisaki Abram kosala nini na tango wana? (Kotala mabele wana.)
- Tango mutuya boni Nzambe akopesa ye mabele wana? (Kino kuna.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe ayebisaki Abram ete Akopesa famille na ye mabele wana nyonso, kasi Nzambe asengaki Abram akende na bitumba oyo tango wana. Nzambe ayebisaki ye nini oyo esengalaki kosalema? (Kaka kotala yango.)
- ✓ Okanisi ndenge nini mongongo epesaki Abram encouragement na tango wana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

40.1C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana moko azala lokola Lot, azali kokende na mabele oyo aponaki. Mwana moko mosusu azala lokola Abram, oyo alingaki ete Lot akende malamuru kasi na mwa mawa.

40.1D Koyemba pe kobina:

Tala, Abram, tala malamau
Tala mabele nyonso oyo ezali nzinga-nzinga
na yo

Na zali Nkolo Nzambe
Oyo akopesa yo yango nyonso, na famille na
yo kino libela!

40.2 Nzambe alakaki kopesa Abram famille monene mpenza, lolenge ya kotanga bango nyonso azali te.

40.2A Kotangela bana: Ebandeli 13:16

Nakokdmisa bana na yo ebele lokola bambuma ya zelo ya mokili. Ndenge bakokaka kotanga yango té, moto moko pe té akokoka kotanga bana na yo.

40.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nzambe akopesa Abram mabele na nini lisusu?
(Libota monene)
- Monene ya famille ya Abram ekozala lokola nini?
(Lokola putulu ya mabele—lolenge ya kotanga mutuya boni ezali ekozala te.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Bilaka oyo mibale, ezalaki na relation nini?
(Mabele monene esengelaki bato ebele batondisa pe kobatela yango.)
- ✓ Tango Nzambe apesaki bilaka oyo, Abram azalaki na mabele mutuya boni? Bana mutuya boni?
(Nanu mabele oyo. Atako azalaki kobika na mabele yango, kasi ekomi mabele na ye nanu te. Bana pe, ata moko nanu te.)

40.2C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana nyonso azwa mwa putulu to zelo na loboko. Senga bango kotanga biteni boni ya muke-muke azali na loboko. Lolenge ya kotanga ezali te. Nzambe alobi ete ndenge moko, bana ya Abram bakozala ebele, ndenge ya kotanga bango ekozala ata muke te.

40.2D Koyemba pe kobina:

Yoka, Abram, yoka malamau
Atako ozali na mwana nanu te
Okobota libota moneeee- ne

40.3 Nzambe alakaki lisusu ete Akopesa Abram mabele wana.

40.3A Kotangela bana: Ebandeli 13:17

Kende kotambola bipai nyonso na mboka oyo mobimba. pamba té nakopesa yo yango."

40.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima Nzambe apesaki bilaka oyo Ayebisaki Abram na kosala nini?
(Kokende kutala mabele wana nyonso)

Niveau Secondaire:

- Po na nini okanisi Nzambe alingaki Abram kotala mabele na tango wana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

Kolakisa nini esalamaki:

Bana basala theatre Kolakisa nini esalamaki. Mwana moko azala Abram, mosusu azala Nzambe oyo azali koloba, "Kende otala mabele nyonso po Napesaki yango na yo."

Koyemba pe kobina:

Kende, Abram, kende
Kotala mabele Nazali kopesa yo!

40.4 Abram akendeki kutunga penepene na mboka Ebroni.

40.4A Kotangela bana: Ebandeli 13:18a

Bongo Abram alongolaki bandako na ye ya kapo, pe akendeki kofanda epai ya banzete ya Mamré, pembeni ya mboka Hebron.

40.4B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram akendeki kotonga ndako na ye penepene na bato nini?
(Bato ya Mamre)
- Ezalaki mboka nini?
(Ebron)

Niveau Secondaire:

- ✓ Soki ozalaka Abram, na tango wana okondimela Nzambe to te? Po na nini? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

40.4C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali kokende na Abram, bazali kosalisa kotonga ndako pembeni ya Ebron.

40.4D Koyemba pe kobina:

Abram akendeki kuna na Ebron.

40.5 Abram asalaki mesa-ya makila po na kusambela Nkolo Nzambe.**40.5A Kutanga: Ebandeli 13:18b**

*pe kuna atòngelaki
Yawe mesa ya mabonza.*

40.5B Kotuna bana na lolengo oyo—**Niveau Primaire:**

- Abram asalaki nini na esika oyo? (Mesa ya Makila)
- ?
- Po na nini asalaki yango? (Po na kosambela Nzambe)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, Nzambe alaka yo makambo ya malamumu, kasi esengeli okanga yango na motema liboso ozwa yango? (Molakisi, woka experience ya bana.)

40.5C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso na lisanga basala lokola bazali kotonga Mesa ya Makila po na kosambela Nzambe.

40.5D Koyemba pe kobina:

Kuna na Ebron
Abram asambelaki Nzambe.

>|< Kosilisa Leso:

Nzambe alakaki likambo oyo Abram azalaki na makoki ya kosala ye moko. Kasi Nzambe azali na makoki ya kosala lolenga yango po Azali na makasi ya kosala makambo nyonso.

Devoir po na bakristu:

Yo, mukristu. Na bomoi na yo, tango omona likambo oyo eleki makasi po na ye, okosala nini? Kanisa ete ata makambo moko te ekoleka Nzambe na makasi. Nazali kopesa yo devoir oyo: Na poso oyo ezali koya, tango nyonso oyo okomona pasi to pe soki oyebi te nini kosala, benga kombo na Nzambe. Tika makambo wana na loboko na Nzambe.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi, soki oyebi Yesu nanu te, sik'oyo benga ye azala mokonzi na yo, ndima masumu na yo, benga Ye po nabikisa yo. Okoki kobenga kombo na Ye sik'oyo esik'ozali. Okoki kobenga Ye na ndako na yo, to na nzela, to na konso kisika. Kaka yebisa ye ete ondimeli ye Ye pe senga Ye kobikisa Ye. Soki osambeli bongo lel'oyo po na mbala nay yo ya liboso, nakozala na esengo ya koyeba, po ngai pen a sepela elongo na yo.

==SUKA YA LESO 40

Leso 41 Bitumba esimbaki mboka ya Lot

Leso ya Bible: Ebandeli 14:1-7

Ntina ya Leso: Kososola ete bapasi ebele ewutaka na buzba na biso moko. Yango wana, tolanda nzela na Nzambe po tokima buzoba wana.

Revision:

Nani aoki koloba bilaka oyo Nzambe alakaki na Abram? (Kopesa ye mabele oyo Nzambe akolakisa ye, kozala na libota monene, kozala moto monene, kopambola ye, kokomisa ye lipamboli po na bato nyonso)

Kolanda lisusu devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, topesaki bino devoir na poso oyo koluka lisungi ya Nzambe tango nyonso oyo ozali na pasi. Nani akoyebisa biso ndenge nini alukaki lisungu na Nzambe Na poso eleki?

Verse ya Koyekola: *Batoli 1:30-31*

30 Bobwaki batoli na ngai pe bomoni mateya na ngai pamba.

31 Yango wana bokozwa etumbu ya misala na bino, likambo oyo bozali kokana ekobalukela bino.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda, “Banzembo ya Ecodim”)

Landa, Na' Ko landa Yo, Mokonzi
Mokonzi Oyebi Nzela na ngai n'ako
Luka Liboso

Kosala liboso ya tango ya classe:

Leso oyo ezali na bakombo ebele ya bato pe ya bisika. Ezali kosenga motangi ya makasi, pe ezali kosenga ete motangi wana asala pratique yambo lesu ebanda. Leso oyo ezali mwa compliqué, kasi soki obongisi yango yambo pe osaleli yango na lesu mobimba, ekosalisa MAKASI:

Bongisa bikoti ya mokonzi na papier, pe na bikoti tiya moko ya bakombo oyo na couleur rouge:

1. Amrafel ya mokili ya Babylone

2. Aryok ya mboka Elazar

3. Kedor-Laomer ya mboka Elam

4. Tideal mokonzi ya bato ya Goyim

Bongisa bikoti ya mokonzi mwa different pe bakombo oyo na couleur noir:

1. Bera ya mboka Sodome

2. Birsha ya mboka Gomore

3. Shineab ya mboka Adma

4. Semeber ya mboka Seboyim

5. Soar mokonzi ya mboka Bela

NB: Sima ya kosalela bikoti wana, kobwaka yango te. Batela yango malamumu po tosalela yango lisusu na lesu ya poso oyo ezali koya.

Ebandeli ya Leso:

Moto moko alingaki kolia masangu. Azalaki na mabele ya malamumu. Kasi alonaki masungu te na mabele wana. Alonaki kaka tondolo. Tango elanga ekolaki, amitunaki, “Po na nini nagi kaka tondolona elanga? Nalingi kolia masangu.” Bana, boni bokanisi ete moto oyo azalaki mayele ebele? (Bongo te.) Po na nini te? (Po esengeli oyeba ete oyo ozali kolona, ezali nde yango okobuka na elanga na yo.)

Transition na Bible:

Tomonaki ete Lot alukaki Nzambe te tango aponaki mabele nini oyo akozwa. Akanisaki pe te soki bato ya bamboka wana bazalaki ndenge nini. Yango wana aponaki kokona tondolo. Lelo tokomona mwa bapasi oyo elandaki ndenge aponaki. Tokomi na Ebandeli Mokapo 14.

Malakisi ya monene na Leso Oyo na Biteni 5:

41.1 Bakonzi ya bamboka minei bakendeki kobundisa na esika Lot azalaki.

41.1A Kotangela bana: Ebandeli 14:1-2

(Molakisi, lokola bakombo ezali ebele na baverset oyo, tango nyonso okomi na kombo oyo ezali souigné, oponi mwana moko, pe yaka liboso lokola moto wana. Pesa ye ekoti moko ya mokonzi na kombo na ye alata. Groupe ya mibale ya Bakonzi ezali double souigné. Opesa lisusu ekoti ya mokonzi na kombo wana na mwana moko po na mokonzi nyonso.) Bana oyo batelema liboso ya classe na bagroupe mibale.

1 Bakonzi oyo: Amrafel ya nsi ya Babylone, Aryok ya mboka Elazar, Kedor-Laomer ya nsi ya Elam, pe Tideal mokonzi ya bato ya Goyim,

2 bango nyonso minei bakendeki bitumba na Bakonzi oyo mitano: Bera ya mboka Sodome, Birsha ya mboka Gomore, Shineab ya mboka Adma, Semeber ya mboka Seboyim, pe mokonzi ya mboka Bela (oyo babengaka sik'oyo Soare).

41.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ?** Bakonzi oyo minei (yebisa bana minei) bakendeke kosala nini? (Kobunda bitumbu na Bakonzi mitano oyo mosusu)
- Tala na kati Bakonzi ya mboka Sodome pe Gomore. [Yebisa bana] eloko nini oyebi po na bamboka oyo? (Nzambe akobangaki bango na sima ya tango.)
  - Kozala kati ya bitumba--ezali esengo to esengo te? (Esengo te. Pasi.)

Niveau Secondaire:

- ?** ✓ Makambu nini ya mabe ekoki kosalema na bitumba? (Bato bakokufa, bakomona pasi, bakokota na bowumbu, bandako to pe bamboka na bango kutu ekokufa, bakokunda elanga pe bato bakozala na nzala, etc.)

41.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana ya bikoti ya rouge bazali kokende na bitumba na bana ya bikoti ya noir. (Oyo ezali kaka lisano oyo ezali kopesa makanisa ya bitumba. Keba ete moto azoka te.)

41.1D Koyemba pe kobina:

Bakonzi minei bakendeke na bitumba Babundisaki Bakonzi mitano.

O pasi, pasi, pasi.

41.2 Bakonzi mitano pe na esika ya Lot bayokanaki kobundisa Bakonzi minei wana ensemble.

41.2A Kotangela bana: Ebandeli 14:3

3 Bakonzi oyo mitano basanganaki penepene ya Sidimna se ya bangomba; mabelé yango ekómá Mai ya Mungwa.”

41.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- [Molakisi lakisa Bakonzi mitano ya couleur noir.] Bakonzi oyo mitano, boni, babubdaki moko-moko, to pe bayokanaki po na bitumba? **?** (Ba yokanaki)

- Bayokanaki ete bitumba ezala wapi? (Na esobe ya Sidim [Sik’oyo tobengi esik’oyo ‘Liziba ya Mungwa’])

Niveau Secondaire:

- ✓ Tango nini Sidim akomaki na liziba ya Mungwa? **?** (Tango Nzambe akobangaki bamboka wana na sima, pe Atindaki mbula ya moto pe mungwa.)

41.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bakonzi mitano basolola na lisanga lokola bazali kosala mabongisi.

41.2D Koyemba pe kobina:

Bakonzi mitano bayokana na bitumba. Pasi!

41.3 Bambula zomi na mibale, basalelaki Mokonzi Kedor-Laomer, kasi na sima ba boyaki.

41.3A Kotangela bana: Ebandeli 14:4

4 Pamba té mbula, zomi na mibale mobimba, bango nyonso bazalaki kondima bokonzi ya Kedor-Laomer, kasi na mbula ya zomi na misato (13), batombokelaki ye.

(Molakisi, lakisa ete Kedor-Laomer azalaki na groupe ya Bakonzi wana minei, pe Bakonzi ya groupe mosusu ya Bakonzi mitano, basalaki nyonso oyo bato basalelaka pe Kulutu zomi na mibale.)

41.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Bakonzi mitano, basalelaki nani? **?** (Mokonzi Kedor-Laomer)
- Basalelaki ye Bambula mutuya boni? (Bambula zomi na mibale)
- Na sima ya Bambula zomi na mibale, basalaki nini? (Balingaki kotosa na ye lisusu te.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Elingi koloba nini, ete Bakonzi wana basalelaki Kedor-Laomer? **?** (Mabala ebele, Bakonzi bapesaki makabo ya banyama to grain na mokonzi mbula nyonso.)
- ✓ Po na nini okanisi ete bakolinga te kosala yango? (Ekokumisa babola koleka, po mwa biloko)

na bango tango nyonso ekokende na mokonzi.)

41.3C Kolakisa nini esalamaki:

Bakonzi mitano ya bikoti noir, bakomema makabo na Mokonzi Kedor-Laomer pe bakofukamela ye. Bakosala yango mbala zomi na moko, pe bana mosusu bakotanga Bambula boni balaki yango. Na sima, baboyaki pe baloba ete, tokopesa yo lisusu te.

41.3D Koyemba pe kobina:

Bambula zomi na mibale Bakonzi basalelaki ye. (Tango bana bazali koyemba “yo”, lokola bazali kolakisa mosapi na Kedor-Laomer, pe mokonzi wana akotelema lokola na lolendo.)

Na sima, balobi ete, “Tokosala yango lisusu te.”

41.4 Lokola baboyaki kosalela ye, Mokonzi Kedor-Laomer ayaki kobundisa bango.

41.4A Kotangela bana: Ebandeli 14:5-6

5 Yango wana na mbula ya zomi na minei (14), Kedor-Laomer akitelaki mboka na bango, ná bakonzi oyo bayaki nzela moko ná ye. Balongaki ba-Refaute na mboka Ashtarot-Karnaim, ba-Zuzite na mboka Ham, ba-Emite na mboka Shawe. Kiryataim.

6 Balongaki pe ba-Horite na bangomba ya Edom, balandaki bango tii na El-Paran pembeni ya esobe ya zelo

41.4B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Kedor-Laomer azelalaki tango mutuya boni yambo aya kobundisa bango? (Mbula moko)
- Pe bitumba na esika moko, to pe na bisika ebele? (Na bisika ebele)
- Ayaki ye moko, to pe ayaki na Bakonzi mosusu? (Ayaki na Bakonzi minei ba oyo bayokanaki)
- Bayaki na nani lisusu? (Na basoda na bango)

Niveau Secondaire:

- ✓ Liloba nini (verbe) na passage oyo elakisi ete basalaki ba destruction ebele? (Bakweyisaki)

41.4C Kolakisa nini esalamaki:

Groupe ya liboso ya Bakonzi (couleur rouge) pona bana mosusu lokola basoda, bayaki kobundisa groupe mosusu (couleur noir). Bakweyisali bango.

41.4D Koyemba pe kobina:

Bitumba! Bitumba! Bitumba!
Mawa, o mawa!

41.5 Babgo pe bakendeki kobundisa bato mosusu.

41.5A Kotangela bana: Ebandeli 14:7

7 Sima bazongaki bipai ya En-Mishpat oyo babengaka pe Kadesh. Bapanzaki pe mboka mobimba ya ba-Amalekite, pe balongaki lisusu ba-Amorite oyo bazalaki kofanda na Hasason-Tamar.

41.5B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima Bakonzi wana asilisaki bitumba bisika wana mitano oyo boboyaki kofuta makabo, basalaki nini lisusu? (Ba kendaki na bitumba na bato ya bisika mosusu pe.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Bakonzi oyo bakendeki na babitumba ebele? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Emonani lokola bazalaki bato ya lolendo oyo balukaki kokonza bato ebele. Ekoki kozala pe ete bazalaki bato ya likunia oyo balukaki bomengo na bisika oyo mosusu.)

41.5C Kolakisa nini esalamaki:

Bakonzi minei wana (couleur rouge) tika Bakonzi mitano ya kolela pe kolala na mabele, Ebongo bakeyi kobundisa bato mosusu pe.

Koyemba pe kobina:

Bitumba! Bitumba! Bitumba!
Mawa, o mawa!

>|< Kosilisa Leso:

Lot akanisaki te azalaki na kati-kati ya bitumba.
 Alukaki bitumba te. Kasi lokola akendeki kobika na
 esika ya bato oyo bazalaki mabe kozanga koluka
 makanisi ya Nzambe, pe akomaki na kati-kati ya
 bitumba moko ya pasi. Nzambe atiyaki ye kuna te.
 Kasi buzoba na ye moko etiyaki ye kuna.

Devoir po na bakristu:

Bino ba oyo boyambi Yesu lokola Mobikisi, boni
 ozali koluka Nzambe akamba yo mokolo na
 mokolo? Na pesi yo devoir oyo: Mokolo ya poso
 oyo, senga Nzambe atambwisa yo. Mbala nyonso na
 poso oyo esengeli kopona makambo moko to
 mosusu, sambela pe tuna Nzambe nini esengeli
 osala. Na sima, sala makasi kolanda nini oyo
 Akoyebisa yo.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi Mbala mosusu oyebi ete soki oyambi Yesu.
 Okaki kokata makambo wana lel'oyo. Yaka na ngai
 na sima ete classe esili, pe nakozala na esengo
 kolakisa yo ndenge nini koyamba Yesu. Elingi
 kozala Mobikisi na yo.

==SUKA YA LESO 41

Leso 42 Banguna bakangaki Lot na tango ya Bitumba

Leso ya Bible: Ebandeli 14:8-12

Ntina ya Leso: (Ndenge moko lokola na poso eleki lisusu) Kososola ete, bapasi ebele, ezali buzoba na biso moko ezali kobenda yango. Yango wana, tolanda nzela na Nzambe po yotika buzoba wana.

Revision:

- † Ndenge nini Lot akomaki na esika oyo? (Ye moko aponaki mabele wana po na kitoko na yango, kozanga kosenga Nzambe akamba ye.)
- † Lot akangamaki na eloko nini na mabele wana? (Na bitumba)

Kolandela devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, tosengaki bino kosenga na Nzambe akamba yo. Nani akoki koyebisa biso ndenge asalaki yango Na poso eleki? Nani akayebisa biso ndenge nini akokamba ye? (Molakisi, yoka rapport ya bana pe feliciter bango nyonso oyo bamekaki kosala devoir oyo.)

Kosala preparation na ndako: Salela lisusu bikoti ya Bakonzi ya poso eleki

Verse ya Koyekola: Bingaka 1:30-31

30 Bino baoyo bolingaka te kondima batoli na ngai tope koyokela ngai tango nazalikogangela bino.

31 Ebongo, yango wana bokozwa oyo bino bolukaka; makambo oyo bino moko bosalaki ekobalokela bino.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)

Landa, Na’ kolanda yo, Mokonzi
Mokonzi yeba Nzela na ngai
Luka Naino

Ebandeli ya Leso:

- † Na lesu moko oyo eleki, tomonaki ete Lot aponaki wapi akokende, kaka lolenge ye moko amonaki ét ezali malamumu, kozanga kotuna Nzambe. Makambo nini wana aponaki? (Aponaki mabele ya kitoko kozanga kokanisa ete bato oyo bazalaki kobika kuna bazalaki mabe makasi.)

- † Na poso eleki, tomonaki ete Na sima ya tango moke, likambo moko ya pasi esalemaki na esika oyo. Likambo nini yango? (Bitumba esalemaki.)

- † Boni, okanisi ete Lot azalaki kolela tango wana, “Ah, elingaki ezala malamumu ete na luka kotuna Nzambe soki esika nini to pe wapi esengeli na kende kobika!” ? (Bible elobi yango te, kasi tango mosusu akanisaki lolenga wana.)

Transition na Bible:

Na kati ya bitumba wana, makambo moko ya pasi koleka esalemaki. Tokomi na Ebandeli Mokapo 14, nzela ya kotanga 8.

Makanisi minene na kati ya Leso oyo na biteni 3:

42.1 Bakonzi mitano babundisaki Bakonzi minei na esika oyo Lot azalaki.

(NB: Molakisi, kanisa ete Na poso eleki “Bakonzi 4” bakendeke kobundisa “Bakonzi 5”. Sik’oyo, Bakonzi 5 wana babaloli yango, ezali nde bango 5 oyo bakendeke kobundisa Bakonzi 4.)

42.1A Kotangela bana: Ebandeli 14:8-9

8-9 Bakonzi oyo batombokaki batandamaki na Sidim na se ya bangomba po na kobunda ná bakonzi oyo bakitelaki bango: bakonzi mitano epai, bakonzi minei epai.

42.1B Kotuna bana na lolengo oyo:

Niveau Primaire:

- Bakombo ya Bakonzi pe bisika ezali ebele, kasi bazali na bagroupe boni oyo ezalaki nabitumba? (Bagroupe mibale. Tokoki kobenga bango “Bakonzi 4” to pe “Le 4”, pe “Bakonzi 5” to pe “Le 5”.)
- Lot akendeke kobika pembeni ya mboka nini? (Pembeni ya mboka Sodome)
- Mokonzi ya Sodome azalaki na kati ya lisanga ya “Bakonzi 4” to pe ya “Bakonzi 5”? (Lisanga ya Bakonzi 5)

Niveau Secondaire:

- ✓ Bakonzi oyo bazali kolakisa mibeko ya kala na kati ya bato oyo bayebi Nzambe te. Ezali “Mobeko ya kozongisa.” Soki munguna

apesi pasi, esengeli tozongisa mabe wana. Boni, oyebi makambo oyo na histoire ya esika oyo ozali? (Molakisi, pesa bana baloba eloko nini bayoki.)

- ✓ Probleme ya mobeko'oyo ezali nini? (Ndenge ezali te ya koluka koyeba soki makambu ezali bongo. Mabe nyonso oyo ekosalema, mabe mosusu ekolanda. Ebongo mabe zali kaka kokoba kino ekokoma ebele koleka.)

42.1C Kolakisa nini esalamaki:

Salela bikoti ya poso eleki. Pesa bikoti ya bana pe salela masanga mibale—moko ya Bakonzi minei oyo: Kedor-Laomer, Tideal, Amrafel, pe Ariok, pe Bakonzi mitano mosusu ya bisika oyo: Sodome, Gomre, Adam, Seboyim, pe Bela. Bakende na groupe ya minei pe groupe ya mitano.

Lakisa ete lesu ya poso eleki, tomonaki lolenge Bakonzi 4 bakende kobundisa Bakonzi 5. (Bakonzi 4 balakisa bageste lokola bawuti kobunda, Bakonzi 5 basala bageste lokola bazali kobanga.) Sik'oyo, ezali Bakonzi 5 bazali kokende kozongisa mabe wana, bazali kokende kobundisa Bakonzi 4. (Bakonzi 5 basala bageste lokola bazali kobunda, ti Bakonzi 4 basala bageste lokola bazali kobanga.)

42.1D Koyemba pe kobina:

Mabe likolo na mabe bazongisaki Bitumba ekomaki makasi. O mawa!

42.2 Bakonzi ya Sodome to Gomore bakweyaki na mabulu ya gudro, ba mosusu bakimaki na bangomba.

42.2A Kotangela bana: Ebandeli 14:10

Na Sidim mabulu ya gudron ezalaki mingi. Tango bakonzi ya Sodome ná ya Gornore bazalaki kokima, bakweyaki na mabulu yango, bongo baoyo mosusu batikalaki bakimaki na ngomba.

42.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ? • Esobe Sidim ezalaki esika nini oyo bazalaki kobunda bitumba? (Ezalaki na libulu ya Gudro.)

- Nani akende kokima bitumba? (Bakonzi ya Sodome pe Gomore bakende kokima bitumba.)
- Nini esalemaki na bango? (Bakweyaki na mabulu ya Gudro.)
- Nini esalemaki na Bakonzi oyo mosusu? (Bakimaki na bangomba.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nani alongaki bitumba oyo? (Bakonzi 4 balongaki.)
- ? ✓ Groupe nini ekweyaki? (Bakonzi 5 bakweyaki.)
- ✓ Bomi, okanisi ete Bakonzi ya Sodome pe Gomore babimaki na mabulu ya Gudro? Po na nini? (Bongo te, po Gudro ekangaka moto.)

42.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bakonzi ya Sodome pe Gomore basala bageste lokola bakweyaki na libulu ya Gudro pe bakoki kobima te. Bakonzi 3 oyo mosusu na groupe ya 5, bakima na bangomba. Bakonzi ya groupe ya minei, basepela po balongi.

42.2D Koyemba pe kobina:

Sodome pe Gomore Bakonzi na bangoo bakweyaki Na mabulu ya Gudro. Mawa!

Bakonzi misato mosusu Bakimaki bangumba. Mawa!

42.3 Bakonzi oyo bakolonga yo na bozuyi nyonso ya Sodome na Gomore, bakamataki Lot pe na biloko na ye nyonso.

42.3A Kotangela bana: Ebandeli 14:11-12

11 Bakonzi minei oyo balongaki, bakamataki bomengo nyonso ya Sodome ná ya Gomore, ná biloko nyonso ya kolia, bakei na yango.

12 Bakangaki pe Lot, mwana ya ndeko ya Abram, pe bamemaki bomengo nyonso oyo azalaki na yango. Pamba té Lot azalaki kofanda ná Sodome.

42.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ? • Nani alongaki na bitumba oyo? (Bakonzi minei balongaki.)

- Ba oyo balongaki, basalaki nini na bamboka ya Sodome pe Gomore? (Bazwaki biloko na bango pe biloko ya kolia na bango, bakendeke na yango.)
- Bazwaki pe nani? (Bazwaki Lot pe biloko na ye nyonso.)
- Po na nini bazwaki ye? (Po akendeke kobika na kati ya mboka Sodome.)
- Oyo ezali kolakisa nini po na Lot? (Lot akomi prisonier to mowumbu na bango.)
- Boni, Nzambe ayebaki ete likambo oyo ya pasi ekosalema na Sodome? (Ee, po Nzambe ayebi makambo nyonso.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Yambo, Lot abikaki pembeni na Sodome (13:12). Nini esalemaki na sima na esika oyo Lot azalaki kobika? (Akendeke kobika penza na kati ya mboka Sodome. Na sima, na tango ya bitumba, banguna bakangaki ye lokola prisonier to mowumbu na bango.)

42.3C Kolakisa nini esalamaki:

Tiya mwana moko lokola Lot na mwa bana bazala lokola bana ya Lot. Bazali kobika na Sodome. Bana minei oyo balongi, baya na Sodome, bazwa-zwa biloko ya mboka wana. Bakanga pe Lot na famille na ye pe biloko na ye nyonso. Bakende na ye na mboka na bango. Pe akomi mowumbu na bo, Ebongo babanda koyebisa ye nini esengeli asala.

42.3D Koyemba pe kobina:

Molakisi yimba partie ya liboso, bana bayimba 'O mawa!'

Banguna mimene kuma	O mawa!
Na mboka Sodome	O mawa!
Basimbi Lot	O mawa!
Famille na ye pe	O mawa!
Biloko na ye nyonso	O mawa!
Lot akomi mowumbu	O mawa!

>|< Kosilisa Leso:

Lot akeyi na Sodome kozanga koluka mokano na Nzambe. Sik'oyo, akomona pasi mingi. Sik'oyo, akomi mowumbu, pe famille na ye. Sik'oyo, banguna bakangi biloko na ye nyonso. Boni, ezali nde Nzambe moto apesaki Lot pasi oyo?

Bongo te. Asengaki na Nzambe te kokamba ye to pe kolakisa ye nini esengelaki asala. Alandi buzoba na ye moko.

Devoir po na bakristu:

Soki ozali mukristu, soki ondimeli Yezu lokola Mobikisi na yo, yeba ete okoki komona pasi lokola Lot amonaka. Azali kaka kosenga kosolola na Nzambe na makambo nyonso olingi kosala, pe kolanda nzela Akolakisa yo. Nzela wana ekozala tango nyonso lokola nzela alakisi biso dezia na kati ya Bible, po Nzambe azali kaka na elobeli moko.

Ebongo, nazali kopesa yo devoir oyo: Na poso ezaali koya, sambela ete Nzambe po na kosenga makanisi na ye na nyonso oyo olingi kosala. Kanisa pe kolanda nyonso oyo ayebisi yo dezia na kati ya Bible. Ebongo okokangama te na pasi oyo ezali kaka koya po na buzoba ya moto.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi yo, tango mosusu ozali mukristu nanu te. Oyebi Yesu nanu te. Nzambe akoki kokamba bomoyi na yo kaka na sima ya koyeba Yesu lokola Mobikisi na yo.

Kasi Nzambe alingi yo mingi. Atindaki mwana moko oyo Azalaki na ye, Yesu Kristu. Yesu asalaki masumu te. Apesaki nzoto na Ye lokola makabo na ekulusu. Akufaki po na kofuta etumba ya masumu nyonso na biso. Asekwaki na kufa, pe azali na bomoyi lel'oyo.

Soki oyambi Yesu nanu te, kasi soki kaka lelo omilengeli pe obongami kondima Ye, yaka tokosolola na ngai Na sima ya ecodim. Nakozala na esengo mingi po na kosalisa yo.

===SUKA YA LESO 42

Leso 43 Abram Alongolaki Lot na Bowumbu

Leso ya Bible: Ebandeli 14:13—16

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete esengeli tosalisana na kati ya ba famille na biso na ndenge moko ya bondeko. Ebongo bakoluka kosalisa bandeko mosusu pe na kati ya ba famille na bango.

Revision:

- † Na baposo mibale eleki, tomonaki ete Lot akangamaki na kati ya bitumba ya mboka Sodome. Po na nini azalaki na Sodome? (Po aponaki mabele wana kozanga kosenga na Nzambe kokamba ye.)
- † Banguna bazwaki biloko nyonso ya Lot, pe basalaki nini na ye moko? (Bakangaki ye pe bakomisaki ye mowumbu na bango.)

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na poso eleki, tosengaki bino kosambela Nzambe, kosenga Akamba yo na nyonso okosala. Nani asalaki makasi kosala bongo Na poso eleki? Aa, malamumu. Nani akoyebisa biso ndenge nini asalaki yango, pe ndenge nini Nzambe akambaki yo?

Verse ya Koyekola: 1 Timoté 5:8

8 Soki moto asalisaka bandeko na ye té, pe mingi penza baoyo bafandi na ye ndako moko, abebisi bondimi, pe azali mabe koleka moto oyo andi-melaka Nzambe té.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda, ya « Banzembo ya Ecodim »

Tolingana
Bolinga

Ebandeli ya Leso:

Tomoni ete Abram akendeki na Kanaan na ndeko na ye Lot. Lot alukaki Nzambe te na makambo oyo esengelaki akata, Ebongo amonaki pasi po na buzoba na ye moko. Na SUKA YA LESO eleki, totikaki Lot wapi? (Na bowumbu, lokola prisoner ya bitumba. Biloko na ye nyonso ebungaki, Bakonzi bazalaki bitumba bango na bango, batikaki biloko wana.)

Transition na Bible:

Tokomi Na mokanda ya *Ebandeli Mokapo 14, verse 13.*

Makanisi minene na kati ya Leso oyo na biteni 4:

43.1 Moto moko abimaki na bitumba, pe akendeki koyebisa Abram nini esalemaki.

43.1A Kotangela bana: Ebandeli 14:13

13 Kasi moto moko akimaki, pe ayaki koyebisa sango yango epai ya Abram, mo-Ebré. Abram azalaki kolanda penepene ya banzete ya Amorite moko kombo na ye Mamré, ndeko ya Eshkol pe ya Aner; azalaki koyokana malamumu ná bango misato.

43.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Bato motuya boni bakimaki bitumba wana? (Moko.)
- ? • Ye alobaki makambo nyonso oyo eleka na nani? (Abram)
- Abram azalaki moto ya tribu nini? (Ba-Ebreo. Azalaki Mu-Ebreo)
- Abram abikaki pembeni ya nani? (Mamre, moto ya tribu ya Ba-Amore.)
- Banani bato ya liboso ya koyokana na Abram ete abika kuna? (Eshkol na Aner. Mamre azalaki ndeko na bango.)
- Soki ozalaka Abram, wana oyoki sango ete ndeko na yo, bakangi ye lokola mowumbu na bitumba, okomona yango ndenge nini? (Esengo te.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Bokeseni nini ozali komona lolenge Lot abikaki na ndenge Abram zingaka? (Abram ayokanaki na bato oyo bazalaki kobika na bango esika moko, kasi Lot akotaki na kati ya bitumba.)
- ? • Soki ozalaka Abram, olingaka kozala na ngambu ya Lot? Po na nini? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

43.1C Kolakisa nini esalamaki:

Mwa ndambu ya bana basala lokola bazali Abram pe mwa ndambu mosusu basala lokola moto oyo amemi sango na ye. Bana oyo bazali komema sango batala Abram pe baloba (Molakisi, loba phrase na phrase, pe balanda yo.):

Bitumba ekweyi na Sodome!

Bakonzi mosus bakangi Sodome!

Basili kolonga!
Bazwi biloko nyonso ya Sodome!
Batiki kaka pe Lot na famille na ye!
Na biloko na ye nyonso!

Abram alakisa lokola choc pe mawa mingi.
Pe Alelaki ete:

Ndeko na ngai! Ndeko na ngai Lot!

43.1D Koyemba pe kobina:

(Na mawa mingi) Ndeko na ngai akomi
mowumbu! Ai-oyo, Ai-oyo

43.2 Abram asangisi bato 318 esikamosi na ye po na koluka Lot.

43.2A Kotangela bana: Ebandeli 14:14

14 Tango Abram ayokaki 'tè bakangi ndeko na ye, asangisi bato na ye nyonso oyo bakoki na bitumba, bato 318; pe alandi bakonzi wana tii na mboka Dan.

43.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram asalaki nini na sima ete awoki sango ete bakangi Lot?
(Akamataki bato 318 po na bakende koluka ye.)
- Bato wana 318 bazalaki banani?
(Ba oyo ayebaki malamumu - malamumu po babotamaki na ndako na ye.)
- Bakendekei kosala nini?
(Kolanda Bakonzi oyo bakangaki Lot.)

Niveau Secondaire:

- Kokende kolanda Bakonzi oyo bazalaki na makambo oyo okomema pasi. Po na nini okanisi Abram asalaki bongo?
(Po Lot azalaki ndeko na ye.)

43.2C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana moko azala Abram. Apona bana mosusu. Pe aloba ete, “Nayebi yo malamumu-malamumu. Bobotami na ndako na ngai. Boya kosalisa ngai.”

43.2D Koyemba pe kobina:

Yaka kosalisa ngai,
tosalisa ndeko na biso.

43.3 Abram abundisaki Bakonzi wana, pe alongaki.

43.3A Kotangela bana: Ebandeli 14:15

15 Bongo akaboli bato na ye na ba-ekipe, pe abandi bitumba na butu; alongi banguna wana, alandi bango tii na Hoba, epai ya likolo ya mboka Damas.

43.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire :

- Abram na bato na ye, bakendekei kosala nini?
(Kobundisa Bakonzi oyo bakangaki Lot.)
- Babetaki bango kino na mboka?
(Mboka Oba.)
- Oba azalaki wapi?
(Na ngambu ya nord ya mboka Damas)

Niveau Secondaire:

- ✓ Kanisa na suka ndenge nini Lot akataki. Akataki makambo kozanga koluka Nzambe. Boni, makambo wana etalaki kaka ye moko?
(Bongo te. Atiyaki bato 318 bazala na esika ya likama, nyonso oyo ezalaki ndenge ya koluka Nzambe.)

43.3C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso sala lokola bo ke nwanisa Bakonzi wana, ke kula bo kuna.

43.3D Koyemba pe kobina:

Bo bedisaka Bakonzi
Ya simbaka ndeko na bo.

43.4 Abram alongolaki Lot ti biloko na ye yonso na maboko ya banguna wana.

43.4A Kotangela bana: Ebandeli 14:16

16 pe azongi na biloko nyonso oyo babotolaki, ná basi pe bato nyonso: Azongi pe na Lot, mwana ya ndeko na ye, ná bomengo na ye.

43.4B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire :

- Bato ya Abram, babotolaki bokonzi ya nini?
(Biloko ya bo me baka.)
- Babotolaki biloko ya nani?
(Bakonzi pe Lot, na basi na bato mosusu.)

- Babandaki kosala nini?
(Kozonga na bango.)

===SUKA YA LESO 43

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, po na raison nini oyo Abram akendeki kobundisa Bakonzi oyo bazalaki mabe?
(Bongo te. Akendeki kaka kobotola ndeko na ye Lot.)

43.4C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso basala lokola bazali fami ya Lot, bazali kozonga. Basepelaki makasi.

43.4D Koyemba pe kobina:

Matondo, ndeko Abram!
Obikisi biso!

>|< Kosilisa Leso:

Ata Lot asalaki te makambo na ndenge ya malamumu, Abram asalisaki ye po azalaki ndeko. Ezali malamumu ete tosalisa nanu ba famille na biso.

Devoir po na bakristu:

Bino bakristu, nazali kopesa bino Devoir oyo: Na poso oyo, luka ndenge ya kosadisa ba famille na bino. Ezali ndenge moko ete po na kosalisa, bazali kotiya bango pe na losambo.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi bino ba oyo nanu botiye motema na Yesu te, yeba ete kosala bisalu ya malamumu ekokotisa yo te na famille ya Nzambe. Ozali na bosenga ya kobongola motema, kondima Yesu Kristu lokola Mobikisi pe Mokonzi na yo. Soki oyambi Ye nanu te, kasi lel'omilengeli kuyamba ye, okoki kosambela lokola boyo:

Tata Nzambe, limbisa ngai, nazali moto asalaka mabe.

Nandimi ete Yesu, Mwana na Nzambe, akufaki po na masumu na ngai. Nandimi ete Asekwaki na kufa. Yaka kokota na motema na gai sik'oyo. Zala Mobikisi pe Mokonzi na ngai. Salisa ngai kolanda yo malamumu. Merci po olimbisi ngai. Na kombo na Yesu, Amen.

Soki oyambi Yesu lel'oyo, yaka na sima ya classe pe yebisa ngai. Nakozala na esengo po na yo, pe nakotiya yo na losambo.

Leso 44 Abram aboyaki kozwa makabo.

Leso ya Bible: Gen. 14:17 & 21-24 (NB: vs. 18 kino na 20, tolongoli yango awa, kasi tokoyekola yango na poso ezali koya)

Ntina ya Leso: Na SUKA YA LESO oyo, bana bakososola ete, makambo mosusu asalaki yango te po ba zwa makabo. Ebongo bakotika makanisi ete makambo nyonso bakosala, misolo esengeli elanda yango, bakobanda kosalisa bandeko kaka po ete ezali malamumu kosala yango.

Revision:

- ✦ Makambo nini ya malamumu oyo Abram asalaki po na ndeko na ye Lot? (Ya liboso, apesaki Lot ndenge ya koluka nanu mabele oyo alingaki kozwa. Ya mibale, asilaki koya kolongola Lot na bowumbu, po ete banguna bakangaki ye.)

Kolandela devoir ya lesu eleki:

Na poso eleki, devoir azalaki koluka lolenge ya kosalisa na kati ya famille. Nani akoki koyebisa biso ndenge nini asalisaki na famille na poso oyo? Nani akoki koyebisa biso ndenge nini atiyaki bandeko na ye na losambo?

Verse ya Koyekola: Filipi 2:4

Moto moko té áluka bolamu na ye moko, kasi moto nyonso áluka bolamu ya bandeko.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na lesu oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim » Tolingana

Soki yo obikisami
Linga

Ebandeli ya Leso:

Soki moto alingi kosalisa yo, ezali esengo to pe esengo te? (Esengo.) Kasi, boni, makabo nyonso ezali malamumu tango nyonso? Po na nini moto akoboya kozwa makabo?

Transition na Bible:

Lel'oyo tokomona nini Abram asalaki tango mokonzi moko alingaki kopesa ye makabo.
Ebandeli Mokapo 14, nzela ya kotanga 17

Makanisi minene na kati ya Leso oyo na biteni 5:

44.1 Tango Abram azongaki na bitumba, mokonzi ya mboka Sodome akutanaki na ye.

44.1A Kotangela bana: Ebandeli 14:17

17 Tango Abram azongi na bitumba oyo alongaki Kedor-Laomer, ná bakonzi oyo bazalaki ná ye, mokonzi ya Sodome ayei po na kokutana na ye na zamba ya Shawe, oyo ezali na se ya bangomba. Babengaka yango pe "esika ya mokonzina se ya bangomba."

44.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani ayaki na Abram tango azalaki kozonga na bitumba? (Mokonzi ya mboka Sodome)
- Mokonzi wana ya Sodome, akutanaki na Abram na mboka to na esobe? (Na esobe)

Niveau Secondaire:

- Nini lisusu oyebi po na mokonzi oyo? (Azalaki mokonzi ya mboka moko mabe, ye pe mokonzi na esika Lot na famille na ye bazalaki kobika.)

44.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso basala na maboko: Misapi mibale ya luboko moko ezali Abram. Misapi mibale ya luboko mususu ezali mokonzi ya Sodome. Basalela misapi wana na likolo ya mesa (to loboko, soki mesa ezali bongo te) "kotambola" kino tango bakokutana.

44.1D Koyemba pe kobina:

Abram pe mokonzi ya Sodome, bakutanaki.

44.2 Mokonzi ya Sodome alingaki apesa Abram biloko nyonso oyo akamataki na bitumba.

44.2A Kotangela bana: Ebandeli 14:21

21 Na sima mokonzi ya Sodome alobi na Abram: "Biloko nyonso oyo obotolaki ekómi ya yo; zongisela ngai bobele bato nu ngai."

44.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani alobaki na Abram? (Mokonzi ya mboka ya Sodome)
- Asengaki Abram nini? (Kaka bato na ye)
- Ye alingaki kopesa Abram nini? (Biloko)

nyonso oyo akamataki na bitumba)

Niveau Secondaire:

- Abram azwaki biloko wana nyonso ya bitumba. Boni, azalaki na bokonzi ya kozwa yango?
? (Na ndenge basalaki bitumba, azalaki na bokonzi na kozwa yango nyonso.)

44.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso basala lokola bazali mokonzi ya Sodome. Baloba na lisanga (to ba repeter na sima na yo):

“Abram, azwaki biloko oyo nyonso. Kaka pesa ngai bato na ngai. Ee, Abram? Nini okanisi?”

44.2D Koyemba pe kobina:

Mokonzi ya Sodome asengaki Kaka bato na ye. Alingaki Abram akende na biloko nyonso.

44.3 Abram aboyaki biloko wana nyonso.

44.3A Kotangela bana: *Ebandeli 14: 22-23a*

22 Kasi Abram azongisi: "Nakati seleka na kombo ya Yawe, Nzambe oyo asalá Likolo né se:

23 Nakozwa ata eloko moko té, ézala singa ya sapatu,...

44.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Abram azongisaki ete akozwa nini? (Ata eloko te.)
?
- Abram alobaki bongo na miso ya nani? (Ya Nkolo Nzambe, oyo asalaki biloko nyonso)

Niveau Secondaire:

- Soki ozalaka Abram, boni, olingaki kozwa biloko yango?
? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Bato mosusu balingaki kumona yo mabe soki azwaki yango. Lokola alongaki bitumba, azalaki na bokonzi kosala yango na ndenge balingaki kosala.)

44.3C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso bakozala Abram. Baboyi kozwa biloko wana. Balobi ete, “Na kozwa ata eloko moko te.”

44.3D Koyemba pe kobina:

Abram aboyaki kokamata Ata eloko moko te.

44.4 Abram alingaki te ete baloba ete ezali nde bango bakumisi ye mozwi.

44.4A Kotangela bana: *Ebandeli 14:23b*

23... Boyé okoloba té ‘té nagi moto na komisi Abram moto ya bomengo.’

44.4B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Po na nini Abram aboyaki biloko wana?
? (Po bazala te na ndenge ya koloba ete bakumisi ye mozwi.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abram atalaki te kaka kitoko ya biloko wana, kasi akanisaki makambo nini ekokaki kolanda soki akamataki biloko wana. Oyo ezalaki bokeseni na nani? (Ti Lot. Ye aponaki mabele kozanga kokanisa makambo nini ekokaki kolanda na sima.)
?

44.4C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso bazala Abram. Bo loba phrase par phrase na sima na yo:

“Bokoki koloba te ete

Ezali nde bino moto bokumisi ngai mozwi.” (Basala bageste lokola bo ke buya.)

44.4D Koyemba pe kobina:

Abram akanisaki pe Makambo ekokaki kolanda-landa.

44.5 Abram alukaki kaka bolamu ya bato oyo basalisaki ye.

44.5A Kotangela bana: *Ebandeli 14:24*

24 Nakozongisela yo biloko nyonso, longola bobele oyo bato na ngai basi'baliaki. Kasi tika Aner, Eshkol, pe Mamré, bato bakendeki ná ngai na bitumba, bázwa biloko oyo balingi.”

44.5B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Abram alobaki ete nani akokaki kozwa mwa ndambu ya biloko?
 ? (Bakonzi oyo bayokanaki na bango na kosalisa na bitumba wana: Anere, Eshkole, pe Mamre.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Abram ayebisaki Bakonzi oyo misato kokamata mwa-ndambu ya biloko wana?
 ? (Ezalaki lokola lifuta basalelaki ye.)

44.5C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, mwana moko azala Abram. Apona bana misato mosusu. Abenga bango na bakombo oyo; Anere, Eshkole, ti Mamre, pe ayebisaki bango ete bakende kokamata ndambu ya biloko wana.

44.5D Koyemba pe kobina:

Bato oyo basalisaki Abram, bakamataki biloko. Kasi Abram akamataki eloko te.

>|< Kosilisa Leso:

Abram azalaki na bokonzi oyo azwaki biloko nyonso oyo bakamataki na bitumba wana. Ayebisaki ba oyo basalisaki ye ete bakozwa mwa-ndambu, kasi ye moko aboyaki. Akendeki na bitumba te po na kozwa biloko to pe po na kokoma mozwi koleka. Kasi akendeki po na kobikisa ndeko na ye Lot. Makambo mosusu, bango basalaki ye te po na lifuta, kasi kaka po na bolingo ya ndeko na ye.

Devoir po na bakristu:

Tozali bakristu, biso ba oyo tondimi Yesu Kristu lokola Mobikisi na biso, makambo ebele tosalaka yango po na lifuta te. Makambo ebele tosalaka yango kaka po tolingi Yesu. Yango wana, nazali kopesa bino Devoir oyo: Na poso oyo, luka kosala makambo misato po na lifuta te, kasi kaka po olingi Yesu.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi na bisika ebele, bana oyo bazali koya na ecodim, bazali koya na losambo, kasi bandimi Yesu Kristu nanu te na bomoi na bango. Soki oyambi Yesu nanu te, yeba ete, Azali kozela yo. Ayebi motema na yo. Pe yeba ete oyebi yo nanu te. Lel'oyo, boni, ozali koyoka maloba na ye? Lel'oyo, boni, okoyamba Yesu lokola Mobikisi na yo? Soki

olingi kobongola motema lelo, yaka na ngai na sima ya Ecodim. Nakozala na esengo po na kusalisa yo.

==SUKA YA LESO 44

Leson 45 Nganga na Nzambe na Bomoi Melchisedek apambolaki Abram, pe Abram apesaki ye moko ya zomi.

Leson ya Bible: *Ebandeli 14:18-20*

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete ezali malamumu ete bato na Nzambe bapesa moko na zomi epayi na Nzambe. Ebongo bakobanda kopesa moko na zomi ya nyonso oyo Nzambe akopesa bango.

Revision:

- † Tango Abram abundaki bitumba na Bakonzi mosusu, pe alongaki. Azalaki na bokonzi ya kozwa biloko na bango. Po na nini asalaki yango te ?
(Po banguna bazalaki te na ndenge ya koloba ete bango bato bakomIsaac ye mozwi.)

Kolandela devoir ya poso eleki:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kosala makambo misato kozanga kozwa lifuta, kasi kaka po na bangolingo. Nani akoyebisa biso nini oyo ye asalaki ?

Verse ya Koyekola: *Ebandeli 14:20b*

20. . . Bongo Abram akamati biloko oyo ye abotolaki; apesi nganga na Nzambe Melchisedek eteni moko na kati ya biteni zomi.

Banzembo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)
Bino bopesa Makabo

Luka nanu

Ebandeli ya Leson:

Wuta ebandeli ya mabele, tomoni nani apesaki makabo na Nzambe? (Abel, mwana ya Adam, Noe Na sima ete masa etondaki na mokili, Abram na Ebron. Oyo nyonso ezalaki libonza ya makila oyo bato bapesaki na Nzambe. Lel’oyo tokomona ndenge Abram akopesaki makabo ya lolenge mosusu, makabo oyo ezali koleka makabo oyo tozali kopesa lel’oyo.

Bato ebele bazali motuna loleng’oyo: Ebongi kopesa motuya boni epayi na Nzambe?

Transition na Bible:

Abram akoki kopea biso makanisi. Tokomona nini asalaki na mokanda ya Ebandeli, Mokapo 14, nzela ya kotanga 18.

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 4:

45.1 Melchisedek azalaki mokonzi pe nganga ya Nzambe ya Nzambe na Likolo.

45.1A Tangela bana: *Ebandeli 14:18a*

18 Melchisedek, mokonzi ya Salem, ye pe ayei, amemi mapa ná vinu. Ye azalaki kosambela Nzambe ya Likolo, . . .

45.1B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Moto oyo Melchisedek azalaki nani?

(Azalaki mokonzi monene ya mboka Salem pe nganga na Nzambe ya Nzambe ya Likolo.)

- Na bonganga na ye, Melchisedek asambelaki pe asalelaki bikeko te, kasi nani?
(Nzambe ya Likolo)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, kanisa malamumu, mutuya ya kozala na “Salem” na kati ya kombo na yo tango mosusu?

(Yerusalem. Babengaki yango Salem tango wana.)

- ✓ Toyebi ete bato ebele-ebele basalelaki bikeko na tango wana. Kasi Melchisedek asalelaki Nzambe ya Likolo. Nganga nyonso azalaka nganga po na bato mosusu, Ebongo oyo elakisi biso nini?
(Mwa bato bazalaki, ata na mboka Salem, oyo basambelaki Nzambe ya Likolo.)

45.1C Kolakisa nini esalamaki:

Na kati ya theatre, bana basala lokola bazali bato ya mboka Salem. Moko akozala Melchisedek. Bana mosusu baya na ye kobenga ye mokonzi, kosenga lisungi na ye. Mosusu pe aya na ye lokola nganga na Nzambe, kosenga ye kosambela Nzambe po na bango.

45.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki?

Ezalaki na mokonzi kombo ya Melchisedek Ezalaki na nganga na Nzambe na kombo ya Melchisedek
Na mboka Salem Melchisedek abikaki.

45.2 Melkisedek eyaki kotala Abram, pe amemaki makabo ya mapa na vinu.

45.2A Tangela bana: Ebandeli 14:18b

... ye pe ayei, amemi mapa ná vinu...

45.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Melkisedek asalaki nini? (Akendeki kotala Abram.)
- ? • Amemaki nini lokola likabo po na Abram? (Mapa na vinu.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi po na nini Melkisedek amemelaki Abram makabo oyo? (Tango mosusu po ndenge abundisaki Bakonzi wana, to pe asalisaki bato ya rayon wana nyonso. Tango mosusu pe po amonaki ete Abram pe azalaki kosambela Nzambe.)
- ? •

45.2C Kolakisa nini esalamaki:

Na kati ya theatre, mwana moko azala Abram. Bamususu oyo nyonso bazala Melkisedek. Bazwa mapa pe vinu, batambola, bakende kotala Abram. Bapesa ye makabo wana.

45.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Melkisedek ayaki kotala Abram. Melkisedek amemaki makabo na ye.

45.3 Melkisedek apambolaki Abram na Nzambe.

45.3A Tangela bana: Ebandeli 14:19-20a

19 Apamboli Abram boye: "Nzambe oyo asalá Likolo ná se, ápambola yo. Abram.

20 Lokumu na Nzambe na Likolo. Ye moto akweisi banguna na yo."

45.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani abenisaki Abram? (Melkisedek.)

- ? • Apambolaki Abram na kombo ya nani? (Na kombo ya Nzambe ya Likolo oyo akelaki likolo na se)

- Melkisedek alingaki ete Nzambe asala ndenge nini na Abram? (Asala ye bolamu)
- Melkisedek abengaki nani po kokumisa Nzambe? (Bato nyonso)
- Melkisedek amonaki ete ezalaki Abram te kasi ezalaki nani oyo akweyisaki banguna ya Abram? (Nzambe ya Likolo moto akweyisaki bango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Na Ebandeli 12:3, tomonaki ete Nzambe alakaki Abram ete akopambola baoyo nyonso bakobenisa ye Abram, pe baoyo kolakela Abram mabe akolakela bango mabe. Na ndenge Melkisedek asalaki, azwaki llipamboli to pe elakeli mabe? Po na nini? (Azwaki lipamboli, po abenisaki Abram.)
- ? •
- ✓ Bato ya Nzambe bazalaki ebele te na mabele na mikolo wana, kasi awa tomoni lokola bato mibale ya Nzambe, bayebani, pe batosami. Nani moto ya Nzambe oyo oyebi olingi kotosa ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

45.3C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso basala lokola bazali Melkisedek bazali kobenisa Abram.

45.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Melkisedek abenisaki Abram. O yea!

45.4 Abram apesaki Melkisedek moko ya zomi ya biloko na ye.

45.4A Tangela bana: Ebandeli 14:20b

... Bongo Abram akamati biloko oyo ye abotolaki; apesi nganga na Nzambe Melkisedek eteni moko na kati ya biteni zomi.

45.4B Kotuna bana na lolengo oyo :

Niveau Primaire:

- ? • Makabo nini Abram apesaki Melkisedek ? (Biloko oyo azalaki na yango)

- Ye apesaki Melkisedek motuya boni?
(Moko ya zomi to 10%)

===SUKA YA LESON 45

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Abram apesaki Melkisedek moko ya zomi wana?
(Po Melkisedek azalaki nganga na Nzambe)
- ✓ Na sima ya tango, Nzambe ayebisaki Bazwif mobeko ete bapesa Ye moko ya zomi. Boni, histoire oyo towuti komona lelo esalemaki liboso ya tango ya mibeko, to na sima na yango?
(Ezali liboso ya mibeko. Abram, moto ya Nzambe, asosoli deja ndenge oyo ete bato na Nzambe bakopesa moko ya zomi lokola makabo.)

?

45.4C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso basala lokola bazali Abram, bazali kotanga biloko na bango, bazali kotiya nyonso na biteni zomi. Ebongo basala lokola bazali kozwa moko ya zomi pe bazali kopesa yango makabo na Melkisedek.

45.4D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Abram apesaki makabo
Na moto na Nzambe
Abram apesaki makabo
Moko ya zomi.

>|< Kosilisa Leson:

Abram asosolaki ete makabo oyo ezali malamumu kopesa na moto ya Nzambe ezalaki moko ya zomi. Apesaki Melkisedek moko ya zomi.

Devoir po na bakristu:

Biso bakristu, tango tokozwa ata mwa-ndambu, boni, tokanisi ete kopesa Nzambe moko ya zomi? Nazali kopesa bino devoir oyo: Na poso oyo, nyonso oyo kuzwa, kobosana te kopesa mwa makabo na yo na Nzambe. Tiya eteni wana na esika ya malamumu, pe mema yango na kotiya na makabo na poso ekoya.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi bino oyo nanu boyambi te Yesu, yeba ete kopesa makabo ekoki kobikisa moto te. Okoki kosala te makambo oyo ekobikisa yo. Yesu asala deja nyonso tango Akufaki likolo ya ekulusu. Malamumu otiyela Ye motema lel'oyo. Soki ezali na posa ya lisungi, yaka na ngai. Nakozala na esengo ya kusalisa yo.

Leson 46 Abram Ayimaki-yimaki po Nzambe apesi ye mwana nanu te.

Leson ya Bible: *Ebandeli 15:1-4*

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete tokoki kondimena Nzambe, ata na Sik'oyo ezali komonana ete Azali kosalisa biso te. Ebongo, batiyelaki Ye motema, ata na tango ya pasi, pe bakokanga motema kosambela kino tango eyano eyaki, atako elekaki batango ebele.

Verse ya Koyekola: *Tito 1:2*

2 bongo bábanda kosepelisa ye pe kotia mitema na bomoi ya seko, oyo ye alakaká uta na ebandeli ya mokili.

Revision:

† Melkisedek azalaki nani ?

(Azalaki Mokozzi ya mboka Salem, pe Nganga ya Nzambe.) Ata bato ebele na tango wana babosanaki Nzambe pe bakomaki kosambela bikeko, Malkisedek azalaki moko ya ba oyo basambelaki Nzambe pe akambaki bato na ye kosala pe lokola.)

† Tango Abraham akutanaki na Mekisedek, asalaki nini? (Apesaki ye moko ya zomi ya biloko nyonso azwa.)

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na poso eleki, toyekola kopesa na Nzambe moko na zomi ya nyonso tozali kozwa. Topesaki devoir ete bobanda kosala yango ? Na poso eleki, nani azwaki mwa ndambu ya biloko ya malam—ata mbongo, ata biloko mosusu? Nani akanisaki kopesa Nzambe moko na zomi? Na bino oyo bozwaki eloko te na poso oyo, nani akokanisa kopesa moko na zomi tango okozwa ata mwa ndambu?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »
Lobi, lelo, seko na seko

Nani Azali kanda ? (Nani ezali ya solo ?)

O keba munoko nini okoloba! (Lokuta te!)

Ebandeli ya Leson:

- Nzambe azwi likanisi ya kosalisa Abram na nini?
(Kosalisa ye na bitumba po na kolonga Bakonzi oyo kangaka ndeko na ye Lot)

- Okanisi ete Abram akozala na motema ya ndenge nini?
(Motema ya ya kozongisa matondo)
- Ndenge Nzambe asalisaki Abram na Bakonzi wana, okanisi ete Abram akotiyela ye motema koleka Sik'oyo?
(Ee, po amonaki ndenge Nzambe asalisaki ye.)

Transition na Bible:

Tokomona soki Abram azalaki na lombango po kotiyela Nzambe motema to te. Tokomona histoire na biso lel'oyo na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 15, nzela ya kotanga 1 kino na 4.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

46.1 Nzambe alobaki na Abram na emoniseli, pe Alakaki ye likabo monene.

46.1A Kotangela bana: *Ebandeli 15:1*

*I Yawe abimeli Abram pe alobi na ye:
"Abram, kobanga 'té, nazali mobateli na yo.
Nakopesa yo bornengo mingi koleka."*

46.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ?
- Abram amonaki nini?
(Emoniseli)
  - Amonaka nani na emoniseli wana?
(Nkolo Nzambe)
  - Nzambe alobaki nini na ye?
(Ayebisaki abanga te, akopesa Abram matabisi koleka monene.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Koleka monene na nini?
(Na matabisi oyo apesaki Melkisedek to pe oyo alingaki kozwa na bitumba, kasi aboyaki yango)
- ✓ Nzambe apesaki emoniseli wana na sima ya nini?
(Na sima ya makambo ya Bakonzi oyo basimbaki Lot pe na sima ete Abram aboyaki kozwa bozwi ya bitumba wana)
- ✓ Nini ekozala eyano na yango, soki Nzambe alingaki kopesa yo matabisi monene?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

46.1C Kolakisa nini esalamaki:

Kabola bana na biteni mibale. Eteni moko ekozala Abram. Bakolala pongi. Eteni mosusu ekozala Nzambe. Bakoloba na Abram ete, “Kozala na kobanga te. Nakopesa yo matabisi monene.”

46.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alakaki Abram matabisi monene.

46.2 Abram ayimaki-yimaki ete Nzambe apesaki ye mwana te, pe tina ya matabisi mosusu ezali te.

46.2A Kotangela bana: Ebandeli 15:2-3

2-3 Kasi Abram atuni: "Nkolo Yawe na, ngai, okoki kopesa ngai eloko nini? Pamba té nazali na mwana té. Moto akozwa bomengo na ngai ezali mosali na ngai Eliezer, moto ya mboka Damas."

46.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Boni, Abram azalaki na esengo na matabisi wana to te? (Bongo te.)
- Abram azalaki koyima-yima po na nini? (Po azalaki na mwana te.)
- Boni, Nzambe asili kolaka ye deja mwana? Kanisa Ebandeli 12:2. (Ee, Nzambe asili kolaka ye bana ebele.)
- Po na nini ezalaki pasi po na Abram kondima elaka na Nzambe? (Po tango eleki, pe azwi mwana nanu te.)
- Abram azalaki kokanisa ete soki Nzambe apesi ye mwana te, nani esengeli azwa biloko na ye? (Mowumbu na ye Eliezer)

Niveau Secondaire:

- Po na nini okanisi Nzambe azalaki nanu te kokokisa bilaka na Ye ya kopesa Abram bana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

46.2C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, mwana moko azala Abram. azali koyima-yima, kolela ete Nzambe apesi ye ata mwana te. Tina ya matabisi mosusu

ezalaki nini?

46.D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Abram amonaka pasi Pe akoyimaki-yimaki Po mwana azalaki nanu te.

46.3 Nzambe alakaki lisusu ete Abram akobota mwana oyo akozwa biloko na ye nyonso.

46.3A Kotangela bana: Ebandeli 15:4

4 Yawe azongiseli Abram boye: "Té. Ezali ye té moto akozwa bomengo na yo. Bobele mwana oyo yo okobota, nde moto akozwa yango."

46.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Eyano na Nzambe ezalaki nini? (Mwana na ye moko azwaki biloko na ye.)
- Soki mwana na ye azwaki biloko na ye, oyo bolingo elobi ete mwana akozala, to akozala te? (Mwana esengeli azala.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ndenge nini okanisi Abram ayokaki elaka wana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

46.C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso na lisanga bazala Nzambe. Baloba nzela-nzela na sima na yo, lokola bazali koloba na Abram:

“Mowumbu oyo akozwa te Biloko na yo.”

“Mwana na yo kaka

Moto akotikala kozwa biloko na yo.”

“Mwana na yo!

Mwana na yo!

Mwana na yo!

Mwana na yo akozala!”

46.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Mwana azalaki nanu te Kasi Nzambe alakaki mwana. Nzambe akoki kokosa te Pe Nzambe alakaki Abram.

>|< Kosilisa Leson:

Oyo ezali mbala ya mibale oy Nzambe alakaki ete Abram akozala na bana, kasi kino Sik'oyo, Nzambe apesaki ye mwana nanu te. Abram amonaki lokola Nzambe asalisi ye te, Ebongo azalaki na koyimayima. Kasi Nzambe akoki kokosa te. Elaka nyonso oyo akoloba, esengeli esalema kaka.

Devoir po na bakristu:

Yo mukristu, boni, omoni lokola Nzambe azali kosalisa yo te? Senga lisungi na Ye, pe landa kaka kotiyela ye motema. Akokokisa nyonso oyo alaki. Ebongo na lingi kopesa bino bakristu devoir oyo: Na poso ekoya, sambela Nzambe na nyonso bino bozali na yango bosenga, pe bolanda kaka kotiyela ye motema ete Akosalisa. Bokika te kosambela, kasi landa kaka kosambela kino eyano ekoya.

Kobenga bana na Yesu:

Bino baoyo bitiyé motema na Yesu nanu te, Nzambe deja alaki bino nini ekozala SUKA na bino soki bolandi kaka koboya Ye. Yoane 3:36 etalisi biso ete baoyo bayambi Yesu te, Bakozwa bomoyi te, kasi Nzambe akoyokela bango kanda. Soki olingi te ete Nzambe ayokela yo kanda te, yaka na Yesu lelo. Tikala na sima ya classe soki olingi tokosalisa yo na likambo oyo.

====SUKA YA LESON 46

Leson 47 Abram andimelaki elaka ya Nzambe, Ebongo abikaki.

Leson ya Bible: *Ebandeli 15:5-6*

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo bana bakososola ete, Nzambe abikisaka moto oyo okotiya motema na maloba na ye. Ebongo, bakolakisa bandeko mosusu sango ya Yesu po bango pe bakoka kobika.

Revision:

- † Na leson eleki, Nzambe alakaki Abram nini ?
(Akopesa ye makabo monene.)
- † Abram azalaki koyima-yima po na nini ?
(Nzambe alakaki ye fami monene, kasi azalaki na mwana nanu te.)
- † Lokola Nzambe akosaka te, boni, esengeli Asala nyonso oyo Alaki ?
(Ee, akokokisa yango kaka.)

Kolandela devoir ya leson eleki :

Na poso eleki, tosengaki na bino kosambela Nzambe po na biloko bozali na yango bosenga, pe kokoba kosambela kino eyano eya. Nani akoyebisa biso ndenge asambelaki na poso oyo? Nani déjà azwi eyano? Nani akoyebisa biso eyano oyo azwi? Nani amoni eyano nanu te, kasi azali kokoba kaka na kosambela ?

Verse ya Koyekola: *Ebandeli 15:6*

6 Abram andimelaki Yawe, yango wana Yawe akamataki ye lokola moto ya bosembo.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)Esengo (konzo) Ezali
Yaka na Yesu Kristu)
Masumu Nyonso esili kokende
Libatisi Ekobikisa Yo te
Na Kati Ya Yesu

Ebandeli ya Leson:

Toyebi ete tozali bato ya masumu. Ebongo, ndenge nini tokoki kobika? Ndenge nini bato babikaki na mikolo ya kala, na Boyokani ya Kala, liboso ete Yesu aya?

Transition na Bible:

Abram abikaki Bambula 2,000 liboso ete Yesu aya. Boni, osili kobika? Ndenge nini abikaki? Tokomona eyano na mituna oyo nyonso na leson ya lelo. Tokomi

Na mokanda ya *Ebandeli, 15:5.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 2:

47.1 Nzambe alakaki lisusu na Abram ete libota na ye ekozala ebele lokola minzoto.

47.1A Kotangela bana: *Ebandeli 15:5*

5 Bongo Yawe abimisi Abram na libanda pe alobi na ye: "Tala Likolo. Oyebi kotanga minzoto? Bato ya libota na yo bakozala ebele lokola yango."

47.1B Kotuna bana na lolengo oyo— Niveau Primaire:

- Nani azali koloba na verse oyo?
(Nkolo Nzambe azali koloba.)
- ? • Nzambe azali koloba na nani?
(Na Abram)
- Nzambe ayebisaki Abram akende wapi?
(Kobima libanda.)
- Nzambe ayebisaki Abram kotala nini?
(Minzoto likolo)
- atunaki Abram soki akokaki kosala nini?
(Soki akokaki kotanga minzoto yango.)
- Nzambe alakaki lisusu nini na Abram?
(Ete libota na ye ekozala bato ebele-ebele lokola minzoto yango)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi ete elaka wana azalaki pasi po na kondima?
- ? (Tango mosusu, po Nzambe alakaki ye mwana deja, kasi kino tango wana, mwana azalaki nanu te)

47.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana batombola maboko pe baningisa misapi kolakisa minzoto. Baloba ete, "Nzambe alakaki Abram bana ebele lokola minzoto na likolo."

47.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Ata Abram azalaki te Na mwana ata moko Nzambe alakaki ye ete Libota ekozala monene. Ebele lokola minzoto.

47.2 Abram andimelaki maloba oyo Nzambe alobaki, Ebongo Nzambe andimaki ye.

47.2A Kotangela bana: *Ebandeli 15:6*

*6 Abram andimelaki Yawe, yango wana
Yawe akamataki ye lokola moto ya bosembo.*

47.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ?**
- Tango Abram eyokaki elaka wana ya Nzambe alobaki, ndenge nini akazwa yango?
(Andimaki Maloba na Nzanbe. Pe atiyelaki Nzambe motema.)
  - Po na kondima wana, Nzambe asalaki nini?
(Nzambe andimaki Abram pe Azwaki ye moto ya malamumu.)
  - Tango wana, nini esalemaki na Abram?
(Abikaki po na kondima na ye.)

Niveau Secondaire:

- ?**
- ✓ Kondima ya Abram azalaki na nini?
(Na Maloba na Nzanbe. Lokola Nzambe alobaki ete akobota libota monene, atiyaki motema ete esengeli kaka esalema.)
  - ✓ Ndenge nini tozali kobika lel'oyo?
(Tozali kobika po na kondima na Maloba oyo Nzanbe alobi.)
  - ✓ Bible elobi ete po Abram andimelaki na likambo oyo, Nzambe atangaka ye moto ya malamumu. Boni, oyo elakisi ete Abram asalaki masumu te?
(Bongo te. Tomoni ndenge alobaki lokuta tango azalaki na Egypte. Ye pe azalaki moto ya masumu lokola biso, kasi Nzambe atangaki ye moto ya malamumu po na kondima na ye kaka.)

47.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bana basala theatre. Pona mwana moko kozala Nzambe. Bana oyo mosusu nyonso bazali Abram. Baoyo bazali Abram batala mwana oyo azali Nzambe, pe baloba ete, “Natiyeli yo motema, Nzambe.”

Mwana oyo azali Nzambe azongisa ete, “Abram, po été etiye motema na ngai, po na ondimeleli maloba na ngai, Na ndimi yo. Na tangi yo moto ya malamumu na miso na ngai.”

47.D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Abram atiyaki motema
Na Maloba na Nzanbe

Ebongo Abikaki
Na miso ya Nzambe.

>|< Kosilisa Leson:

Abram atiyaki motema na Nzambe pe Nzambe abikisaki ye. Nzambe alimbisaki masumu na ye pe atangaki ye moto ya malamumu.

Devoir po na bakristu:

Bino baoyo botiye motema na Yesu lel'oyo, boni, oyebe moto oyo ayebe Yesu nanu te? Nazali kopesa bino Devoir oyo: banda kotiya moto wana na losambo, pe banda koluka tango ya malamumu ya koyebisa ye sango ya Yesu. Tango mosusu akoluka ndenge ya kondima, lokola Abram andimelaki.

Kobenga bana na Yesu:

Soki ondimeleli Yesu nanu te, yeba ete Nzambe akondima yo te soki ondimeleli mwana na ye te. Nzambe akoki kotanga yo moto ya malamumu kaka soki otiye motema na Ye. Lel'oyo, Nzambe ayebe biso ete apesaki biso Yesu Mwana na Ye. Soki okotiyela Ye motema, y ope okobika.

Nini ezali kokanga yo nzela? Soki olingi koyamba Yesu lel'oyo, kaka yebisa biso na sima ete Ecodim esili. Toko zala na esengo koleka ya kosalisa yo.

===SUKA YA LESON 47

Leson 48 Abram atunaki Nzambe makambo ya buzoba

Leson ya Bible: Ebandeli 15: 7-8

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete, atako Nzambe asalisi biso ndenge nini, tozali kobosana na lombango, to bandaka kotiya koyima-yima na bilaka na Nzambe. Ebongo tango totondisami na koyima-yima, tosenga lisungi ya Nzambe.

Kolandela devoir ya leson eleki :

Na poso eleki, tosengaki bino kobanda kotiya na losambo ndeko moko oyo nanu ayebi Yesu te. Nani akoyebisa biso nani ye atiyaki na losambo ?

Verse ya Koyekola: Marko 9:24b

"Natii motema, salisa ngai nálongola tembe, nátia motema penza."

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

Bongisa verset ya koyekola Marko 9:24b lokola nzembo.
(Banzembo mosusu na mokanda, ya "Banzembo ya Ecodim):

Benda Ngai pembeni na yo
Senga na Nzambe kaka
Na'Ondimela Bible

Ebandeli ya Leson:

Molakisi, dessiner bangomba pe ba-vallee. Tuna bana ngomba nini ezali pe nini ezali vallee. Bomo na biso ekoki kozala lokola bangomba pe ba-vallee. Tokoki kozala na batango ya esengo, Sik'oyo tosili kolonga makasi. Kasi na sima na yango, mabala ebele ezali kokweya na tango ya vallee, tango ya pasi ya ndenge na ndenge, tango tozali kokweya. Atako na kondima biso bato ya Nzambe, tokoki kozala na batango ya koyima-yima.

Transition na Bible:

Lel'oyo tokomona ndenge ya Abram akweyaki na tango ya koyima-yima. Tokomi na Ebandeli 15:7.

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 2:

48.1 Nzambe asosalisi Abram ete Alakaki ye mabele wana.

48.1A Kotangela bana: Ebandeli 15:7

7 Yawe Nzambe alobi na Abram: "Ezali ngai Yawe moto na bimIsaac yo na mboka Ur na Mezopotamie."

48.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani Alobaki na Abram ?
(Nkolo Nzambe)
- ? • Nini Nzambe ayebisaki Abram kosala na tango me luta?
(Tika mboka Ur yaka na mabele oyo ozalaki, po Nzambe akopesa yo yango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe alobaki boye na Abram "Sik'oyo." Makambo nini eleki na nyonso (leson eleki)?
? (Nzambe ayebisaki Abram ete ata azalaki na mwana nanu te, kasi akobota libota monene. Ebongo Abram andimelaki Maloba na Nzanbe, pe Nzambe abikisaki ye po na kondima wana.)
- ✓ Makambo wana, ozali komona yango lokola ngomba to lokola vallee? (Lokola ngomba)
- ✓ Po na nini?
(Po yo ezalaki Sik'oyo Abram alongaki na kondima na ye.)
- ✓ Na sima Abram andimelaki Nzambe na makambo ya bana, Nzambe asosalisi ye nini partie mosusu oyo etikalaki na Ye?
(Nzambe alakaki ete Akopesa Abram mabele esika oyo azalaki.)
- ✓ Po na nini ekoki kozala pasi na kondima?
(Po atako Abram akomi na mabele wana, pe atako azalaki kobika kuna, mabele wana ezalaki ya ye nanu te.)

48.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso basalela maboko kolakisa mabele wana na mopanzi na bango nyonso. Baloba ete, "Ngai Nzambe napesaki yo Abram mabele oyo nyonso."

48.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alakaki Abram
Mabele wana nyonso.

48.2 Abram azongIsaac Nzambe eyano na motuna moko ya koyima-yima.

48.2A Kotangela bana: Ebandeli 15:8

8 Kasi Abram atuni: "Nkolo Yawe, ndenge nini nakoyeba 'tè mboka oyo ekozala ya ngai?"

48.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani atunaki Nzambe? (Abram)
- ? • Abram atunaki nini na Nzambe? (Ndenge nini nakoyeba ete mabele oyo ezali ya ngai?)
- Ozali komona ndenge atunaki lokola ezali na kondima, to lokola ezali na ya koyima-yima? (Koyima-yima.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Abram andimelaki Nzambe na makambo ya bana, kasi kaka na sima, amonaki pasi na kondima na makambo ya mabele? (Ezali pasi na koyeba, po bilaka nyonso mibale ezalaki kaka ndenge moko. Nyonso ezalaki kaka Maloba na Nzanbe.)
- ? • Boni, okanisi ete Abram esengelaki andima kaka po Nzambe alobaki yango? (Ee, andimaki ete akobota libota monene kaka po Nzambe alobaki yango. Kasi Sik'oyo, amonaki pasi na kondima ete mabele wana ekozala ya ye. Kasi Nzambe apesi elaka wana kaka ndenge Alakaki makambo ya bana.)
- ✓ Boni, mutuna ya Abram ezalaki mayele to buzoba? (Buzoba, po Nzambe akokisaka kaka oyo alaki.)

48.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bana batiya maboko na tolo na bango pe baloba, "Koyima-yima ekoti." Ebongo batunana bango na bango, "Ndenge nini nakoyeba ete mabele oyo ezali ya ngai?"

48.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alakaki Abram mabele wana nyonso.
Pe esengeli akokisa nyonso oyo alakaki.

>|< Kosilisa Leson:

Minute moko, Abram andimelaki Maloba na Nzanbe. Minute mosusu, atondisamaki na koyima-yima. Ezalaki lokola tozali lelo ebele. Makambo ya malamumu ezali ete Nzambe akangaka motema makasi po na biso, wana tozali kondima, pe wana totondi na koyima-yima.

Devoir po na bakristu:

Yo mukristu, tango ozali komona ete kondima na yo ezali muke, yeba ete okoki kosenga Nzambe kosalisa yo. Bando kosala yango atako poso oyo.

Kobenga bana na Yesu:

Tango mosusu oyebi Yesu nanu te na bomoi na yo. Yeba ete Yesu azali kobenga yo. Alingi koyamba yo na famille na ye lel'oyo. Kaka benga kombo na Ye. Atako koyima-yima ezali, yaka na mwa-kondima ozali na yango. Akobikisa yo. Soki olingi koyamba Ye lelo, nakozala na esengo ya kusolula na yo na sima ya Ecodim.

===SUKA YA LESON 48

Leson 49 Nzambe asengaki libonza ya makila

Leson ya Bible: Ebandeli 15:9-11, Ba-Ebré 10:9-10

Ntina ya Leson: Kososola ete na mikolo ya kala, Nzambe azalaki kosenga libonza ya makila. Azali kosenga yango na biso te kaka po Yesu apesaki Makabo ya koleka malam. Ebongo, tozali koya na Nzambe na nzela ya Yesu.

Kolandela devoir ya leson eleki:

Na poso eleki tosengaki bino kosambela Nzambe tango nyonso ya bomoni ete kondima na bino ezali muke. Nani esalaki yango na poso eleki? Nani akoyebisa biso nini esalemaki?

Verse ya Koyekola: *Ba-Ebré 10:10*

10 Ya solo, Yezu Kristo akokIsaac likambo oyo Nzambe alingaki; awa amipesaki mbala moko, akómIsaac biso bato ya bosantu.

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)
Esengo (konzo) Ezali

Mikumba nyonso

Yaka na Yesu Klisto

Senga na Nzambe

Masumu Nyonso esili kokende

Yesu Azali Nzela

Ebandeli ya Leson:

Na kati ya bakulutu na biso, soki moto asali mabe, esengeli basa nini? Ee, esengeli bapesa libonza ya makila ya nyama. Po na makila wana, balukaki ete Nzambe alanda masumu na bango te. Tomoni nani oyo na kati ya Bible apesaki Makabo na Nzambe? (Abel, Noa, Abram)

Transition na Bible:

Lel’oyo tokomona ndenge Nzambe asengaki na Abram kopesa lisusu Makabo. Tokomi na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 15, verse 9*.

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

49.1 Nzambe asengaki ete Abram amemela Ye Makabo ya banyama.

49.1A Kotangela bana: *Ebandeli 15:9*

9 Yawe azongiseli ye: "Lukela ngai ngombe ya mwasi ya mbula misato, taba ya mwasi ya mbula misato pe meme ya mobali ya mbula misato. nâ pijon moko ya moke pe moko ya monene."

49.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani Alobaki na Abram?
(Nkolo Nzambe)

- Nzambe asengaki Abram komemela Ye nini?
(Bana-banyama misato)
- Bana misato ya banyama nini?
(Ngombe moko ya mukolo, ntaba moko, pe meme moko.)
- Bandeke nini pe esengelaki komema Nzambe?
(Pizio moko ya muke pe moko ya monene)

Niveau Secondaire:

- ✓ Banyama wana esengeli kozala Bambula motuya boni?

- (Bambula misato, tango basilisi kokola pe ezala makasi.)
- ✓ Banyama wana esengeli ezala ya mwasi to ya mobali?
(Mibale ya mwasi— ngombe pe ntaba, pe moko ya mobali- meme.)
- ✓ Po na nini okanisi mosusu esengeli ezala mobali pe mosusu mwasi?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Ekoki kolakisa biso ete Makabo oyo ezalaki po na libota mobimba ya Abram, mobali pe mwasi.)
- ✓ Po na pizio, Nzambe ayebisaki te soki ekozala mobali to mwasi, kasi Ayebisaki batala nini?
(Moko monene, moko muke)
- ✓ Po na nini okanisi ndeke esengeli ezala ya muke na ya monene?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu ezalaki kolakisa ete makabo wana ezalaki po na bato ya monene pe bana ya muke.)

49.1C Kolakisa nini esalamaki:

- Bana nyonso batanga na misapi na bango banyama oyo Nzambe asengaki po na Makabo wana. Nyonso ezali mitano.

(Mibale—Abram na Nzambe)

49.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alobaki na Abram,
Bamemela ngai banyama.

Okomemela ngai makabo.
Ngombe.

Ntaba.
Meme.
Bapizio.

Okomemela ngai makabo.

49.2 Abram komema banyama ya libonza lokola Nzambe ayebisaki ye.

49.2A Kotangela bana: Ebandeli 15: 10-11

10 Abram amemi banyama wana. Apasoli yango na kati-kati, pe atie eteni moko-moko etalani na eteni mosusu. Kasi apasoli bapijon té.

11 Bandeke oyo eliaka misuni ekiti po élia yango, kasi Abram abangani yango.

49.2B Kotuna bana na lolengo oyo—**Niveau Primaire:**

- Abram akendeki komema banyama motuya boni na Nzambe wana Ye asengaki? (Banyama nyonso oyo Asengaki)
- Ye asalaki nini na banyama wana? (Akataki yango. Oyo elingi koloba ete liboso aboma bango.)
- Akataki banyama wana nyonso na biteni motuya boni? (Na biteni mibale, na nyama nyonso.)
- Nyama nini Abram akataki te? (Pizio)
- Nini eyaki kokweya likolo na yango, pe oyo abenganaki? (Bandeke lokola bakombe-kombe)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ndenge Abram asalaki banyama azalaki lokola ndenge bato bazalaki koyokana na Likambo moko ya makasi. Banyama bazalaki mibale-mibale. Oyo elakisi ete bato oyo bazali koyokana bazali motuya boni, pe ezali banani?

49.2C Kolakisa nini esalamaki

Bana basala lokola bazali komema banyama—liboso ngombe, na sima ntaba, meme, pe bapizio. Bana basala lokola bazali koboma banyama wana, bazali kokata oyo ya monene na biteni mibale.

49.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki

Abram asalaki nyonso oyo Nzambe ayebisaki ye.

49.3 Makabo wana eyebIsaac ete mokolo moko, Yesu Mesia akopesa Makabo ya nzoto na Ye.**49.3A Kotangela bana: Ba-Ebré 10:9-10**

9 Bongo abakisi: "Tala naye, po na kosala oyo yo olingi." Yango elakisi 'tè Kristo alongoli ndenge ya kala ya kosambela, pe abandi ndenge ya sika.

10 Ya solo, Yezu Kristo akokIsaac likambo oyo Nzambe alingaki; awa amipesaki mbala moko, akómIsaac biso bato ya bosantu.

49.3B Kotuna bana na lolengo oyo—**Niveau Primaire:**

- Kino siko'oyo, totangi baverse ya Mokanda ya Ebandeli, na Ebandeli ya Bible. Sik'awa, totangi baverse ya Ba-Ebré na eteni ya mibale ya Bible. Boni, baverse oyo azali na Boyokani ya Kala, to na Boyokani ya Sika? (Baerero azali na Boyokani ya Sika, na sima ya mbotama ya Yesu)
- Nini ekoki kozala moko ya raison oyo Yesu ayaki? (Kosala oyo Tata Nzambe alingaki)
- Po na Makabo ya Yesu, Nzambe alongoli nini? (Makabo nyonso oyo bazalaki kopesa kala)
- Na esika na yango, Nzambe apesaki nani? (Kristu)
- Po na nini Nzambe andimaki Makabo ya Kristu? (Po Yesu asalaki oyo Nzambe alingaki. Ye asalaki masumu te.)
- Mbala motuya boni Yesu apesaki makabo ya

nzoto na Ye?
(Mbala moko kaka – po na libela.)

- Makabo na Ye, esali nini po na biso?
(Elongoli masumu na biso.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini baverse oOlobi po na Makabo oyo bazalaki kopesa na tango ya kala lokola Abram azalaki kopesa?

(Esuki po lelo Yesu Akokisa yango. Apesaki Nzambe Makabo ya kokoka, oyo ya Nzambe Azali na yango esengo.)

49.3C Kolakisa nini esalamaki

Bana mibale basala lokola Tata Nzambe na Yesu. Yesu asala lokola Azali kokufa likolo ya ekulusu. Tata Nzambe Ayamba Ye na esengo, Aloba ete, “Makabo oyo ekoki. Makabo oyo, Na zali na yango esengo!”

49.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki

Makila na Yesu ekoki,
Makila na Yesu ekoki
Makila na Yesu ekoki
Kolongola mabe!

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe ayebisaki Abram amema Makabo ya banyama po ete bayokana bango mibale. Tango Yesu apesaki nzoto na Ye na makabo, Nzambe andimaki yango. Lokola esepelisaki Nzambe, esilisaki makambo ya Nzambe na bato. Yango wana, Makabo ezali lisusu na tina te.

Devoir po na bakristu:

Bino bakristu, lokola Yesu Afungoleli biso nzela, tokende na Tata na kosenga Ye nyonso oyo tozali na yango bosenga. Na pesi yo devoir oyo: Poso oyo, kende mikolo nyonso na Tata kosambela na Ye na kombo ya Yesu.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi yo, soki oyebi Yesu nanu te, Nzambe akoki koyamba yo te lokola mwana na Ye. Okomi mwana na Ye nanu te. Makambu na yo na Nzambe nunu esuki te.

Kasi Bible elobi ete Nzambe alingi Bato nyonso babongola motema. Boni, obongami kobongola motema lelo? Toko zala na esengo na kusolula na yo na likambo oyo.

==SUKA YA LESON 49

Leson 50 Nzambe ayebisaki Abram makambo ekosalema sima na libota na ye

Leson ya Bible: Ebandeli 15:12-16

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Nzambe ayebi makambo nyonso ekoya, Ebongo tokende te na banganga na bantaba to na bato oyo basalaka divination po koyeba makambo. Tosengi mayele kaka epayi na Nzambe.

Kolandela devoir ya leson eleki:

Na poso eleki, topesaki bino devoir kosambela na Nzambe, kosenga Ye eloko nyonso tozali na yango bosenga, po Yesu Afungoleli biso nzela ya kokende na Tata. Nani asambelaki na Nzambe na poso oyo na kombo ya Yesu? Nani azwi deja eyano na bosenga na ye?

Verse ya Koyekola: Ezaya 46:10a

Banda Ebandeli naye bisaka makambo oyo nalingi. Banda kala nasakolaka makambo oyo esalea nanu te...

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”) Senga na Nzambe kaka

Luka 4:8

Lobi, lelo, seko na seko

Mokonzi ya Bakonzi Nyonso

Mobikisi mosusu azali te

Zonga, Afrika, Zonga!

Ebandeli ya Leson:

Toyekoli ete Nzambe ayebisaki Abram makambo ekoya. Bokoki kokanisa makambo wana? (Akobota libota monene pe Nzambe akopesa ye mabele na esika oyo azalaki.) Ndenge nini Nzambe akoki koyebisa makambo lokola wana? Boni, Ayebi makambo nyonso ekoya?

Transition na Bible:

Yoka malamumu na leson oyo makambo mosusu esengeli koya oyo Nzambe ayebisaki Abram.

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 5:

50.1 Abram alotaki ndoto ya makasi.

50.1A Kotangela bana: Ebandeli 15:12

12 Tango moi esi'ekiti, pongi ya makasi ekangi Abram pe abandi koyoka somo.

50.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Eloki nini esalemaki na Abram? (Pongi ekangaki ye pe abandaki kolenga na kobanga.)
- Tango nini likambo oyo esalemaki? (Wana tango azalaki kokende kolala)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini bato babangaka tango balalaka na pongi? (Po na bandoto)

50.1C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, bana basala lokola pongi esimbi bango, Ebongo babanda kolenga lokola bazali kobanga.

50.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Kobanga ekangaki Abram Na pongi na ye.

50.2 Nzambe ayebisaki Abram makambo ya pasi oyo ekoyela libota na ye.

50.2A Kotangela bana:

 Ebandeli 15:13

13 Bongo Yawe alobi na ye: "Yeba malamumu 'tè bana na yo bakofanda na mboka moko ekozala ya bango té; bakozala baumbu kuna, pe bakonyokwa-ma mbula (400).

50.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani Alobaki na Abram na ndoto na ye? (Nkolo Nzambe)
- Mokonzi ayebisaki Abram makambo ekosalema na nani? (Na bana na ye to na libota na ye oyo ekolanda ye)
- Nzambe ayebisaki ete bakozala bapaya wapi? (Na mokili mosusu)
- Na kati ya mikili wana, mosala na bango ekozala nini? (Bakozala bawumbu.)
- Bato ya mikili wana bakozala ndenge nini na bango?

(Bato bakoniokola bango.)

- Likambo oyo akosalama tango motuya boni?
(Bambula 400)

Niveau Secondaire:

- ✓ Liboso, Nzambe ayebisaki Abram ete Akopesa ye mabele na esika oyo azalaki. Sik'oyo, Abram ayebisi ye ete libota na ye ekozala bawumbu na mokili mosusu po na Bambula 400. Ndenge nini nyonso oyo ekoki kosalema?

?

(Liboso, bakozala na mokili mosusu lokola bawumbu, na sima Nzambe akopesa bango mabele na bango moko.)

- ✓ Boni, okanisi ete oyo ezalaki raison Abram azalaki kolenga? Okozwa sango wana ndenge nini?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

50.2C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso basala lokola bazali Abram na ndoto. Oyebisa bango basango oyo lokola ozali Nzambe oyo Alobaki yango. Bango nyonso balenga na kobanga.

50.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Bana ya Abram bakozala bawumbu Bambula kama minei na mabele mosusu. Mawa!

50.3 Nzambe ayebisaki Abram lolenge akobimisa libota na ye.

50.3A Kotangela bana: Ebandeli 15:14

14 Kasi nakopesa etumbu na mboka oyo ekondimisa bango baumbu, pe sima bakobima wana na bomengo mingi.

50.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

?

- Nzambe akosala nini na bato oyo bakotiya bana ya Abram na bowumbu?
(Akopesa bango etumbu.)
- Bana ya Abram bakotikala na mabele wana libela, to pe bakobima?

(Bakobima.)

- Tango bakobima, bakobima maboko pamba?
(Bongo te. Bakobima na biloko ebele ya bato oyo wana baniokolaki bango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ndenge nini Nzambe ayebaki eloko nyonso oyo ya muke pe ya monene oyo ekoyela bango?
(Lokola Azali Nzambe, Ayebi makambo nyonso.)

?

50.3C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, Bana nyonso basala lokola bazali na esengo po bana ya Abram bakobima na bowumbu na biloko ebele.

50.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Libota ya Abram ekobima Bakobima na bowumbu!
Bakobima na biloko ebele!
Esengo, o esengo o!

50.4 Nzambe ayebisaki Abram ndenge nini bomoi na ye ekosuka.

50.4A Kotangela bana: Ebandeli 15:15

15 Kasi yo okozala kaka na boboto tii tango okokende kosangana nâ bakoko na yo; okokufa na kimobange penza, pe bakosalela yo simetiere na esika ya malam.

50.4B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

?

- ✓ Nzambe ayebisaki Abram ete ye moko akobika bomoi ya ndenge nini?
(Ya molayi pe ya malam)
- ✓ Liwa na ye ekozala ndenge nini?
(Bakokunda ye malam.)
- ✓ Na sima ya liwa, pe akokende kukuta nani?
(Bakoko na ye.)

Niveau Secondaire:

- Nzambe ayebisi Abram ete akokufa. Ndenge nini sango oyo ekoki kopesa ye kimia?

?

(Akokufa na lombango te, kasi na sima ya bambula ebele. Nyonso ezalaki na maboko ya Nzambe.)

50.4C Kolakisa nini esalamaki:

Bana basala bageste kolakisa bambula ebele. Basala bageste kolakisa ete bato bazali kokunda Abram. Basala bageste kolakisa ete Abram akeyi kokuta bakoko lokola tata na ye Terah, lokola Noe, lokola Abel, lokola Adam, etc.

50.4D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Abram akobika bambula ebele. Akokufa malamumu pe bakokunda ye.

50.5 Nzambe ayebisaki Abram ndenge nini pe tango nini libota na ye ekozwa mabele wana esika azalaki.

50.5A Kotangela bana: *Ebandeli 15:16*

16 Kasi yo okozala kaka na boboto tii tango okokende kosangana nâ bakoko na yo; okokufa na kimobange penza, pe bakosalela yo simetiere na esika ya malamumu.

50.5B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Bana ya Abram bakoya kozonga wapi?
? (Na mabele na bango oyo wana esika bazalaki.)
- Liboso ya kozonga, esengeli basala nini?
(Babota bana ebele)
- Bakozala bambula muke na bowumbu to pe bambula ebele?
(Bambula ebele. Nzambe ayebisaki deja mutuya ya bambula 400.)
- Sik'oyo, nini ekosalama na kati ya bato ya Amore na mabele esika oyo bazalaki?
(Mabe na bango esengeli ekoma ebele.)
- Etumbu nini Nzambe akopesa bango?
(Akobengana bango na mabele wana.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe andimaki te kobengana bato ya Amore oyo bazalaki kobika na mabele wana kaka tango wana, po na nini?
(Mabe na bango esengelaki nanu ekoma ebele liboso. Esengelaki etonda.)

50.5C Kolakisa nini esalamaki:

Bana basala bageste lokola bazali koyamba bana ya sika na famille na bango.

50.5D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Bana ya Abram bakobota ebele Atako na bowumbu na bango!

Bato ya Amore bakokoma mabe Mingi koleka!

Soki tango ekoki Nzambe akolongola bango.

Soki tango ekoki Bana ya Abram bakozwa mabele na bango.

>|< Kosilisa Leson:

Nzambe ayebaki makambo nyonso ekoya na bomoi ya Abram, pe na bomoi ya libota oyo akobota. Na ndoto, Ayebisaki Abram nyonso ekoleka. Soki Nzambe ayebaki makambo nyonso po na Abram pe libota ya ye bambula 400 na sima, tokoki koloba ete Ayebi pe makambo nyonso po na biso.

Devoir po na bakristu:

Tokoki kotiyela Ye motema. Bino bakristu, nazali kopesa bino Devoir oyo: Bokende te na banganga oyo batalisaka to na bato oyo basalaka divination po na koyeba makambo. Senga kaka na Nzambe kolakisa nge makambo nyonso oyo ezali bosenga. Akoki kotambwisa biso malamumu.

Kobenga bana na Yesu:

Soki oyambi Yesu nanu te, Nzambe Ayebi ete ozali mwana na Ye te. Yaka na ye lelo po Akoki koyamba yo.

===SUKA YA LESON 50

Leson 51 Nzambe alobaki lisusu kowokana Ye na Abram

Leson ya Bible: Ebandeli 15:17-21

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Nzambe akosala makambo nyonso oyo Alakaki, Ebongo bakotiya motema na maloba na ye nyonso.

Verse ya Koyekola: 1 Tesalonika 5:24

Moto oyo abengi bino akosala bongo, pamba té ye akokisaka makambo alakaká

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na poso eleki, topesaki bino devoir ete bokende te koluka lisungi ya banganga to moto mususu, kasi ya Nzambe kaka. Nani na poso oyo me buyaka kokende na banganga? Nani alukaki lisungi na Nzambe mikolo nyonso na kombo ya Yesu? Nani akoyebisa biso na likambo nini alukaki lisungi na Yesu ?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)

Bi-bi-la !

Lobi, lelo, seko na seko

Na'Ondimela Bible

Nani azali kanda ? (Nani azali sembo?)

Nzambe Azali Malamu (Nzambe azali sembo)

Ebandeli ya Leson:

Bible azali koyebisa biso ete, moto nyonso oyo akotiya motema na Nkolo Yesu Kristu, akobika. (Ndakisa: Misala 16:31) Kasi ndenge nini tokoki koyeba ete elaka wana ezali ya solo? Ndenge nini tokoki koyeba ete oyo Bible elobi ezali ya solo?

Bato mosusu lel'oyo balobi ete ata mibali mibale to basi mibale bakoki kobalana. Bible azali koyebisa biso ete Nzambe asalaki mobali moko pe mwasi moko, ebongo Ye moko abalisaki bango. Kasi ndenge nini tokoki koyeba ete oyo Bible elobi ezali ya solo?

Transition na Bible:

Lel'oyo tokomona nini Nzambe ayebisaki Abram na ndoto wana azalaki kolala. Tokomona lolenge tokoki koyeba ete Maloba na Nzambe ezali ya solo. Tokobanda lelo na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 15, nzela ya kotanga 17.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

51.1 Nzambe apesaki elembo oyo ezali kolakisa

ete andima Makabo ya Abram pe Ayokani na ye.

51.1A Kotangela bana: Ebandeli 15:17

17 Tango moi ebungaki pe molili eyaki makasi, milinga ya móto ebimaki na eloko lokola mbabola, pe móto lokola mwinda elekaki na kati ya biteni ya banyama.

51.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Likambo oyo esalemaki na tango nini? (Sima ete butu ekweya.)
- Biloko mibale nini ebimaki? (Lolemo ya moto oyo ezalaki kobimisa milinga eloko ya mibali ezalaki moto epelaki.)
- Elekaki wapi? (Na kati ya milongo oyo mibale ya banyama. Oyo ezalaki lolenge koyebisa ete bayokani malamumu.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Soki milinga ezali lokola tango ezali ekoya oyo toyebi te, moyi ezali lokola nini? (Lokola Nzambe azali kolakisa biso nzela.)
- ✓ Oyo ezalaki lolenge bato mibale bazalaki koyokana na makambo oyo ezali mutuya mingi. Ndenge nini bato bazali kolakisa lel'oyo ete bayokani? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu basimba maboko to bamela to bo bamela esikamoko, basigner papier, etc.)

51.1C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana moko atiya biteni ya papier to mabanga to biloko mosusu na milongo mibale likolo ya mesa lokola nyama ya Makabo oyo ezalaki kulala.

Mwana ya mibale azwa eloko mosusu eleka na kati-kati ya biloko wana. Loba ete epesi milinga (imaginaire).

Mwana ya misato azwa moyi, alekisa yango na kati-kati ya biloko wana.

Bana nyonso baloba: “Nzambe ayokani na

Abram! Tala elembo, yango oyo.”

51.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe ayokani na Tata Abram. O yea! O yea!

51.2 Nzambe alakaki kopesa na libota ya Abram mabele nyonso longwa na ebale ya monene ya Egypte kino na ebale Ufrate.

51.2A Kotangela bana: Ebandeli 15:18

18 Na mokolo yango Yawe asalaki. Boyokani kati na ye ná Abram, alobi: "Napesi na bato ya mabota na yo mabelé nyonso, kobanda na ndelo ya Ejipte tii na ebale Ufrate.

51.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani ayokanaki na Abram? (Nkolo Nzambe)
- Nzambe alakaki Abram nini? (Ete akopesa bana na ye mabele nyonso.)
- Mabele Nzambe akopesa bana na ye ekozala na kati-kati ya nini? (Na kati ya bibale mibale—Ebale ya Egypte [Nil] pe ebale Efrate.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ebale Efrate ezali na mokili nini lel'oyo? (Irak)
- NB: Na mikanda ya Bible tokomona lolenge Nzambe asalaki bana Abram mabele na bango.)

51.2C Kolakisa nini esalamaki:

Bana balakisa direction moko, baloba: « Nzambe akopesa mabele oyo, wuta na ebale ya Egypte oyo babengaka Nil. »

Bana balakisa direction mosusu, baloba: « Nzambe akopesa mabele kino na ebale Efrate. »

51.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Koyokana ya Nzambe na Abram Yo oyo: Mabele!

51.3 Nzambe alakaki kopesa Abram mabele ya bamboka ebele.

51.3A Kotangela bana: Ebandeli 17: 19-21

19 Ezali bamboka ya ba-Kenite, ba-Kenizite, ba-Kadmonite, 20 ba-Hitite, ba-Refaitte, 20 ba-Amorite, ba-Kananite, ba-Girgashite, pe ya ba-Jebuzite. »

51.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nzambe alakaki Abram nini po na mabele ya bato ebele oyo bazalaki kobika na mabele wana? (Akopesa bana ya Abram mabele wana.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi bana ya Abram bazalaki na droit ya kozwa mabele wana? (Nzambe alakaki yango na bango.)

>< Kosilisa Leson:

Tango likambo oyo esalemaki, Abram azalaki na mwana nanu te, kasi Nzambe alakaki ye libota monene. Tango likambo oyo esalemaki, Abram azalaki na mabele nanu te, kasi Nzambe alakaki bana na ye na mabele wana. Boni, Nzambe akoki kolosa? (Bongo te.) Boni, Nzambe akoki kosala mbeba? (Bongo te.) Boni, Nzambe akoki koloba kisaka-saka? (Bongo te.) Ebongo, nyonso oyo Nzambe alakaki, yango esengeli esalema kaka lolenge Nzambe alobaki yango.

Devoir po na bakristu:

Ebongo nazali kopesa bino devoir, mwana oyo nyonso oyo azali mukristu. Soki otangi Bible poso oyo, yeba ete nyonso ozali kotanga ezali ya solo. Nyonso oyo ozali kotanga, loba na Nzambe ete, “Ee, Nzambe, nazali londima na go. Ekosalama kaka na lolenge ozali koloba.”

Kobenga bana na Yesu:

Kasi, soki oyambi nanu te Yesu na motema na yonu te na Yesu, yeba ete Bible pe ezali ya solo po na yo. Lobi ete ozali na bomoi te. Olobi ete Ozali mwana ya Nzambe te. Olobi ete ozali mbeni ya Nzambe. Olobi ete ozali te kobika na molili. Elingi koloba ete okomona likolo te.

Kasi Bible elobi pe ete Nzambe alingi obika. Alingi oya na ye, obongola motema, okoma mwana na Ye. Boni, okokata likambo oyo lelo? Tobongami po na kosalisa yo. Yebisa biso kaka na sima ya Ecodim ete olingi osolula likambo oyo.

==SUKA YA LESON 51

Leson 52 Abram aponaki “kosalisa” Nzambe akokisa bilaka na Ye.

Leson ya Bible: Ebandeli 16:1-4

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Nzambe akoki kosala nyonso oyo alaki, Ebongo, bakotiya motema ete Akokisa kaka yango.

Verse ya Koyekola: *Kozongela Mibeko 7:9b*

(Nzambe) Abatelaka boyokani na ye na bato oyo balingaka ye, pe apesaka bango malamumu seko, na bana na bango nyonso oyo bayaka sima.

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kotanga Bible na koyebisa Nzambe ete, « Ee, nandimi na oyo nasili kotanga. Ezali maloba na yo. » Nani asalaki yango na poso eleki? Nani akoyebisa biso ndenge nini asalaki yango ?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)
|leluya ! (Aluluya ! Nzambe azali sembo !)

Bi-bi-la !

Lobi, lelo, seko na seko

Nani Azali kanda ? (Nani azali sembo?)

Tosa Kombo ya Yesu

Ebandeli ya Leson:

Nayebi ete soki moto alaki ye Likambo moko, kasi aa sima ya tango, ozali komona ete ekosalema te. Soki moto alaki biso, ezali pasi koyeba soki akokokisa yango, to pe akokokisa yango te. Pe akoki kobosana, pe akoki kokosa biso, to akoki komona ndenge te ya kokokisa oyo alakaki.

Nzambe Ye moko Alakaki Abram makambo mibale. Okoki kokanisa ozalaki nini? (Libota monene pe mabele esika azalaki) Nzambe akoki kobosana te. Nzambe akoki kokosa biso te. Nzambe azali na makasi nyonso, Ebongo akoki kokokisa nyonso oyo alobaki.

Transition na Bible:

Nzambe alakaki Abram libota monene, kasi tango elekaki, pe Abram azalaki na libota monene te. Azalaki na mwana ata moko te. Nini pe

esengelisala? Totala nini asalemaki na *Ebandeli, Mokapo 16, verse ya liboso.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

52.1 Sarah, mwasi ya Abram, abandaki kokanisa ete Nzambe akoki kopesa ye mwana kasi ete alakaki na nzela ya Agar, mosalisi na ye.

52.1A Kotangela bana *Ebandeli 16:1*

1 Saray abotelaki Abram bana té. Kasi azalaki na moubu moko ya mwasi, kombo na ye Agar. Azalaki moto ya Ejipte..

52.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Atako Nzambe alakaki ye famille monene, nani azalaki kobota te? (Sarah, mwasi ya Abram)
- Na makambo wana, Sarah akanIsaac na nani? (Na Agar, mowumbu na ye, oyo azalaki kosalisa ye na ndako.)
- Agar azalaki mwasi ya mboka nini? (Mwasi ya Egypte)

Niveau Secondaire:

- ✓ NB: Ata likambo oyo ya kokamata mowumbu na ye lokola mwasi na ye ezalaki kosalama mingi na kati ya bato ya mboka wana, boni, ezalaki kaka mabongisi ya Nzambe?

(Bongo te. Nzambe asalaki biso mobali moko pe mwasi moko.)

52.1C Kolakisa nini esalamaki:

Bana ya basi mibale basala theatre. Moko azali Sarah, azali kosimba libumu ya mawa po akobota te, azali kotala mwasi oyo mosusu, Agar oyo azalaki mosalisi na ye. Agar azali kaka kosala lokola azali kosalisa na ndako.

52.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alakaki famille, Kasi Sarah abotaki te, Ebongo abandaki Kanisi mwasi oyo Agar Azali kobota na esika na ye.

52.2 Sarah ayebisaki mabongisi wana na Abram pe andimaki.

52.2A Kotangela bana Ebandeli 16:2-3

2 Saray alobi na Abram: "Tala nanu, Yawe apesi ngai bana té. Fanda ná moumbu na ngai, tango mosusu ye akoki kobotela ngai mwana." Abram andimi maloba ya Saray.

3 Bongo Saray akamati moumbu na ye Agar pe apesi ye epai ya Abram po ázala mwasi na ye. Likambo yango esalamaki tango Abram akok Isaac mbula zomi na -Kaná.

52.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- ✓ Makanisi nini Sarah apesaki na mobali na ye?
? (Kolala na mowumbu Agar po abotela ye mwana.)
- ✓ Makani wana ebandaki na Sarah to na Abram?
(Makani wana ebandaki na Sarah)
- ✓ Eyano ya Abram ezalaki nini?
(Andimaka.)
- ✓ Makambo nini wana ekwayaki? (Tango bawumelaki Bambula zomi na mokili Kanaan.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi ete Abram andimaki?
? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu ye pe amonaki ete Nzambe akokaki kokokisa bilaka na Ye kaka na lolenge wana.)
- ✓ Bazelaki mwana wana tango boni?
(Bambula zomi na mboka Kanaan.)

52.2C Kolakisa nini esalamaki:

Sala bapoupee misato—moko ya mobali pe mibale ya basi. Bana basala na bapoupee oyo lokola Sarah azali kolakisa Abram kokamata Agar, Ebongo lokola Agar azali kokende na Abram na chambre na ndako. Sukisa theatre na point wana.

52.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Sarah apesaki Abram
Mwasi mosusu
Mwasi oyo Agar
abotelaki ye mwana.

52.3 Agar abakaki zemi, Ebongo ye azuaki lolendo pe abandaki kotiola Sarah.

52.3A Kotangela bana Ebandeli 16:4

4 Tango Agar Amon 'tè akómi na zemi, abandi kotsiola Saray pe kosalela ye lofundu.

52.3B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nini esalemaki tango Agar akendeki na Abram?
(Agar akumbaki zemi.)
- Tango Agar amonaki ete azalaki na zemi, akamataki attitude nini to pe makanisi?
(Makanisi ya lolendo.)
- Ebongo Agar abandaki kosala nini?
(Abandaki kotsiola Sarah.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini Agar akomaki lolendo?
(Azwaki zemi, kasi Sarah azwaki yango nanu te.)
- ✓ Ndenge nini okanisi Sarah ayokaki na se ya motema tango Agar azalaki kotsiola ye?
(Mawa, kanda.)

52.3C Kolakisa nini esalamaki:

Bana ya basi nyonso batiya eMolakisi lokola bazali na likunia. (Toko tshiola te po tolingi te kopesa bana pratique na makambo wana.) Bana mibali nyonso bakolakisa eMolakisi lokola balakisa soki ndeko ayokeli yo likunia (ya mawa).

52.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Agar akumbaki zemi ya Abram.
Na lombango akomaki kaka lolendo.
Na lombango abandaki kotsiola Sarah.
Mawa, mawa eyei
Na Sarah pe Abram
Po bakanga motema te
Ete Nzambe akosala oyo asili kolaka.
Mawa, mawa, mawa.

>|< Kosilisa Leson:

Likambo oyo nyonso esalemaki po Sarah na Abram balingaki te kokanga motema ete Nzambe akopesa bango famille monene lokola Alakaki. Likambo oyo nyonso ya mawa esili koya po bakanIsaac ete Nzambe azalaki na bangosenga ya lisungi na bango kokokisa bilaka na Ye.

Devoir po na bakristu:

Yo mukristu, boni, okokanga motema na maloba na Nzambe? Boni, okondima Ye, atako ozali komona lokola Azali na retard? Na pesi bino bakristu devoir oyo: Na poso oyo nyonso, mikolo nyonso yebisa Nzambe ete ozali kotiyela ye motema ete maloba na ye ezali ya solo. Soki otangi maloba na ye na kati ya Bible, ndima yango, atako ozali komona pasi.

Kobenga bana na Yesu:

Boni, ozali mukristu? Ozali mukristu kaka soki na motema na yo mobimba, oyebi Yesu Kristu lokola Mobikisi na yo. pe olaki ete moto nyonso andimeli ye, akobika. Akokokisa elaka oyo pe. Soki oyambi Ye nanu te, boni, okoki kosala yango lelo po yo pe okoma mwana na Nzambe? Okoki kobenga ye na esika nyonso ozali po na kotiyela ye motema. Soki okati likambo oyo, yaka koyebisa biso po ete tokoki kosepela na yo.

==SUKA YA LESON 52

Leson 53 Buluyeke esalemaki kati na Sarah na Agar

Leson ya Bible: Ebandeli 16:5-6

Ntina: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete, soki toboyi nzela na Nzambe po na kolanda nzela na biso moko, Na sima ya mwa tango, okomemela biso buluyeke.

Verse na Koyekola: *Batoli ya Bakoko 14:12*

Nzela yo okansi kozala malamumu, ekoki kozala nzela ya kufa.

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na pos eleki, tosengaki bino bakristu kotanga Bible na kondima, pe kotiya motema na Nzambe atako ozali komona lokola Pe azali na retard. Nani ameki kosala yango na poso eleki? Bozali kotiya motema na Nzambe na likambo nini?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)

Bana na Nzambe Botelama

Yoka Bible

Landa, Na' Kolanda Yo, Mokonzi

Mokonzi Zaba Nzela na ngai

Yesu Azali Awa

Ebandeli ya Leson:

Sarah na Abram bango moko baponaki koluka mwana na nzela na bango moko. Basengaki te Nzambe alakisa bango nini esengeli basala. Bazwaki mwana oyo balukaki—Ismael, mwana ya Abram na Agar. Kasi makambo wana ememaki lolendo na motema ya Agar.

Transition na Bible:

Lel'oyo, tokomona buluyeke oyo wapi elandaki na sima. Tokomi Na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 16, nzela ya kotanga 5.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

53.1 Sarah amonaki ete kotsiola Agar ewutaki na Abram.

53.1A Kotangela bana: Ebandeli 16:5

5 Yango wana Saray alobi na Abram: "Mabe oyo Agar azali kosala ngai, ekokweya kaka na motu na yo. Ngai napesi yo moumbu na ngai. Sik'oyo, lokola Amon 'tè akómi na zemi, abandi kotsiola ngai. Malamu Yawe âkata likambo kati na ngai ná yo."

53.2B Kotuna bana na lolengo oyo:

Niveau Primaire:

- Sarah amonaki ete mabe ewutaki na nani?
(Na Abram)
- ? • Tango nini Agar abandaki kotsiola Sarah?
(Tango amonaki ete azalaki na zemi.)
- Sarah abengaki nani po asambisa bango?
(Nkolo Nzambe)

Niveau Secondaire:

- ? ✓ Atako Sarah amonaki ete mabe ewutaki na Abram, po ye moto alalaki na Agar, kosala bongo makanisi nini azalaki na yango? [16:2]
(Azalaki na makanisi ya ye moko pe ye moto ayebisaki Abram kosala yango.)
- ✓ Boni, okanisi Sarah ete akanIsaac liboso ya kopesa Agar na Abram, ekozala ndenge nini soki okomi na zemi?
(Ezali komonana ete akanIsaac kaka na mwana, esili, kasi akanIsaac na makambo mosusu te.)
- ✓ Soki Nzambe asambisaka makambo wana, okanisi ete akokaki koloba nini?
(Molakisi, yoka nanu makanisi ya bana. Ya solo, bango nyonso basalaki mabe na makambo wana.)

53.1C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, mwasi moko azala Sarah, azali koyebisa Abram likambo oyo. Mobali moko azala Abram, ayoka kaka koyima-yima ya Sarah.

53.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki po na kolakisa nini esalami::

Atako ngai Sarah napesaki yo Mwasi oyo Agar,

Mabe ewutaki na yo, Abram
Po ozali kotshiola ngai!
O mawa na ngai, o mawa!

53.2 Abram bikaka makambo wana na maboko ya Sarah.

53.2A Kotangela bana: Ebandeli 16:6a

6 Abram azongisi: "Agar azali moumbu na yo, azali na maboko na yo."...

53.2B Kotuna bana na lolengo oyo:

Niveau Primaire:

- ? • Ndenge nini Abram azongIsaac na Sarah?
(Agar azali na maboko na yo, sala na ye lokola olingi.)

Niveau Secondaire:

- ? ✓ Okanisi nini po na eyano ya Abram?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana. Na sens moko, eyano oyo ezalaki mayele, po na sima, ekozala pasi ete Sarah amona lisusu ete faute ewutaki na ye. Abram ayebaki pe ete Sarah azalaki te na bizaleli ya kozala mabe na bato oyo basalelaki ye.)

53.2C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, mwana ya mobali azala Abram koyebisa Sarah makambo wana.

53.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki po na kolakisa nini esalami:

Yo, Sarah, mwasi na ngai,
Agar azali kosalela Yo.

Okoki kokata likambo oyo.
Nini ekosalama.
Mm. mmm.

53.3 Sarah aniokolaki Agar, Ebongo Agar akimaki.

53.3A Kotangela bana: Ebandeli 16:6b

16b... Sala ye ndenge olingi." Sarah abandi konyokola Agar mingi, pe Agar akimi na esobe.

53.3B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima ete Abram alobaki bongo, Sarah abandaki kosala nini? (Abandaki koniokola Agar.)
- Nini Agar asalaki po na koniokola oyo? (Akimaki.)
- Po na nini okanisi Agar akimaki? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu azalaki na kobanga.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini olingaki kosala soki ozalaka Sarah? Soki ozalaka Agar? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

53.3C Kolakisa nini esalamaki:

Bana nyonso balakisa ndenge nini bato bazali koniokola moto. Na sima, bango nyonso bakima lokola bazali Agar. Na suka, bazonga na bisika na bango.

53.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Sarah aniokolaki mwasi oyo Agar, Ebongo Agar akimaki, Agar akimaki.

Buluyeke! Buluyeke! O mawa!
Buluyeke!

>|< Kosilisa Leson:

Sarah apesaki Agar na Abram na makanisi ya kozwa mwana. Wana esalemaki, kasi na suka Agar akimaki na mwana na ye. Buluyeke monene ekotaka, kaka po Sarah atikaki nzela ya Nzambe po na kolanda nzela na ye moko.

Devoir po na bakristu:

Bino bakristu, Nzambe ayebisi biso makambo ebele na maloba na ye. Boni, ezali kolanda nyonso oyebebi na Maloba na Nzambe? Poso oyo, sambela Nzambe mikolo nyonso ete akamba yo pe akopesa yango kolanda maloba na ye na makambo nyonso.

Kobenga bana na Yesu:

Kasi, Soki oyambi Yesu nanu te lokola Mobikisi na yo, yebe ete okoki te kolanda maloba na ye. Makasi na yo moko ekokoka te kosala yango. Ozali na ntina ya Molimo na Nzambe. Molimo wana azali koya kokota kaka na Sik'oyo oyambi Yesu lokola Mobikisi na yo. Boni, olingi koyamba Ye lel'oyo? Yaka kofanda awa (Molakisi, lakisa bana wapi bakofanda) soki olingi koyamba Ye lelo, na komema yo na Yesu.

==SUKA YA LESON 53

Leson 54 Nzambe Abatelaki Agar na esobe.

Leson ya Bible: Ebandeli 16:7-10

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Nzambe alingi bato nyonso, Ebongo kolakisa bolingo wana na bato nyonso na kombo na Yesu.

Verse ya Koyekola: Misala 10:34b

“sik'oyo nAmon 'tè Nzambe aponaka biMolakisi té.”

Kolandela devoir ya poso eleki :

Na poso eleki topesaki bino devoir ya kosambela Nzambe ete Apesa yo makasi ya kolanda maloba na ye na makambo nyonso. Nani asali makasi ya kosala yango na poso oyo? Nani akoki koyebisa biso ndenge nini Nzambe asalisi ye na makambo wana ?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya « Banzembo ya Ecodom »
Tolingana
Kende Nord, Kende Sud
Mokonzi Zaba Nzela na ngai
Yesu alingi Bana nyonso
Linga

Ebandeli ya Leson:

- Na leson eleki, tomonaki ete moto moko akimaki. Nani akimaki? (Agar.)
- Po na nini Agar akimaki? (Po Sarah azalaki koniokola ye, po Agar azalaki na mwana, kasi Sarah azalaki na mwana te.)
- Agar atikaki nini? (Agar atikaki ndako ya Sarah na Abram.)

- Boni, Agar azalaki na mboka na ye moko? (Bongo te. Azalaki moto ya mboka Egypte, kasi akimaki na mboka ya bato ya Kanaan.)
- Boni, okanisi Agar akomona moto ya koyamba ye kuna? (Bongo te. Bazalaki bato mosusu.)

Transition na Bible:

Lel'oyo, tokomona nini Agar amonaki tango akimaki na esobe. Tokomi na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 16, nzela ya kotanga 7.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 3:

54.1 Anjelu ya Nzambe ayaki kokutana na Agar na mboka ya zelo zelo ebele.

54.1A Kotangela bana: *Ebandeli 16:7*

7 Anjelu ya Yawe ayei kokulana ná ye na esobe, na, nzela oyo ekendé na Shur, na Ejipte, na esika mai ebimaka na mabelé.

54.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Nani ayaki kokuta Agar? (Anjelu na Nkolo Nzambe)
- Anjelu akutaki Agar na mabele ya ndenge nini? (Mabele ya zelo na zelo, penepene na liziba ya mayi, na nzela ya mboka Shure.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Lokola Agar atambula mingi na mabele na zelo na zelo, okanisi ete amonaki ndenge Tango nini Anjelu akutanakanaki na ye? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Pe esengeli azala alembi na posa ya mayi.)
- ✓ Elakisi nini ete Anjelu na Nzambe aya kokutana na ye? (Nzambe alingaki ye, atako azalaki kaka mowumbu.)

54.1C Kolakisa nini esalamaki:

Kosala theatre. Mwana moko akozala Anjelu. Bana nyonso oyo mosusu bakozala Agar.

Bakotambola mingi na pasi, na moto, na nzala na esika ya zelo na zelo pamba. Bomoni liziba ya mayi moko, pe bokeyi na lombango kuna. Kuna, Anjelu ayaki komonana na bango. Ye ete, “Na zali Anjelu ya Nzambe.”

54.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Agar akimaki Sarah, Atambolaki na pasi

Makolu konyata zelo ya moto. Zelo na zelo.

Agar ayaki na liziba ya mayi Kuna amonaki Anjelu.

54.2 Anjelu asololaki na Agar.

54.2A Kotangela bana: *Ebandeli 16:8*

8 Atuni ye: "Agar, moumbu ya Saray, outi wapi pe ozali kokende wapi?" Ye azongisi: "Nazali kokima mokonzi na ngai, Saray."

54.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Anjelu asalaki nini? (Atuna Agar mituna.)
- Ndenge nini toyebi ete Nzambe ayokaki pasi na ye? (Abengaki Agar na kombo. Ayebaki pe mosala na ye. “Moto ya Sarah.”)
- Anjelu atunaki mituna mibale nini? (Yo owuti wapi? Okeyi wapi?)
- Eyano nini Agar apesaki? (Nazali kokima Sarah.)
- Na kati ya mituna oyo mibale ya Anjelu atunaki, Agar apesaki eyano nini, pe apesaki te eyano na nini? (Ayebisaki ye wapi awutaki, kasi ayebisaki te wapi azalaki kokende.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi apesaki eyano te ya wapi azalaki kokende? (Azalaki te esika kokende. Azalaki kaka kokima, kotambola pamba.)
- ✓ Lokola Nzambe ayebi makambo nyonso, po na nini Anjelu na Ye alobaki bongo?

(Po Agar akanisa wapi azali kokende.)

54.2C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana moko azala Agar pe mosusu azala Anjelu, balakisa nini bango mibale balobaki na baverse oyo.

54.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Anjelu atunaki Mama Agar, “Owuti wapi?”

Anjelu atunaki Mama Agar, “eyi wapi?”

“Mr azong Isaac kaka ete, Nazali kokima Sarah.” O, o. “Nazali kokima Sarah.”

54.3 Anjelu ayebisaki Agar kozonga na Sarah, ti ye alakaki Agar pe libota monene.

54.3A Kotangela bana: Ebandeli 16:9-10

9 Anjelu alobi na ye: “Zonga epai na ye pe tosaka ye.

10 Nakopesa yo bakoko ebele, moto moko té akokoka kotanga bango.

54.3B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Boni, Anjelu ayebisaki Agar nini esengelaki asala? (Kozonga na Sarah pe kotosa ye.)
- Anjelu alakaki ye nini? (Ete Nkolo Nzambe akopesa ye libota ya bato ebele, moto akokoka te kotanga bango.)
- Boni, Okanisi ete Agar ayokaki likambo yango ndenge nini? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Ezali pasi po na Agar na koyoka ete esengeli azonga na Sarah. Kasi esengelaki kosepelisa ye koyeba ete Nzambe akokumisa ye libota monene.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini Nzambe ayebisaki Agar na kozonga na Sarah?
- ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Soki Sarah te, nani akosalisa ye, lokola azalaki pe lisusu te bato na ye ya Egypte?)

- ✓ Kozonga na Sarah ekosenga makanisi nini? (Komikitisa. Oyo okosilisa lolendo na ye oyo ezali komema ye na buluyeke oyo.)

Elaka na Nzambe na Agar pe na Sarah ezalaki nini? Sala comparaison. (Ezalaki lolenge moko na oyo etali libota. Basi oyo mibale, bango nyonso bakokoma libota monene, lolenge ya kotanga yango ekozala te.)

54.3C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana moko akozala lokola Anjelu. Bana nyonso mosusu oyo akolakisa lolenge bakanisi ete Agar ayokaki maloba ya Anjelu oyo. Anjelu akoloba ete, “Agar, zonga na ndako ya Sarah, akoki kotosa ye.” (Bana balakisa eyano lokola ya mawa, surprise, kobanga, etc.) Anjelu akoloba ete, “Agar, okokoma na libota monene, lolenge ya kotanga yango ekozala te.” (Bana balakisa esengo.)

54.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Anjelu ayebisaki Mama Agar Azonga na Sarah.

Anjelu alobaki ete Mama Agar Akokoma libota monene, pe. O, o.

>< Kosilisa Leson:

Anjelu ayebisi Agar ete, ata pasi ezali, Nzambe me akobosana ye te. Nzambe abatelaki ye na mabele ya pasi. Atindaki Anjelu po na kobenga Agar azonga na Sarah, pe ayebisaki ete ye pe akokoma libota monene. Libota oyo ekowuta na Agar ekozala ba Arabe. Atako bazalaki te bato oyo bakopesa biso Mesia na Bible, Nzambe alingaki pe bango. Nzambe alingi bato ya mabota nyonso.

Devoir po na bakristu:

Lokola toyebi ete Nzambe alingi bato ya mabota nyonso, biso bakristu, boni, tozali pe kolinga bango? Bato nini bazali na probleme, pe mabota nini oyango wana ezali na rayon ya bino? Yo moko, ozali na probleme na banani? Na poso oyo, boni, okotiya bato wana na losambo mikolo nyonso?

Kobenga bana na Yesu:

Atako ozali moto ya libota nini, atako ozali mozuyi to mobola, atako ozali mayele mingi to mingi te, yeba ete Nzambe alingi yo. Yesu Kristu, Mwana na Nzambe ayaki awa na se ya mokili oyo po alingi kobikisa yo.

Bible elobi ete, “Atako Nzambe asalaki mabele na lisungi na ye (Yesu), kasi bato ya se ya mokili, bayebaki ye te. Ye ayaki na se mabele to mokili na ye moko, kasi bandeko na ye bayambaki ye te. Kasi bato mosusu bayambaki Ye, bandimaki ye pe na motema na bango. Ebongo, Apesaki bango bokonzi ya kokoma bana na Nzambe.” (Yoane 1:10b-12).

Boni, oyebi Yesu? Boni, ondimi ye na motema na yo mobimba? Kaka, benga Ye na losambo. Yebisa Ye ete oye na Ye. Yebisa Ye ete ondimi Ye na motema na yo mobimba. Senga Ye ete abikisa yo.

Pe olaki ete okosala yango. Na sima, benga biso, po ete tosepela na yo elongo.

==SUKA YA LESON 54

Leson 55 Ismael obotamaki

Leson ya Bible: Ebandeli 16:11-16

Ntina ya Leson:

Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete atako Ismael azalaki te mwana oyo Nzambe alakaki na Abram, Nzambe alingaki pe abatelaki ye, lokola alingaka Bato nyonso. Malamu, soki basosoli yango, bakolakisa bolingo na Nzambe na Bato nyonso.

Verse ya Koyekola: *Matié 28:18b-19a*

“Nzambe apesi ngai bokonzi nyonso na Likolo pe na se. 19 Bongo bókende epai ya bato ya bikolo nyonso, pe bókómisa bango bayekoli na ngai...”

Kolandela devoir ya leson eleki:

Na poso eleki, tosengaki bokanisa bato ya rayon na bino oyo bazali malamumu te pe libota mosusu nini? Bolabaki ete bozali malamumu te pe _____ (Molakisi, loba kombo ya bato oyo bolobaki). Ebongo topesaki devoir ete botiya bato wana na losambo. Nani esali yango na poso oyo?

Banzembo oyo ezali kokende nzela moko na leson oyo:

(Na mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)

Tolingana

Kende Nord, Kenda Sud

Nazali na Ndako Kitoko (Benda baninga mosusu boya!)

Linga

Ebandeli ya Leson:

- Na SUKA YA LESON eleki, tomonaki ete Anjelu na Nzambe bakutanaki na Agar na esobe ya zelo, Ebongo bayebisaki nini na Agar? (Zonga na Sarah pe tosa na ye.)
- Anjelu ayebisi Agar ete Nzambe alaki yo nini? (Yo pe okozala mama ya libota monene.)

Transition na Bible:

Tomoni ete Nzambe Alakaki basi mibale, Sarah pe Agar, ete bakozala bamama ya libota monene. Agar azalaki na zemi, kasi Sarah azalaki nanu akumbi zemi te. Ndenge nini ekozala kobota ya Agar? Tolanda histoire na biso lisusu na mokanda ya *Ebandeli, Mokapo 16, nzela ya kotanga 11.*

Makanisi minene na kati ya Leson oyo na biteni 4:

55.1 Anjelu ayebisaki Agar ete akobota mwana mobali, pe akopesa ye kombo ya Ismael, elakisi ete “Nzambe azali koyoka.”

55.1A Kotangela bana: *Ebandeli 16:11*

Okobota mwana-mobali, okopesa ye kombo Ismael; pamba té Yawe ayokaki kolela na yo ya mawa.

55.1B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Anjelu alobaki ete Agar akobota nani? (Mwana mobali)
- Agar esengeli kopesa mwana kombo nini? (Kombo Ismael)
- Kombo wana elakisi nini? (Nzambe azali koyoka.)
- Oyo ezali kolakisa ete Nzambe ayoki kolela ya nani? (Ya mama Agar)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Nzambe ayokaki kolela ya Agar? (Po alingi Bato nyonso.)

- ✓ Oyo ezali kolakisa ete Nzambe ayokaka kolela ya bato bazali komona pasi na loboko ya bato mosusu. Tokoki koloba ete Nzambe ayokaka kolela ya bato nini lel'oyo bazali komona pasi lolenga wana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Senga bango balimbola eyano oyo bapesi.)

55.1C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatree, mwana moko asala lokola azali Anjelu, azali koyebisa Agar likambo oyo. Bana oyo mosusu bazala lokola Agar. Basala ndenge bazali kokanisa Agar akosala tango ayokaki basango wana.

55.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

(Bana baningisa maboko lokola bazali Anjelu)

Agar, okobota mwana
Mwana mobali
Okopesa ye kombo
Ismael.

Kombo wana elalakisi ete
"Nzambe azali koyoka."
Nzambe asila kowoka
Kolela oyo yo oleli.

55.2 Anjelu ayebisaki ete Ismael akozala moto ya kobunda pe akobika ye moko.

55.2A Kotangela bana: Ebandeli 16:12

12 Mwana na yo akozala lokola punda ya zamba. Akobundisa bato nyonso, pe bato nyonso bakobundisa ye. Akozila esika moko té nd bandeko na ye, akobanda kofanda ye moko."

55.2B Kotuna bana na lolengo oyo—

Niveau Primaire:

- Anjelu ayebisaki Agar ndenge mwana na ye akobika. Ye akobika lokola nini? (Lokola punda ya esobe)

- Ye akobika ndenge nini na bato mosusu?
(Bitumba na bango pe bango na bitumba na ye, moto na bitumba)
- Boni, akobika na bandeko na ye?
(Bongo te. Ye akobika ye moko.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, omoni ete mwana ya Abram Ismael akosepelisa famille na ye?
(Bongo te. Akobika te na bango kasi akobunda kaka na bango.)

!C Kolakisa nini esalamaki:

Na theatre, mwana mobali moko alakisa Ismael akozala nini pe ndenge akobika. Bana mosusu balakisa ndenge bandeko na ye bakomona ye.
(Nakobanga, na mawa.)

55.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Ismaela kobunda kaka
Azali kobika ye moko. Mawa!

55.3 Agar apesaki Nzambe kombo El-Roi, po akamwaki ete akoki kobika lisusu sima ya komona Anjelu na Nzambe.

55.3A Kotangela bana: Ebandeli 16:13-14

13 Agar amituni: "A! Ya solo, nAmon penza Nzambe oyo amonaka ngai?" Bongo Agar apesaki Yawe oyo asololaki na ye, kombo: "El-Roy," Nzambe oyo amonaka.

14 Yango wana babengaka libulu ya mai oyo ezali na kati ya Kadesh pe Bered "Libulu ya Lahay-Roy," libulu ya Moto oyo amonaka ngai.

55.3B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Na sima ete Agar ayokaki Anjelu na Nzambe, ayokaki lokola amonaki Nzambe Ye moko. Ebongo apesaki Nzambe kombo nini?
(Kombo "El-Roi")
- Ndimbola ya kombo wana elakisi nini?
(Na moni Nzambe pe na zali na bangomoi)

- Bato ya esika oyo bapesaki kombo nini po na likambo oyo? (Liziba ya mayi)

Niveau Secondaire:

- Boni, Agar azalaki na bitumba na maloba oyo ya Anjelu? (Bongo te. Azalaki kaka kokamwa ete amonaki Anjelu na Nzambe kasi akufaki te.)

55.3C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana mwasi moko asala bageste lokola Agar oyo ezali kolakisa kokamwa ete Amon Anjelu ya Nzambe, kasi ye kufaki te.

55.3D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Agar azalaki na esengo Na Anjelu na Nzambe.

Pe akamwaki Ete akufaki te.

55.4 Agar azongaki na ndako ya Abram pe Sarah, pe ye botelaki Abram mwana Ismael tango Abram azalaki na Bambula 86.

55.4A Kotangela bana: Ebandeli 16: 15-16

15 Agar abotelaki Abram mwana-mobali, bongo Abram apesi ye kombo Ismael.

16 Azalaki na mbula tuku mwambe na motoba (86), tango Agar abotelaki ye Ismael.

55.4B Kotuna mituna lokola oyo—

Niveau Primaire:

- Agar abotelaki Abram nani? (Mwana ya mobali, ndenge Anjelu ayebisaki ye.)
- Ezali komonana ete Agar azongi wapi? (Na ndako ya Abram na Sarah, ndenge Anjelu alobelaki ye.)
- Abram azalaki kobanza soki bambula mutuya boni Agar abotaki Ismael? (Bambula 86)

Niveau Secondaire:

- ✓ Solula ndenge nini bana bakanisi ezalaki na ndako ya Abram pe na mbotama ya Ismael. Ndenge nini

okanisi Abram azwaki yango? Sarah? Agar? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu makanisi na bango ekozala buluyeke.)

- ✓ Boni, okanisi ete Agar ayebisaki bato mosusu nini Anjelu ayebisaki ye? Po na nini to pe po na nini te? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

55.4C Kolakisa nini esalamaki:

Mwana oyo Abram abotaki, kasi azalaki te mwana oyo Nzambe alakaki ye. Na theatre, mwana mobali moko alakisa lolenge Abram ayokaki na se ya mtama (makanisi ya bongo-bongo)

55.4D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Mwana Abram abotaki na mama Agar

Kasi Nzambe alaki ye Mwana na mama Sarah.

>|< Kosilisa Leson:

Likambo oyo esalemaki, mbotama ya Ismael, ezalaki te maye Nzambe alingaki. Ezalaki likambo oyo Abram asalaki na bangomoto na ye. Mwana oyo Ismael azalki te mwana oyo Nzambe alakaki na Abram na mwasi na ye Sarah.

Kasi atako ndenge wana, Nzambe abatelaki Mama Agar na mwana na ye Ismael. Nzambe alingi Bato nyonso, atako babotami lolengi nini.

Devoir po na bakristu:

Po Nzambe alingi Bato nyonso, Pe Ayebisi biso ba Kristu koyebisa sango ya Yesu na Bato nyonso pe. Nazali kopesa bino ba Kristu devoir oyo: Na poso oyo, kolakisa bolingo na Nzambe na bato oyo bayebi ye te na libota na yo.

Kobenga bana na Yesu:

Ebongo, boni, oyebi Yesu Kristu lokola Mobikisi na yo? Atako ozali nani, atako obotama wapi to ndenge nini, yeba ete Yesu Kristu alingaka yo. Pe alingi kobikisa yo pe kolimbisa masumu nyonso osala. Pe alingi kokumisa yo mwana na Nzambe. Soki oyambi Ye nanu te na motema na yo, okoki koyamba Ye sik'oyo, esika ozali.

Kaka kosala losambo lokola oyo:

Tata Nzambe, nayebi ete nasalaki masumu, pe na zali na posa ete Yesu abikisa ngai.

Nandimi ete azali Mwana ya Nzambe oyo akufaki na ekulusu po na kofuta etumbu ya masumu na ngai. Nandimi ete asekwaki na kufa.

Yesu Kristu, sik'oyo, kota na na motema na ngai pe na motema na gai. Komisa ngai mukristu ya solo. Salisa ngai kolanda yo na makambo nyonso. Matondo po na pardon ya masumu na ngai.

Na kombo na Yesu, Amen.

Soki osambeli lolenga wana lel'oyo mbala ya liboso, tolingi kosepela na yo. Na sima ya Ecodim, yaka koyibisa ngai nini osali. Nakozala na esengo ya mingi po na yo.

==SUKA YA LESON 55

Leson 56 Nzambe alobi lisusu bilaka na Ye na Abram

Leson ya Bible: Ebandeli 17:1-14, 23-27

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Maloba na Nzambe esengeli esalema na tangu malamumu, atako esalemi te na ntangu oyo biso kokanisa. Ebongo, bakotiya motema na bango nyonso oyo Nzambe alobi.

Verse ya Koyekola: *Banzembo 19:8*

Mibeko ya Yawe ezali ya malonga, ebongisaka mitema ya bato; Mikano ya Yawe ezali ya solo, epekisaka mayele na baoyo bazanga yango.

Kolanda devoir ya leson ewuti koleka:

Na mposo eleko, toyekolaki ete Nzambe alingi bato ya mabota nyonso, ebongo tosengaki bino kolakisa bolingo na bato ya mabota mosusu. Nani akoki koyebisa biso indenge nini amekaki kosala yango na poso eleki?

Banzembo azali kotamboli nzela moko na leson oyo:

(Na Mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”)
Nzambe azali malamumu! (Bible ezali malamumu!)
Bi-bi-la!
Yoka Bible
Nani azali makasi ? (Nani azali sembo ?)

Ebandeli ya Leson:

Soki tata alingi bana na ye basimba likanisi moko, mbala boni akoloba yango? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.) Akoloba yango mbala ebele, lisusu na lisusu. Po na nini? Po mwana akanisa yango. Po bana basosola malamumu- malamumu ntina na yango. Po bana babosana yango te.

Boye, Nzambe Alobaki lisusu pe lisusu ete Akopesa Abram biloko mibale. Nani akokanisa biloko wana oyo Nzambe alakaki Abram? (Bana ebele to pe libota monene, to pe mabele esika wana azalaki kovanda.) Tomoni deja mbala mibale ete Nzambe alobaki yango.

Transition na Malakisi ya Bible:

Bilaka oyo esengelaki ezala ya mutuya koleka, po lel’oyo tokomona mbala ya misatu oyo Alobi yango. Tokomi na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 17, nzela ya kotanga verse ya liboso.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 6:

56.1 Nzambe Amonanaki na Abram.

Tangela bana: *Ebandeli 17:1-2*

1 Tango Abram akokisaki mbula tuku libwa na libwa (99), Yawe abimeli ye pe alobi: "Nazali Nzambe ya nguya. Tosaka ngai tango nyonso, pe zala moto malamumu.

2 Nakosala, Boyokani ngai nâ yo, pe nakopesa yo bana ebele."

Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Tango Nzambe Alobaki na Abram mbala oyo, Abram azalaki na bambula boni? (Azalaki na bambula 99.)
- Nzambe alakisaki Abram kombo nini po ye? (Nzambe ya Likolo)
- Kombo wana elimboli nini? (Nzambe azali na nguya nyonso)
- Nzambe alakisaki eloko nini na Abram kosala? (Kotosa na Ye, pe kobika na bizaleli ya malamumu)
- Nzambe asalaki nini na ye? (Nzambe ayokani na ye.)
- Bilaka ya Nzambe ezalaki nini? (Nzambe akopesa ye libota ya bato ebele-bele.)

Niveau Secondaire:

- Kanisa kombo na Nzambe awa. Po na nini okanisi Nzambe azalaki kino tangu Abram akomaki mpaka po na kopesa ye mwana? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Tango mosusu ezalaki po Abram na bato mosusu basosola malamumu ete Nzambe Akoki kosala makambo nyonso, atako makambo oyo ekoki kosalema te na bato.)
- Tala ete Nzambe Alobaki ete, “Toboyokani (pluriel) na yo.” Po na nini Alobaki “Biso” kasi “Mono” ve? (Elakisi ete Nzambe azali Nzambe-Tata, Nzambe-Mwana, pe Nzambe-Molimo. Bible elimboli makambo malamumu-malamumu na Boyokani ya Sika,

kasi ata na Boyokani ya Kala, biso tomoni yango.)

Kolakisa nini esalemaki:

Bana mibale basala théâtre ya makambo Nzambe Alobaki. Moko azala Nzambe pe moko Abram.

Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe alobelaki Abram,
« Ngai Nzambe ya Likolo. »

Tosa na ngai,
Zala na bizaleli ya malamumu.

Tozali boyokani na yo.
Bana na yo bakokoma libota monene. !

56.2 Nzambe Alobaki lisusu lolenge Ayokani na Abram.

Tangela bana: *Ebandeli 17:3-4*

3 Bongo Abram akwei eMolakisi na se, pe Nzambe alobi lisusu:

4 "Tala Boyokani oyo nakosala ná yo: Okokóma koko ya bato ebele.

Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Tango Nzambe Alobaki na ye, Abram asalaka nini?
(Akweyaki, elongi na se.)
- Nzambe Alobaki nini lisusu po na bilaka?
(Akozala koko ya mabota ebele ya bato.)

Niveau Secondaire:

- Na elaka oyo, Nzambe abakisi ndambu na yina Yandi alaki. Abakisi nini?
(Akozala koko kaka te ya abakisi moko monene, kasi ya mabota ebele ya bato.)

Kolakisa nini esalemaki:

Ba groupe mibale ya bana ba desinner na papier, tableau to na mabele boye:

Groupe ya liboso—Libota moko monene.

Groupe ya mibale—Mabota ebele ya bato.

Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Tata Abram—tata monene
Koko Abram—koko monene

Akobota mabota ebele.

56.3 Nzambe akomIsaac kombo ya Abram na Abraham lokola elembo ya boyokani yango.

Tangela bana: *Ebandeli 17:5-6*

5 Bakobanda kobenga yo lisusu Abram té; kombo na yo ekdmi Abraham, pamba té nakómisi yo koko ya bikolo ebele.

6 Nakopesa yo bana mingi, bana na yo bakokóma bakolo ya bamboka ebele, pe bana mosusu kutu bakozala bakonzi ya bikolo."

Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nzambe abongolaki kombo ya Abram na kombo nini lisusu?
(Kombo Abraham)
- Po na nini Nzambe abongolaki kombo ya Abram?
(Po Abraham akozala koko ya mabota ebele. Kombo "Abram" elingi kolakisa ete, "Tata monene," kasi "Abraham" elingi kolakisa ete, "Tata ya mabota ebele.")
- Akobota nini lisusu ?
(Bakonzi minene)

Niveau Secondaire:

- ✓ Bana basolula ndenge nini okanisi bato mususu bazwaki sango oyo ete Nzambe apesi Abram kombo mususu, Abraham kolakisa ete akozala koko ya mabota ebele.

Kolakisa nini esalemaki:

Koma kombo ya "Abraham" na makomi monene likolo ya papier. Na theatre, mwana moko azala lokola Nzambe, ayebisa Abram ete Abongoli kombo na ye po akozala koko ya mabota ebele. Pesa papier oyo ezali na kombo na mwana moko. Mwana oyo esengelaki aganga ete, "Nakomi Na komi Abraham!"

Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe apesaki Abram
Kombo moko ya sika

Abram akomaki Abraham
koko ya mabota Ebeeeeeee!

56.4 Nzambe Alobaki ete boyokani yango ekozala pe po na bana ya Abraham kino seko.

Tangela bana: *Ebandeli 17:7-9*

7 "Nakobatela seko Boyokani kati na ngai nii yo, pe ná bana na yo nyonso oyo bakoya sima, mabota na mabota: Nakozala Nzambe na yo pe ya mabota na yo nyonso oyo ekoya sima.

8 Mabelé oyo ofandi lokola mopaya, nakopesa yo yango nii bana na yo. Mboka mobimba ya Kanán ekozala seko ya bango, pe ngai nakozala Nzambe na bango."

9 Nzambe alobi lisusu na Abraham: "Bóbatela Boyokani na ngai, yo na mabota na yo nyonso oyo ekoya sima.

Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nzambe alobaki nini po na boyokani na Ye na Abraham?
- ? (Ekozala po na bana na ye, pe po na bana na bango kino libela.)
- Nzambe akopesa nini na bana ya Abraham kino libela?
- (Mabele ya Kanaan esika bazalaki)
- Bana ya Abraham kino libela, esengeli basala nini?
- (Batosa mibeko ya boyokani wana na Nzambe)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe apesaki bana ya Abraham mabele ya Kanaan kino libela. Boni, lel'oyo ya biso ezali, "kino libela" ezali kosuka na kati? Po na nini?
- ? (Ee, po "kino libela," SUKA na yango ezali te.)

Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso babasala bageste kolakisa ndimbola ya expresio oyo "kino libela."

Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Boyokani na Nzambe ezali na suka te, Ezali kiiii kino na suka. Amen.

56.5 Nzambe ayebisaki ete bakata ngenga mibali na mokolo ya mwambe na sima ya mbotama, oyo ekozala elembo ya boyokani na bango na Nzambe.

(NB: Molakisi, okoki kokata ete eteni oyo ekozala te malamumu po na bana na yo selon age ya bana pe nini oyo bayebi to pe bakoyeba te deja po na pratique ya circoncision ya mibali. Okoki kolongola yango na leson, to pe okoki resumer yango na ndenge moko ya mukuse, kozanga kotanga baverse oyo yonso. Bisu tokotuna te mituna pe bokosala te activité mususu na eteni oyo.

Tangela bana: *Ebandeli 17:10-14*

10 Boyokani na ngai yango oyo: Mobali nyonso bakokata ye nzoto.

11-12 Yango ekolakisa 'tè Boyokani ezalikati na ngai ná bino. Banda lelo bosengeli kokata nzoto ya mwana nyonso ya mobali, oyo akokisi mikolo sambo; bokokata pe nzoto ya baumbu oyo babotami epai na bino; to oyo bosombi epai ya bapaya.

13 Bokokata bango nzoto po Boyokani na ngai ékotela bango na nzoto lokola Boyokani ya seko.

14 Mobali oyo bakatá nzoto té, bakolongola ye na molongo ya bandeko na ye, po atosi Boyokani na ngai té."

56:6 Abraham atosaki na lombango na makambo nyonso oyo Nzambe alobaki.

Tangela bana: *Ebandeli 17:23-27*

23 Kaka na mokolo yango, Abraham asalaki ndenge Nzambe alobaki na ye: akataki nzoto ya Ismael pe ya mibali nyonso oyo bazalaki ná ye, ézala baumbu oyo babotamaki epai na ye to baoyo asombaki.

24-25 Abraham azalaki na mbula tuku libwa na libwa (99), pe mwana na ye Ismael azalaki na mbula zomi na misato (13), tango bakataki bango nzoto.

26 Bango mibale bakataki bango nzoto mokolo moko,

27 esika moko ná mibali nyonso oyobazalaki na kati ya bato ya Abraham, ézala baumbu oyo babotamaki epai na ye, to oyo asombaki.

Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Tango Nzambe ayebisaki Abraham kokata mibali nyonso ngenga na kati na bango, ngonga nini atosaki?
- ? (Atosaki kaka na mokolo yango wana)

- Basalaki nini na yango?
(Ba kataki mibali nyonso ya bandako na bango, atako bato ya mosala na bango)

Niveau Secondaire:

- Ntina ya kokata oyo ezalaki nini?
(Kolakisa botosi na bango, elembo ya boyokani na bango na Nzambe)

Kolakisa nini esalemaki:

Repetition rythmique:

Abraham atosaki
Abraham atosaki.

Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Nzambe apesaka na Abraham
Elembo ya boyokani na bango.
Mm mm (Yemba lisusu)

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Na SUKA YA LESON oyo, Abraham, liboso azalaki na mwana te. Azalaki liboso na mabele te. Kasi azalaki na likambo moko munene—Bilaka ya Nzambe. Maloba na Nzambe.

Nzambe abongolaki kombo na ye po na kolakisa ete Abram andimaki bilaka yango. Nzambe apesaki elembo ya kokata ngenga (circoncision) mibali lokola elembo ya boyokani na ye na Abram. Atako Nzambe azeli mingi na kokokisa maloba na ye, Abram andimaki kaka maloba na Nzambe.

Devoir po na Bakristu:

Bino oyo bozali bakristu, oyo botiye motema na Yesu, Nzambe apesi bino pe Maloba na ye, Bible. Boni, ondimeli yango? Boni, okotosa yango? Na pesi bino devoir oyo: Poso oyo, tanga mikolo nyonso to pe yoka ata mwa-Maloba na Nzambe. Ebongo sambela pe yebisa Nzambe ete “Nzambe, nandimeli malaba na yo.”

Kobenga babungi na Yezu:

Bino oyo bazali nanu bakristu te, oyo bondimi nanu Yesu te na motema, kozela lisusu te. Elaka na Nzambe yango oyo: *(1 Yoane 5:10b)*

Kasi oyo andimi Nzambe té, akómisi ye moto ya lokuta, na ndenge azali koboya makambo Nzambe alobaki po na Mwana na ye...

(vs 12b) oyo asangani na Mwana ya Nzambe té, azali na bangomoi té.”

Tala, saki oyambi nanu te Yesu, Bible elobi ete,

Ozali na bomoi TE.

Okozwa bomoi ya seko na seko soki ondimeli Yesu Kristu lokola Ondimeli na yo. Boni, okozwa bomoi lel’oyo? Soki classe esili, yaka koyebisa biso ete, “Na lingi kondimela Yesu.” Tokozala na esengo ya mingi ya kosalisa yo.

===SUKA YA LESON 56

Leson 57 Nzambe alobaki lisusu elaka ete Sara akobota

Leson ya Bible: Ebandeli 17:15-22

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Nzambe alakaki Abraham na Sarah ete Mesia akobotama na famille na bango. yango wana, bakobenisa ba Juif (famille ya Abraham na Sarah).

Verse ya Koyekola: *Ebandeli 17:19b*

9b Mwasi na yo Sara akobotela yo mwana-mobali pe okopesa ye kombo Izaak. Nakobatela Boyokani kati na ngai ná ye, pe na bato ya mabota na ye. Ekozala Boyokani ya seko.

Makambo ya kosala liboso na kati ya classe:

Tala to pe dessiner carte géographique oyo elakisi mboka « Israel ». (Ba carte géographique ezali na SUKA ya ba version ebele ya Bible.)

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kosambela Nzambe, pe koyebisa ye ondimeli Maloba na ye.

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

Pambola Israel
Aleluya
Pambola Israel
Aleluya

Alelu—Aleluya
Alelu—Aleluya

Pambola Israel
Aleluya!

(Banzembo na Mokanda « Banzembo ya Ecodim ») :
Tolingana
Kende nord, kende Sud (Na ba Juif, na bapakano)
Na Kati ya Abram

Ebandeli ya Leson:

Ezalaki na mokonji moko oyo bato balingaki mingi. Alingaki koya na mboka po na kosala bolamu epayi na bato, pe bazalaki na esengo makasi. Kasi liboso ya mokolo ya koya na ye, Mokonzi wana abelaki, ebongo akofaki.

Mokolo oyo atiyaki po na koya na mboka, bana na ye nyonso minei bayaki na esika na ye. Okanisi nini? Boni, bato esengeli bayamba bana na esika na ye?

Ee, bato ya mboka basosolaki malamumu ete koyamba bana ya Mokonzi ezalaki lokola kuyamba Mokonzi

ye moko. Bayambaki bana na ye na esengo pe basengaki lipamboli likolo ya bana wana.

Transition na Malakisi ya Bible:

Abraham azali kobika na kati na biso lisusu te. Akufa kala. Sara azali kobika na biso lisusu te. Ye pe akufa. Kasi bana na bango bazali kobika na mokili oyo. Libota na Abraham na Sarah, babengami “Ba Juif” to pe “Bayuda.” Bazali kobika na bisika ebele, kasi mboka na bango ezali Israel. (Molakisi, lakisa esika Israel ezali na carte géographique.) Soki topamboli bango, tozali kopambola Abraham na Sarah. Tozali kolanda na Mokanda ya liboso ya Bible, oyo babengi “Ebandeli.” Tokomi na mokapo 17. Tobandi kotanga na nzela ya kotanga 15.

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 6:

57.1 Nzambe Abalolaki kombo ya Sarai na Sara.

57.1A Tangela bana: *Ebandeli 17:15*

15 Nzambe alobi lisusu na Abraham: "Okobanda kobenga pe mwasi na yo lisusu Saray té. Kombo na ye ekómi Sarah.

57.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nani ayebisaki Abraham na kobongola kombo ya mwasi na ye? (Nzambe)
- Kombo na ye ya kala ezalaki nani, pe kombo na ye ya sika ezali nani? (Kala azalaki Sarai. Aye kokoma Sarah.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ndimbola ya Sarai ezali “mwana-mwasi ya Mokonzi na ngai.” Ndimbola ya Sarah ezali “mwana-mwasi ya Mokonzi.” Oyo ezali bokeseni monene, kasi Nzambe amonaki yango mutuya. Okanisi ete Nzambe alingaki kolakisa ndenge nini abongolaki kombo na ye? (Akozala mama, kaka ya libota moko ya ye te, kasi ya mabota ebele.)

57.1C Kolakisa nini esalemaki:

Mwana moko akokoma kombo ya liboso ya mwasi ya Abraham likolo ya papier, tableau, to pe na mabele. Akokoma “Sarai” pe bana nyonso bakoloba yango. Mwana ya mibale akokoma kombo na ye na ndenge Nzambe

abongolaki yango. Akokoma “Sarah” pe bana nyonso bakoloba yango.

57.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Sar-a-i! Okomi Sarah.
Nzambe abongoli kombo na yo.

57.2 Nzambe abenisaki ye na mwana na ye ya mobali, akokoma mama ya mabota ebele pe ya Mokonzi Monene.

57.2A Tangela bana: Ebandeli 17:16

16 Nakobenisa ye, pe na nguya na ngai, Sarah akobotela yo mwana ya mobali. Ya solo, nakobenisa ye. Akokoma mama ya bikolo. Bakonzi ya bikolo bakobotama na kati ya mabota na ye.”

57.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nani akobotela Abraham mwana mobali?
(Mwasi na ye Sarah)
- Sarah akobota ndenge nini?
(Nzambe akobenisa ye.)
- Akokoma mama ya mabota boni?
(Mabota ebele)
- Na kati ya bana na ye ekozala na banani?
(Na Bakonzi)

Niveau Secondaire:

- Po na nini ezali mutuya ete ekozala Sarah oyo akobota?
(Po ezalaki ye nde azalaki mwasi na ye ya libala)

57.2C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala repetition rythmique:
Mwasi na yo, Sarah!
Mwasi na yo, Sarah!

57.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Sarah akobota mwana mobali
Nzambe akobenisa ye.

57.3 Abraham aseka makanisi ete bakobota na bangompaka na bango.

57.3A Tangela bana: Ebandeli 17:17

17 Abraham afukamaki eMolakisi na se, aseka pe alobaki boye na se ya motema: "Moto akokisi mbula kama moko (100) akoki kobota lisusu mwana? Sarah akoki penza kobota mwana, lokola akómi na mbula tuku libwa (90)?"

57.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Na tango wana, Abraham asalaki nini ?
(Afukamaki elongi na se.)

- Asalaki lisusu nini?
(Aseka po bango moto bakomi bampaka, bakobot mwana mobali.)

- Abraham azalaki na bambula boni?
(Bambula 100)
- Sarah pe, azalaki na bambula boni?
(Bambula 90)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, bato basekaka na baraison ya ndenge na ndenge?
(Eee.)

- ✓ Po na nini okanisi Abraham aseka?
(Po ete bampaka esengeli babota.)

57.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso bafukama elongi na se, ebongo baseka makasi. Baloba ete, “Nzambe azali makasi!”

57.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham afukamaki
Elongi na se.
Abraham aseka makasi
Kokamwa nguya na Nzambe.

57.4 Nzambe Alobaki ete mwana ya elaka ekozala te Ismael, kasi Isaac, mwana ya Sarah.

57.4A Tangela bana: Ebandeli 17:18-19

18 Bongo Abraham alobi na Nzambe: "Nasengi yo kaka óbatelaka Ismael."

19 Kasi Nzambe alobi: "Té! Mwasi na yo Sarah akobotela yo mwana-mobali pe okopesa ye kombo Izaak. Nakobotela Boyokani kati na ngai ná ye, pe na bato ya mabota na ye. Ekozala Boyokani ya seko.

57.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham Alobaki nini po na mwana na ye Ismael?
(“Nkolo, soki olingi, batela Ismael, kotika ye te kokufa.”)
- Nzambe azongiselaki ye ndenge nini?
(Te, bongo te, kasi mwasi na yo Sarah akobotela yo mwana ya mobali.)
- Esengeli bapesa mwana wana kombo nani?
(Kombo Isaac)
- Eloko nini ekozala special po na Isaac?
(Akozala mwana ya boyokani ya Nzambe na famille na ye kino libela.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi ete Abraham andimelaki Nzambe to pe azalaki na koyima-yima? Po na nini?
(Azalaki na koyima-yima, po kino Sik’oyo, azali kokanisa ete Ismael akozala mwana ya boyokani.)
- ✓ Soki Nzambe ayokani na Isaac pe libota na ye kino libela, oyo elingi kolakisa nini?
(Mesia Akobima na famille na ye.)

57.5A Kolakisa nini esalemaki:

- Bana nyonso na lisanga basala bageste okolakisi maloba to pe makanisi oyo:
- ~ Ismael te! Ismael te!
  - ~ Mwasi na yo Sarah! Mwasi na yo Sarah!
  - ~ Akobotela yo mwana ya mobali!
  - ~ Kombo na ye Isaac.
  - ~ Nakoyokana na ye kino libela.

57.4D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

- Mwasi na yo moko Sarah
Akobotela yo mwana
Kombo na ye Isaac
Akoyokana na ngai kino libela!

57.5 Nzambe Alimbolaki ndenge Akopambola Ismael.**57.5A Tangela bana: Ebandeli 17:20**

20 Po na Ismael, nayoki ndenge olobi. Nakobenisa ye, nakopesa ye bana mingi. Akozala tata ya bakonzi zomi na mibale, pe bana oyo bakobotama na bango, bakokóma ekolo monene.

57.5B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Boni, Nzambe ayokaki kosenga ya Abraham ete Ismael akufa te kasi Nzambe abatela ye?
(Ee. Nzambe Alobaki ete ayokaki.)
- Boni, Nzambe apesaki eyano ‘ee’ na ndenge Abraham alingaki?
(Boye te. Nzambe apesaki eyano na ndenge mususu.)
- Nzambe alakaki makambango mibale nini po na Ismael?
(Akozala tata ya libota monene pe bakonzi zomi na mibale bakobima na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Nzambe apesaki eyano te na ndenge Abraham alingaki?
(Po mokano na ye ezalaki ete Mesia aya na famille ya Isaac.)

57.5C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga batanga bana ebelebele oyo bakobima na libota ya Ismael. Na sima batanga Bakonzi 12 oyo bakobima na libota na ye.

57.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Nzambe azalaki na mokano
Ya malamumu po na Ismael.
Libota monene pe bakonzi
Zomi na mibale pe.

Kasi Mesia akokaki te
Koya na libota na ye.

57.6 Nzambe Alimbolaki lolenge aboyokani na Isaac kino Isaac akobotama.**57.6A Tangela bana: Ebandeli 17:21-22**

21 Kasi Boyokani oyo nasali ná yo, nakobatela yango na Izaak, mwana oyo Sarah akobotela yo. Akobota ye na eleko oyo kaka, na mbula ekoya."

22 Tango Nzambe asilisi koloba na Abraham, atiki ye pe akei.

ete Ba Juif ebele pe bandimela Yesu Kristu, Mesia na bango pe Mesia na biso.

Kobenga babungi na Yezu:

Soki ozali mukristu nanu te, yeba ete Yesu akoyamba yo lokola mwana na ye kaka na tango oyo ondimele Yesu Kristo Mesia lokola Mobikisi na yo. Boni, okosala yango lel'oyo? Yaka na ngai Soki classe esili, pe na kozala na esengo ya kosambela na yo.

===SUKA YA LESON 57

57.6B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nzambe akoyokana na nani? (Isaac, mwana ya Abraham na mwasi na ye Sarah)
- Ngonga nini Sarah akobota Isaac? (Na mbula ekoya)
- Na SUKA ya koloba oyo, Nzambe asalaka nini? (Atikaki Abraham, alongwaki.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boyokani ya Nzambe na Isaac na libota na ye elingaki koloba nini? (Mesia ekoya na famille na ye.)

57.6C Kolakisa nini esalemaki:

Bana baloba na litoyi ya mwana mususu na maloba moko ya kimia ete: "Sarah akobota na mbula ekoya!"

57.6D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Na mbula ez'oya
Makambo minene

Sarah akobota
Mwana mobali.

Nzambe akoyokana
Malamu na ye

Na libota na ye
Mesia ekoya.

>|< Kosilisa Malakisi Ya Leson Oyo:

Nzambe alaki kala ete Abraham akozala tata ya libota monene. Sik'oyo, Ebandeli ya libota yango ekomi pembeni: Mwana ya mobali, Isaac. Na libota na ye, Nzambe akotinda Mesia. Libota ya Isaac ekomaki Israel, bato tobengi Ba Juif to pe Bayuda.

Devoir po na Bakristu:

Soki ozali mukristu, boni, ozali kobenisa Israel na losambo na yo? Boni, ozali kosambela ete bato mingi na kati na bango bandimela Yesu Mesia? Devoir nazali kopesa bino yango oyo: Poso oyo, banda kotiya Israel na losambo. Sambela Nzambe

Leson 58 Sarah asekaki elaka ya Nzambe

Leson ya Bible: Ebandeli 18: 1-16a

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete mbala ebele makanisi na biso ezali kobalana te na makanisi na Nzambe. Boye bakopona makanisi na Nzambe likolo ya makanisi na bango moko.

Verse ya Koyekola: *Banzembo 19:9*

(Alobaki lisusu 19:8, ebongo landa lisusu na verse 9.)

Mitindo ya Yawe ezali ya bosembo, etondisaka mitema na esengo ; Mibeko ya Yawe ezali polele, epongolaka miso.

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kobanda kosambela Nzambe po na mokili ya Israel na Ba Juif to Bayuda nyonso, ete baya na Yesu. Nani abandi kosambela po na bango?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

(Na Mkanda ya “Banzembo ya Ecodim”):

Bible ezali malamumu!

Bi-bi-la!

Yoka Bible, Tanga Bible

Ebandeli ya Leson:

- Nani asekaki na leson me luta? (Abraham)
- Po na nini asekaki? (Po ye na mwasi na ye Sarah esengeli bobota na sima ya kokoma bampaka.)

Mokano na Nzambe ezalaki te ete babota na boleki na bango, kasi Mokano na Nzambe ezalaki ete bazela mingi, kino batiyela Ye motema ete mokano na ye ekosalema. Mbala ebele, Mokano na Nzambe ezali kobalana te na oyo ya biso bato tozali kokanisa.

Transition na Malakisi ya Bible:

Na leson oyo, tokomona moto mususu oyo asekaki tango ayokaki Mokano na Nzambe. Tokobanda na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 18, nzela ya kotanga liboso.*

Makanisi Minene ya Leson oyo na Biteni 6:

58.1 Nkolo Nzambe amonanaki na Abraham.

58.1A Tangela bana: *Ebandeli 18:1*

I Mokolo moko, na tango ya midi, Abraham azalaki kofanda na monoko ya molayiko na ye ya kapo pembeni ya banzete ya Mamré, bongo Yawe abimeli ye.

58.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nani amonanaki na Abraham? (Nkolo Nzambe)
- Ezalaki ntango nini? (Na kati kati ya moyo)
- Abraham azalaki wapi tango wana? (Pembeni ya ekuke ya molayiko na ye)
- Abraham abikaki na ndako ya ndenge nini? (Ya kapo)

Niveau Secondaire:

NB: Na baverse oyo elandi, tokomona ete Abraham amonaki bapaya misatu oyo bamonanaki lokola bato. Kasi sik'oyo tokomona ete Nzambe amonanaki na ye. Histoire ya bapaya misatu oyo elandi, ezali kolimbola makambo oyo Nzambe ayebisi biso liboso, tango Nzambe amonanaki na ye.

- ✓ Bato ebele balingi kolakisa ete Abraham azalaki mozwi po azalaki na banyama ebele na bato ya mosala. Kasi, Abraham abikaki na ndako ya ndenge nini? (Na ndako ya kapo)

58.1C Kolakisa nini esalemaki :

Ndambu ya bana basala mwa-théâtre loleng'oyo: Bana mibale basimba bilamba mibale lokola ndako ya kapo na ekuke na yango. Abraham azalaki na kati. Ebongo atelema pe atala makasi lokola azali komona makambo ya kokamwa.

58.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Nzambe amonanaki na Abraham. (repeter)

58.2 Abraham amonaki bapaya misatu na nzela, pe ayambaki bango na ndako na ye.

58.2A Tangela bana: *Ebandeli 18:2-5*

2 Na mbala moko amoni bato misato batelemi penepene. Alongwe esika ye afandaki, pe akei mbangu po na kokutana ná bango. Afukami eMolakisi na se,

3 pe alobi na mokonzi na bango: "Nkolo, nasengi yo óleka ndako na ngai té.

4 Bakomemela bino mwa-mai po bósukola makolo, pe bokopema na se ya nzete oyo.

5 Nakoyeela bino mwa-biloko ya kolia po épesa bino nzoto makasi, bongo bokolanda mobembo na bino. Boye koleka na bino awa epai na ngai ekozala ya pamba té." Bango bazongisi: "Ezali malamau. Sala ndenge olobi."

58.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham amonanaki nani? (Bato misato)
- Asalaki nini na sima ete amonaki bango? (Atelemaki pe ekendeki kokutana na bango)
- Tango akutanaki na bango, asalaki nini lokola elembo ya respect? (Afukamaki elongi na se.)
- Asengaki bango nini? (Baleka te, kasi bapesa ye mwa-tango asalela bango.)
- Ndenge nini asalelaki bango liboso? (Amemelaki bango mayi po basokola makolo, pe bapema na se ya madidi ya bansete.)
- Na sima, asalelaki bango ndenge nini lisusu? (Amemelaki bango bileyi.)
- Bato wana misato, boni, bandimaki yango? (Ee, bandimaki.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Tokomona na lombango ete bato oyo bazalaki te kaka bapaya ordinaire. Bato

mususu bazali komona ete bazalaki banjelu. Batu mosusu bandimaka ete moko na bango azalaki Yesu awutaki likolo pe akamataki nzoto po asolola na Abraham. Po na nini okanisi bazali kokanisa bongo?

(Verse ya liboso eyebisi biso deja ete Nzambe amonanaki na ye.)

- ✓ Po na nini okanisi ete kuyamba bapaya ezalaki mutuya mingi? (Bazalaki te na ba hotel to ba restaurant.)

58.2C Kolakisa nini esalemaki :

Sala théâtre Kolakisa nini esalemaki. Bana misato bazala bapaya, moko azala Abraham. Mususu azala bato ya mosala oyo bazali komemela bango mayi.

58.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham ayambaki bapaya. Bazalaki banjelu. O, o, o.

58.3 Abraham apesaki bango Bileyi ya malamau.

58.3A Tangela bana: *Ebandeli 18:6-8*

6 Abraham akoti noki na ndako, alobi na Sarah: "Kamata saki ya farine moko ya kitoko, pe sala noki-noki mwa-mapa."

7 Sima Abraham akei mbangu kopona mwana-ngombe ya kitoko pe ya mafuta. Apesi yango na mosali na ye, po álamba yango noki-noki.

8 Tango nyama ebeli, akamati yango, ná manteka pe miliki, atie yango liboso na bango; babandi kolia, pe ye atelemi pembeni na bango na se ya nzete.

58.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham alakisaki Sarah kosala nini po na koyamba bapaya wana? (Kosala mapa.)
- Alakisaki moto ya mosala kosala nini? (Koboma mwana ya ngombe pe kolamba yango.)
- Abraham apesaki bango nini ya kolia? (Mateka, mabele na nyama)
- Abraham asalaki, bazalaki na ngonga boni na kolia? (Kozela bango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, okanisi ete Abraham asalaki malamumu po na bapaya wana? (Ee. Apesaki bango bilei ya malamumu. Ezali malamumu koyamba bapaya.)
- ✓ Boni, Abraham akanisaki ete bakofuta ye? (Ezali te. Alingaki kaka kosalisa bango.)

58.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana basala théâtre ya Abraham, ndenge azalaki kolakisa Sarah pe bato ya mosala kobongisa bilei po na bapaya.

58.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham apesaki bilei ya malamumu na bapaya! (repetér)

(Molakisi, lakisa mosapi na mwana pe ayebisa likambo moko, Abraham apesaki bango—mapa, mabele, nyama, mateka, mayi.)

58.4 Moko na bango ayebisa Abram ete Sarah akobota na mbula ekoya.**58.4A Tangela bana: Ebandeli 18:9-10**

9 Bongo batuni ye: "Mwasi na yo Sarah azali wapi?" Ye azongiseli bango: "Azali kuna na kati ya molayiko."

10 Yawe alobi: "Nakozonga lisusu epai na yo sima ya mbula moko, kaka na sanza oyo, pe mwasi na yo Sarah akozala na mwana-mobali." Nzokande Sarah azalaki na monoko ya molayiko, sima ya Abraham, pe azalaki koyoka.

58.4B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Bapaya batunaki Abraham nini? (Wapi mwasi na yo Sarah ?)
- Abraham azongisaki nini? (Yandi ezali kuna na kati ya ndako.)
- Mopaya moko alakisaki ye nini sango ya esengo? (Akobota na mbula oyo ezali koya.)

- Sarah azalaki wapi ? (Azalaki na sima ya Abraham na ekuke ya ndako ya kapo.)
- Sarah azalaki kosala nini? (Azalaki koyoka.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe ayebisi deja Abraham ete Sarah akobota. Eloko nini ezalaki ya sika na elaka ya mopaya na mbala oyo? (Alakisaki ngonga nini Sarah esengelaki abota.)

58.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana basala theatre kolakisa makambo oyo eleki. Moko azala Sarah, moko Abraham, misato bapaya. Na kati ya bapaya, moko akoloba na Abraham.

58.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Sarah akobota na kati ya mbula oyo. O yea! Anjelu na Nzambe alobi yango.

58.5 Sarah aseki po ye na Abraham esengeli babota na sima ete bakomi bampaka makasi.**58.5A Tangela bana: Ebandeli 18:11-12**

11 Abraham ná Sarah bakdmaki mibange penza, pe Sarah akokaki lisusu kobota té.

12 Yango wana aseki na se ya motema, pe amilobi: "Nasi'nakdmi mo-bange, nakoki kozala lisusu na posa ya mobali? Pe lisusu mobali na ngai asi'akómi mobange."

58.5B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Po na nini Sarah akanisaki ete akokaki kobota lisusu te? (Po akomaki mpaka makasi)
- Po na nini Sarah aseki? (Akanisaki ete akobota na sima ete akomaki mpaka)

Niveau Secondaire:

- ✓ Na bomoi na yo, boni, Nzambe Asala makambo oyo oseka po akamwaka makambo yango? (Molakisi, yoka biyano ya bana.)

58.5C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso baseka lokola Sarah.

58.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Sarah akamwaki maloba ya Anje
Akobota mwana

Sima ete akomi mpaka.
Ha ha ha ha ha ha ha!
Sarah aseki.

58.6 Nzambe amonaki ete Sarah aseki.

58.6A Tangela bana: Ebandeli 18:13-14

13 Bongo Yawe atuni Abraham: "Po na nini Sarah aseki pe alobi: 'Ya solo, nakoki penza kobota mwana, lokola nakómi mobange boye?'

14 Likambo moko ezali, oyo ekoki koleka Yawe na makasi? Kaka na Sik'oyo, sima ya mbula moko, nakozonga lisusu epai na yo, pe Sarah akozala na mwana."

58.6B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nzambe atunaki Abraham nini? (Po na nini Sarah aseki?)
- Po na nini Nzambe amonaki ete kobota sima ete akomi mpaka ezalaki te makambo minene? (Po ata eloko te eleki Nzambe na makasi)
- Anjelu wana akozonga kuna na sanza nini? (Na mbula ez'oya)
- Akokuta nini tango wana? (Sarah akozala deja na mwana)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Sarah na Nzambe bamonaka makambo oyo ndenge moko te? (Sarah amonaki yango na ndenge ya bomoto, pe Nzambe amonaki ete Nzambe azalaki na nguya nyonso, ebongo akoki kosala makambo nyonso.)

58.6C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso na lisanga batuna: "Po na nini Sarah aseki?"
"Eloko moko te eleki Nzambe na nguya?"

58.6D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Nzambe atunaki Abraham,
"Po na nini Sarah aseki?"

"Ezali na eloko oyo eleki Ngai Nkolo Nzambe na nguya?"

58.7 Sarah amekaki koloba ete aseki te.

58.7A Tangela bana: Ebandeli 18: 15-16a

15 Sarah abangaki, bongo awangani pe alobi: "Nasekaki té." Kasi moto yango azongisi: "Ezali ya solo, osekaki. "

16 Bato yango basimbi nzela bakei, pe bakómi kotala epai ya mboka Sodome. Abraham akendeki kotika bango nanzela.

58.7B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Tango Nzambe Alobaki ndenge wana, ndenge nini Sarah amonaki na se ya motema? (Abangaki.)
- Ndenge nini azongiselaki Nzambe? (Aboyaki. Alobaki ete aseki te.)
- Eyano oyo azalaki solo to lokuta? (Ezalaki lokuta. Kasi aseki.)
- Boni, Nzambe amonaki lokuta na ye? (Ee. Alobaki ete, "kasi osekaki.")
- Abraham asalaki nini na bato wana tango bakendeki? (Akendeki kotika bango.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, omoni yango mayele komeka kokosa Nzambe? Po na nini? (Mayele te po Nzambe deja ayebi makambo nyonso. Ayebi masumu na biso yambo ete tondima yango.)

58.7C Kolakisa nini esalemaki :

Repetition rythmique:

Sarah akosaki Nzambe ete naseki te.
Nzambe ayanolaki ete, "Kasi osekaki."

58.7D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Tiya ton na bageste na maloba wana po bana bayemba pe babina na oyo esalemaki.

>|> Kosilisa Malakisi Oyo:

Nzambe ayebisi Abraham mokano na ye po na Sarah, ete bango mibale bakobota mwana na kimpaka na bango ya makasi. Sik'oyo, Abraham na Sarah, bango mibale basekaki mokano na ye. Abraham bakanisaki kino Sik'awa ete Ismael esengeli azala mwana oyo akokisa Bilaka na Nzambe, kasi Nzambe ayebisaki bango ete bakozala ndenge wana te. Abraham na mwasi na ye ya libala Sarah, bakobota mwana Isaac, pe ye nde akozala moto oyo akokisa Bilaka ya Nzambe.

Mbala ebele makanisi na biso ezali kobalana te na makanisi na Nzambe, kasi makanisi pe Mokano na Nzambe tango nyonso ezali malamumu.

Devoir po na Bakristu:

Nazali kopesa bino bakristu devoir oyo: Na poso oyo, banda kokanisa situation na yo na kobanda kosambela, kolakisa Nzambe ete ondimele mokano na ye, atako akozala te ndenge ozali kokanisa.

Senga ye asalisa yo kozala kolenda na makambo nyonso.

Kobenga babungi na Yezu:

Boni, oyebi Yesu lokola Mobikisi na yo? Soki oyebi makambo wana te, Mokano na Nzambe po na yo ekozala kaka etumbu. Balula motema na ye lel'oyo na boye akokomisa yo mwana na ye.

Soki olingi koyamba Yesu lelo, kaka sambela boye na se ya motema ya yo:

Nkolo Nzambe, na sili kososola ete na sili kosala masumu ebele na miso na Yo. Na ndimi ete Mwana na Yo Yesu Kristu atikaki esika na Ye kitoko na likolo, ayaki awa na sé, akufaki lokola Likabo po kofuta nyongo ya masumu na ngai nyonso. Na ndimi ete asekwaki na kufa. Yesu Kristu, kota na motema pe bomoyi na ngai sik'oyo, limbisa masumu na ngai pe komisa ngai mwana na yo. Matondo po na pardon ya masumu na ngai. Na kombo ya Yesu, Amen!

Soki osambeli ndenge wana, pe soki losambo wana elakisi ete ya solo obongoli motema na yo yonso, lel'oyo mbala ya liboso, yaka koyebisa ngai na sima ya Ecodim. Na lingi kosepela na yo.

==SUKA YA LESON 58

Leson 59 Abram asambelaki po Sodome, mboka moko mabe

Leson ya Bible: Ebandeli 18:16b-33

Ntina ya Leson: Kososola ete mawa na Nzambe ezali monene po na bato ya masumu. Ebongo tosambela Nzambe ete bato babongolo mitema, tosambela ata po na banguna na biso.

Verse ya Koyekola: Luka 6:28

28 bósenga Nzambe ábenisa bato oyo bazali kofinga bino; pe bóbondela ye po na bato oyo bazali konyokola bino.

Revision:

- † Nzambe amemelaki Abram sango nini ya malamumu na leson eleki? (Ete mwasi na ye Sarah akobota na mbula ez'oya, atako bango mibale bakomi bampaka.)
- † Sarah asalaka nini sima ya koyoka sango wana? (Asekaki.)

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kobanda kosambela oyebisa Nzambe ete ondimele mokano na ye nyonso po na yo, atako ezali lokola mokano ya yo moko, to ata azali ndenge mosusu. Nani abandaki na kosambela ndenge wana na poso eleki?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

(Na Mokanda ya « Banzembo ya Ecodim »)

Nazali na Ndako Kitoko (Kutwadisa Bato mususu na Mobikisi !)

Ebandeli ya Leson:

Wuta tango Jacob azalaki mwana muke, ayokaki ba histoire ndenge tribu moko epesaki bato na ye pasi. Na bambula eleki, basalaki makambo ebele ya mabe oyo asungaki bato na libota na Jacob te, abandaki

koyina tribu wana na motema na ye. Abandaki kozwa bango nyonso lokola banguna. Soki amonaka ata moto ya tribu wana na wenze, alingaki te kofanda pembeni na ye.

Ebongo azalaki kokamwa tango ayokaki diacre ya lingomba kosambela Nzambe po na bango. Asengaki ete Nzambe apesa bango 'lipamboli ya kondima.' Ndenge nini diacre akokaki kosambela po na bato mabe lokola bango?

Transition na Malakisi ya Bible:

Lel'oyo tokomona ndenge Abraham asambelaki Nzambe po na bato mabe. Fongola Bible na Mokanda ya Ebandeli, mokapo 18, banda na nzela 16.

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 7 :

59.1 Mboka Sodome emonanaki ete Nzambe akataki ete Akoyebisa Abraham nini esengelaki asala kuna.

59.1A Tangela bana: Ebandeli 18: 16b-19

16b pe bakómi kotala epai ya mboka Sodome.

17 Bongo Yawe alobi: "Nábombela penza Abraham likambo nalingi kosala?"

18 Ye moto akokóma koko ya bikolo mingi pe ya makasi. Nakobenisa bikolo nyonso ya mokili po na ye.

19 Naponi ye po álakisa na bana na yé pe na baoyo bakoya sima na yé ndenge basengeli kotosaka mibeko na gai pe kosalaka makambo na bangosembo oyo nagi na lingaka. Boye nakokokisa nyonso oyo nalakaki ye."

59.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Mboka nini emonanaki tango bakomaki na ngomba? (Mboka Sodome)
- Nzambe amitunaki nini po na Abraham? (Boni, nakombela ye oyo na kosala?)
- Po na nini Nzambe aponaki Abraham? (Po ayebaki ete akoyebisa libota na ye malakisi ya Nzambe)

Niveau Secondaire:

- ✓ Toyoki deja kombo ya Mboka oyo Sodome. Nani akendeki kobika kuna? (Ndeko ya Abraham, Lot na famille na ye)

59.1C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga baloba lokola ete Nzambe "Nakoki kobombela Abraham oyo nakani kosala?" Ezali te! Ezali te!

59.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Nzambe akati kolakisa Abraham oyo akosala. (Repeter)

59.2 Nzambe Alobaki ete Akeyi kozikisa mabe ya Sodome.

59.2A Tangela bana: Ebandeli 18:20-21

20 Bongo Yawe alobi: "Nayoki 'tè batu ya mboka Sodome ná Gomore bazali kosala mabe koleka, masumu na bango ekomi mingi penza. 21 Nakokende kotala po ná yeba soki makarnbo nayoki ezali ya solo to ya lokuta."

59.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Bafundi mingi na Nzambe bamboka nini? (Bamboka Sodome pe Gomore)
- Masumu na bango ekomi ndenge nini? (Ekomi mingi mpenza)
- Nzambe azalaki kotala nini? (Soki makambo oyo bato bafundi bamboka oyo ezalaki yasolo to te)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi ete nani ezali nani oyo fundaki Sodome na Gomore na Nzambe? (Toyebi te. Boni, bato ya bamboka mususu ya pembeni? Banjelu oyo bamonaki oyo bazali kosala kuna?)
- ✓ Toyebi ete Nzambe ayebi makambo nyonso. Ayebaki masumu na bango. Ebongo ndenge nini esengelaki kolinga koyeba soki ezalaki ya solo to ve? (Esengeli komonana juste na miso ya bato)

59.2C Kolakisa nini esalemaki:

Molakisi: Sodome na Gomore, bakomi bakomi ndenge nini?

Bana: Masumu penza mpenza! (repeteer)

59.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Bamboka Sodome pe Gomore
Ekomaki na masumu ebele.

Batondaki na mabe
Nzambe akendeki na kotala.
Mm, mawa. Mm, mawa. Mm, mawa.

59.3 Bato mibale balekaki liboso na Sodome, kasi Nzambe atikalaki na Abraham.

59.3A Tangela bana: Ebandeli 18:22

22 Basali mibale ya Yawe bakei na Sodome, bongo Abraham atikali na Yawé.

59.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Bato mibale oyo bayaki na Abraham, basalaka nini? (Balandaki nzela ya kokende na Mboka Sodome.)
- Nkolo Nzambe Azalaki moko ya bato yango. Asalaki nini? (Atikalaki na Abraham.)

Niveau Secondaire:

- Ndenge nini tozali kososola ete moko ya bato misato wana azalaki Yesu? (Moko azalaka Nkolo Nzambe, oyo atikalaki na Abraham.)

59.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana sambo basala mwa-théâtre. Na Ebandeli, bazali na lisanga pe bazali kosolola. Na sima, mibale babima pe balanda nzela oyo ekeyi na Sodome. (Bana mibale balakisa Sodome, bazali kobunda kaka. Moko atikala na Abraham, azali kosolola malamumu na ye.)

59.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Banjelu mibale baye kobima
Kokende na Sodome. O, o
Nzambe atikali kusolola
Na Abraham. O,

59.4 Abraham atunaki Nzambe soki akoki koyokela Sodome mawa soki bato ya malamumu 50 bamonani, pe Nzambe andimaki.

59.4A Tangela bana: Ebandeli 18:23-26

23 Abraham apusani pe alobi: "Mokonzi okoboma bato ya malamumu esika rnkoko ná bato ya mabe?"

24 Tango mosusu bato ya malamumu tuku mitano (50) bazali na Sodome, bongo okoboma kaka vile yango? Okoki kolimbisa yango té po na bato tuku mitano (50) oyo bazali kuna?

25 'tè, Okoki kosala bongo té! Koboma bato ya malamumu ná bato ya mabe esika moko té. Soki té bato ya malamumu bakozwa etumbu ndenge moko né bato ya mabe. Okoki kosala bongo té! Pamba té ozali zuzi ya mokili mobimba. Ekobanda boni ókata makambo na bangosembo té?"

26 Yawe azongisi: "Soki nakuti bato ya malamumu tuku mitano (50) na Sodome, na kolimbisa vile mobimba po na bango."

59.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nini Abraham atunaki Nzambe liboso? (Boni, akoboma bato malamumu nzela moko na bato mabe)
- Abraham abandaki kotanga liboso nombre lokola nombre ya bato ya malamumu oyo bakokaki kozala na Sodome? (Bato 50)
- Boni, Nzambe akoboma Mboka soki bato 50 ya malamumu bamonanaka? (Bongo te.)

Niveau Secondaire:

- Masolo oyo ezali kokokisa trait ya character nini ya Nzambe? (Elakisi mawa to ngolu na ye.)

59.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso "bakoma" 50 na bageste. Baloba ete: "Soki bato 50 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te."

59.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Na mboka Sodome mobimba,
Bato malamumu bazali mutuya boni?
Soki bazali kaka 50,
Nzambe akoyokela bango lokola mawa.

59.5 Abram atunaki: Nzambe akoki koyokela Sodome mawa soki bato ya malamau 45 bamonani? Ee.

59.5A Tangela bana: *Ebandeli 18:27-28*

27 *Ábraham alobi lisusu: "Nkolo, limbisa ngai po náloba na yo, atako nazali bobele mabelé pamba.*

28 *Tango mosusu na kati ya bato ya malamau tuku mitano (50), bato mitano bazangi. Diacre okoboma vile mobimba po bato mitano bazangi?" Yawe azongisi: "Soki nakuti kuna bato ya malarnu tuku minei na mitano (45), nakoboma yango té."*

59.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Na sima, Abraham atunaki Nzambe akosala nini soki bato malamau bazali boni? (45)

Niveau Secondaire:

- Okanisi nini na ndenge Abraham alobaki na Nzambe? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

59.5C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso "bakoma" 45 na bageste.
Baloba ete: "Soki bato 45 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te."

59.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Na mboka Sodome mobimba,
Bato ya malamau bazali boni?

Soki bazali kaka 45,
Nzambe akoyokela bango lokola mawa.

59.6 Abram atuni : Bato 40? Ee, Nzambe akoyokela bango mawa. Bato 30? Ee, mawa.

59.5A Tangela bana: *Ebandeli 18:29-30*

29 *Abraham alobi na ye lisusu: "Tango mosusu bakozala kaka bato tuku minei (40) ya malamau." Yawe azongisi: "Nakoboma vile yango té soki nakuti kuna bato ya malamau tuku minei (40)."*

30 *Diacre Abraham alobi: "Nkolo, nasengi yo ósilika té, nalingi koloba na yo lisusu. Soki kasi bazali bobele tuku misato (30)?" Yawe azongisi: "Soki nakuti bato ya malamau tuku*

misato (30), nakosala eloko té."

59.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham akitisaki nombre ya bato malamau na boni? (40 liboso, 30 na sima)
- Eyano ya Nzambe azali nini? ("Na kosala eloko te.")

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Abraham Alobaki ete, "Pardo Mokonzik kosilika te"? (Pe landa kaka kokitisa nombre ya bato ya malamau.)

59.5C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso "bakoma" 40 na bageste.
Baloba ete: "Soki bato 40 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te."
Bana nyonso "bakoma" 30 na bageste.
Baloba ete: "Soki bato 30 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te."

59.5D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Na mboka Sodome mobimba,
Bato malamau bazali boni?
Soki bazali kaka 40,
Nzambe akoyokeka bango lokola mawa.
Na mboka Sodome mobimba,
Bato malamau bazali boni?
Soki bazali kaka 30,
Nzambe akoyokela bango lokola mawa.

59.6 Abram atuni : Aa, bato 20? Mawa. Bato 10? Mawa.

59.6A Tangela bana: *Ebandeli 18:31-32*

31 *Abraham alobi: "Nkolo, limbisa ngai náloba na yo lisusu. Soki bazali kaka bato tuku mibale (20)?" Yawe azongisi: "Nakoboma vile yango té soki nakuti bato ya malamau tuku mibale (20)."*

32 *Diacre Abraham alobi: "Nkolo, nasengi yo ósilika té. Nakoloba mbala ya suka. Ekozala ndenge nini soki bazali kaka zomi pamba?" Yawe azongisi: "Soki nakuti kuna bato ya malamau zomi, nakoboma vile yango té."*

59.6B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham akitisaka nombre ya bato ya malamumu na boni lisusu? (Liboso na 20)
- Eyano na Zambe ezalaki nini? (“Nakosala eloko te.”)
- Na SUKA, Abraham akitisaka nombre ya bato ya malamumu na boni? (Na 10)
- Eyano na Zambe ya SUKA ezalaki nini? (“Nakoboma mboka wana te soki bato ya malamumu zomi bamonani.”)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, okanisi ete yasolo Abraham akanisaki ete bato ya malamumu esengeli bazala na kati ya mboka Sodome? (Ezali komonana lokola azalaki na koyima-yima, mingi. Kasi ayebaki ete ndeko na ye Lot na famille na ye bazalaki kuna.)

59.6C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso “bakoma” 20 na bageste.

Baloba ete: “Soki bato 20 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te.”

Bana nyonso “bakoma” 10 na bageste.

Baloba ete: “Soki bato kaka 10 bamonanaka, Nzambe akoboma mboka te.”

59.6D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Na mboka Sodome mobimba, Bato malamumu bazali mutuya boni?

Soki bazali kaka 20, Nzambe akoyokela bango lokola mawa.

Na mboka Sodome mobimba, Bato malamumu bazali mutuya boni?

Soki bazali kaka 10, Nzambe akoyokela bango lokola mawa.

59.7 Nzambe Azongaki na ndako pe Nzambe akendeke na ye.**59.7A Tangela bana: Ebandeli 18:33**

33 Sima ya kosilisa kosolola ná Abraham,

Yawe akei pe Abraham azongi na ndako na ye.

59.7B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Nzambe asalaki nini tango basilisaki kosolola na Abraham? (Akendeke.)
- Abraham asalaki nini? (Azongaki na ndako ya kapo na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Lot na mwasi na ye bazalaki bato mibale. Na kokokisa bato kumi, bazali na bosenga ya bato 8 mususu ya malamumu. Atako bango nyonso na Sodome bazalaki mabe tango Lot akendeke kuna, ndenge nini bato ya malamumu 8 bakokaki komonana? (Soki bazali na bana pe bamemi bango na nzela na Nzambe, soki bamemi bato ya mosalu na nzela ya Nzambe, soki bazali influent na bato oyo bazali kobika pembeni na bango)

59.7C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso baloba, “Nzambe akendeke na ye.” (Balakisa mosapi été akeyi na ye.)

Bango nyonso baloba, “Abraham azongaki na ndako.” (Balakisa mosapi ete Abraham azongaki na ndako na ye.)

59.7D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Esili. Masolo esili. Boni, Sodome ekobika?

To ko ta—la Na baposo ekoya. Ah, ah.

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Nzambe azalaki na makasi likolo ya Sodome, kasi azalaki na esengo na losambo ya Abraham. Nzambe azali na mawa mingi. Alingi koboma bato te. Kopesa bato etumbu, ezali kosepelisa ye te.

Devoir po na Bakristu:

Bino bakristo, bino baoyo boyambi deja Yesu Kristu lokola Ondimeli, na pesi bino devoir oyo: Kanisa sik’oyo moto mabe oyo apesi yo pasi, to pe apesi mabota oyo bato bazali komona lokola mabe. Kanisa ete Nzambe alingi bato oyo lokola Alingaka yo, ediacre banda poso oyo kotiya bango na

losambo. Okoki kosambela ete badiacrela mitema po Nzambe ayokela bango mawa.

✚ Kobenga babungi na Yezu:

Kasi soki oyambi nanu te Yesu na motema pe na bomoi na yo, yebe ete yo moko ozali na kati ya bato oyo Nzambe azali kotanga lokola bato mabe. Azali kopesa yo tango po okoka kodiacrela motema. Boni, okoyamba Ye lel'oyo? Soki olingi tosolola makambo oyo, yaka na ngai na sima ya Ecodim pe loba kaka ete, "Nlingi koyamba Yesu." Na kozala na esengo kosalisa yo.

===SUKA YA LESON 59

Leson 60 Bato ya Sodome basalaki masumu koleka

Leson ya Bible: Ebandeli 19:1-11

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete mobali alinga mobali lokola mwasi na ye, to pe mwasi alinga mwasi lokola mobali na ye, ezali masumu monene na miso ya Nzambe. Ebongo, tolanda Mokano na Nzambe na makambo oyo ya kozala mobali to mwasi, pe tolanda Mokano na Nzambe na libala na biso.

Verse ya Koyekola: *Matié 19:4*

Yezu azongisi: "Nanu botangi Mikanda ya Nzambe té? Ekómamá boye: 'Na ebandeli, tango Nzambe asalaki bato, asalaki bango mobali ná mwasi.'

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kobanda kotiya banguna na bino na losambo. Nani asalaki yango na poso eleki ? Nani akolakisa biso ndenge asambelaki?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

Nzambe asalaki Tata Adam

Ebandeli ya Leson:

Mandiya azalaki na esengo mingi po azwaki invitatio ya libala. Alingaki mingi kokende na bafete ya libala. Akolia malamumu pe akobina.

Kasi likambo moko emonanaki lokola---ndenge nini? Na invitation wana, ezalaki komonana lokola

mobali azali kobala mobali mosusu. Mandiya amonaki lokola mbeba ekotaki tango basalaki invitation. Moninga oyo alingaki kobala nani?

Mandiya ezalaki kokamwa tango emekaki kotala malamumu-malamumu, amoni été ezalaki ya solo, moninga na ye ya mobali akanisaki kobala mobali mosusu. Ndenge nini makambo oyo ekoki kosalema?

Bato ebele lel'oyo bazali kokanisa na ndenge ya buluyeke na makambo oyo babengi 'homo-sexualité'. Makanisi wana ezali ete mobali akoki kolinga mobali mosusu lokola mwasi na ye. Makanisi wana elobi ete ata libala, ekoki te kosalema kaka na kati ya mobali na mobali to na kati ya mwasi na mwasi.

Nzambe akanisaki nini po na likambo oyo? Tokomona yango na leson ya lel'oyo, po bato ya Sodome bazaki ebele ndenge wana.

Transition na Malakisi ya Bible:

Tokanisi ete Banje bazalaki kokende na Sodome kolinga koyeba ndenge bato bazalaki kobika. Tokanisi ete Nzambe alakaki Abraham ete Akoboma mboka wana te soki ata bato zomi ya malamumu bakoki komonana. Tokobanda lel'oyo na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 19, verse ya liboso.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 6:

60.1 Lot akutanaki na banzeli na ekuke ya lopangu ya Sodome.

60.1A Tangela bana: *Ebandeli 19:1*

1 Ba-Anje mibale bakómaki na Sodome na pokwa, bakuti Lot afandi na porte ya vile. Tango amoni bango ateleme po ákende koyamta bango, afukami liboso na bango Molakisi na se.

60.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Na leson eleki, bato oyo bamonanaki lokola bato, kasi awa Bible elobi polele ete bazalaki banani? (Banje)
- Ngonga nini bayaki na Mboka Sodome? (Na pokwa)
- Bakutaka Lot wapi? (Na ekuke ya lopango ya Mboka)

- Bato bazalaki kosala nini na esika wana? (Bazalaki kokutana kuna.)
- Ndenge nini Lot alakisaki limemia po na bango? (Afukamaki liboso na bango, elongi na se.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Lokola azalaki na esika ya bato bazalaki kokutana, boni, okanisi ete esengelaki ayeba bato ya mboka oyo malam, ndenge bazalaki? (Ee, po azalaki kosolola na bango pe azalaki koyoka Masolo na bango na bato mosusu.)

60.1C Kolakisa nini esalemaki:

Bana misato basala théâtre: Moko azala Lot, afanda na ekuke ya lopango ya mboka Sodome; mibale bazala Banje. Mwa bana mosusu bakoki kozala na Lot, bazala kosolola lokola bato ya Sodome.

60.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Banje balongaki Lot
Na ekuki ya lopango
Ya Mboka Sodome.

60.2 Lot abendaki bango kolala na ndako na ye pe abongiselaki bango bileyi.

60.2A Tangela bana: Ebandeli 19:2-3

2 *Alobi na bango: "Bakonzi na ngai, soki bolingi bóya na ndako na ngai, bósukola makolo pe bólala epai na ngai, diacre lobi na tongo bokoki kolanda mobembo na bino." Bango bazongiseli ye: "tè. Tokolala na biso awa na libanda na kati ya vile."*

3 *Kasi Lot abondeli bango makasi, diacre bakendeki na ndako nzela moko ná ye. Lot alambeli bango biloko, asaleli bango noki-noki mwa-mapa; pe balei.*

60.2B Kotuna mituna lokola oyo:

Niveau Primaire:

- ✓ Po na nini bokanisi abengaki Banje 'Bakonzi'? (Tango mosusu kaka Bakonzi tope bato minene bazalaki ko-voyager ndenge wanana. Tango mosusu ezalaki kaka ndenge ya koloba na limemia.)

- ✓ Abondelaki bango basala nini? (Baya kopema, kolia pe kolala na ndako na ye molili wana.)
- ✓ Liboso balobaki ete bakolala wapi? (Na bala-bala.)
- ✓ Po na nini bandimaki yango na sima? (Po Lot aabendaki bango na mutu-makasi pe abondelaki bango.)
- ✓ Tango bakomaki na ndako ya Lot, asalaki nini po na bango? (Asalaki mapa pe apesaki bango bilyei ya malam.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, Lot ayebaki ete bazalaki Banje? (Te. Azwaki angbo lokola baleki na nzela.)

Kolakisa nini esalemaki:

Bana balanda lisusu théâtre oyo babandaki.

60.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Lot ayambaki Banje mibale
Na ndako na ye.

60.3 Mibali nyonso ya Sodome bayaki po na kolalisa bapaya na ndako ya Lot.

60.3A Tangela bana: Ebandeli 19:4-5

4 *Tango bapaya balali nanu té, bato ya Sodome bayei kozinga ndako na mbala moko. Mibali nyonso bazalaki wana, banda na bilenge tii na mibange, moto moko té azangaki.*

5 *Babandi kobelega: "Lot, bato oyo bayaki epai na yo na pokwa, bazali wapi? Bimisa bango po toyeba nzoto na bango."*

60.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nini esalemakaki na bato oyo bazalaki liboso ya ndako ya Lot? (Bato ya Sodome bayaki koziunga ndako na ye.)
- Soki bato bayaka na ndako na ndenge ya kimoninga, boni, bakoziunga ndako

(Te. Oyo emanani lokola bazalaka kozomba bato na ndako wana.)

- Bato oyo bazalaki banani? (Mibali nyonso ya mboka wana, baleki na mikolo.)
- Babengaki nani? (Babengaki Lot.)
- Balingaki asala nini? (Abimisa bapaya po balala na bango.)
- Kolala na bango elingi koloba nini? (Kolala na bango lokola mobali alalaka na mwasi na ye, kasi na mutu-makasi. Ezali makambo moko ya mabe.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Mibali ya Sodome bazalaki bato ya ndenge nini?
? (Bazalaki mibali oyo balingaki kolala mibali na mibali, pe kolala lisusu mibali na basi.)
- ✓ Ndenge nini toyebi ete makambo oyo esimbaki makanisi na bango mingi? (Bango nyonso bazalaki kuna. Bazalaki lokola bayokaka soni te. Pe balingaki kosala yango na mutu-makasi.)
- ✓ Boni, okanisi Lot azabaki ete mibali ya Mboka Sodome bazalaki ndenge wana? (Ee, oyo ekokaki kozala na kati ya baraison abendaki bango makasi koya na ndako na ye. Ayebaki ete kolala na bala-bala ekobenda pasi.)

60.3C Kolakisa nini esalemaki:

Molakisi, tolingi te ete bana basala théâtre ya kolakisa mabe ndenge bato oyo balobaki to pe basalaki. Ebongo, bakoki kosolola: Boni, bayoki sangu ya bato wana liboso? Bayokaki wapi? Bayokaki nini po na yango? Bamonaki yango ndenge nini?

60.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

(Ton ya mawa)
Mibali nyonso ya Sodome
Bazalaki mabe koleka.

Bayaki na ndako ya Lot
Kaka po kosala mabe. Mawa!

60.4 Lot abondelaki bango kosala yango te; alingaki kopesa bango bana na ye ya basi.

60.4 A Tangela bana: *Ebandeli 19:6-8*

6 Lot abimi na libanda pe akangi porte ya ndako.

7 Alobi na bango: 'tè, bandeko. Nasengi bino, bósala mabe ya ndenge boye té!

8 Nazali na bana mibale ya basi oyo bayebi nanu nzoto ya mobali té. Nakoki kobimisela bino bango, diacre bokosala na bango ndenge bolingi. Kasi bósala likambo moko té epai ya bato oyo, pamba té bayei na ndako na ngai pen a yambi bango."

60.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Lot asalaki nini? (Abimaki libanda pe na ekuke.)
- Abondelaki bango ete nini? (Bosala te makambo ya mabe ndenge wana.)
- Kasi na sima, asalaki likambo moko ya mabe ye moko. Asalaki nini? (Yandi alingaki kopesa bango bana mibale nangai ya basi baoyo nanu bayebi mibali te, po bo sala bango ndenge bolingi.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Lot akangaki ekuke? (Po bato wana ya mabe bakota te na mutu-makasi.)
- ✓ Ndenge nini toyebi ete Lot ayebaki ete makambo wana ezalaki ya mabe? (Alobaki na bango ete "Bandeko na ngai, bosala makambo ya mabe te boye.")
- ✓ Okanisi ete Lot azalaki kokanisa tango alingaki kopesa bango bana ya basi na ya mibale? (Tango mosusu asosolaki na tango wana ete bapaya wana bazalaki Banje. To pe tango mosusu asosolaki ete lokola Nzambe asalaki mobali na mwasi, soki mibali balali bango na bango, mobali azali kolala na mwasi na ye, ekozala mabe makasi. Kasi ezali pasi mingi kokanisa ete Lot akoki kopesa bana na ye ya basi kaka bongo. Elakisi ete atako abungaki nzela nyonso te, motema na ye ezalaki kala na Nzambe.)

60.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso baganga ete, “Kosala mabe ndenge wana te, te, te!”

60.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

 (Ton ya mawa)
Lot abimaki pe afongolaki ekuke.
Abendaki bato ya Sodome,
Kosala mabe wana te, te, te!

60.5 Balingaki kokota na ndako ya Lot na miso mabekasi.

60.5A Tangela bana: Ebandeli 19:9

 9 Kasi bango balobi: "Longwa awa! Yo ozali kaka mopaya, diacre olingi kolakisa biso ndenge tokoki kosala? Keba, soki té tokosala yo mabe koleka oyo ya bango." Batindiki Lot na makasi pe bapusani pembeni ya porte po na kobuka yango.

60.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- • Boni, bato ya Sodome bayokaki kolela ya Lot? (Te.)
- Balobaki nini? (Longwa, soki te tokosala mabe ya koleka.)
- Po na nini balingaki te liwa ya Lot? (Balobaki ete azalaki mupaya.)
- Sima ya koloba, basalaki nini? (Batindikaki Lot na makasi na ndenge ete bakomaki pembeni ya ekuke ya ndako.)
- Bakanisaki kosala nini lisusu? (Bakanisaki kobuka ekuke po bakota, basala mabe na bango.)

Niveau Secondaire:

- • Okanisi nini na maloba na bango ete, “Ezali yo te moto esengeli oyebisa biso makambo oyo tokosala”?
- (Azali maloba lokola ya bato independant. Bakosala oyo baling, pe moto akoki kolakisa bango te ndenge mosusu.)

60.5C Kolakisa nini esalemaki:

 Bana nyonso bayebisa Lot na kobanga makasi lokola bato bazali kolobela ye

ndenge wana.

60.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

 Mibali nyonso ya Sodome
Bazalaki mabe makasi.

Batindikaki Lot na makasi
Balingaki koboma ekuke.

60.6 Banzelu bakangaki ekuke pe babomaki miso ya bato wana.

60.6A Tangela bana: Ebandeli 19:10-11

 10 Kasi bato mibale yango babendi Lot, bakotisi ye na ndako pè bakangi porte.

11 Babomi miso ya bato nyonso oyo bazalaki wana, banda na bilenge tii na mibange, boye bakokaki lisusu komona porte ya ndako té.

60.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- • Bapaya mibale oyo bazalaki na ndako, basalaki nini? (Babendaki Lot na kati, ebongo bakangaki ekuke.)
- Makambo nini ya kokamwa esalamaki tango wana? (Miso mibali oyo batikalaki libanda ekomaki molili. Ebongo bamonaki te soki ekuke ezalaki wapi.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini okanisi Banje babomaki miso ya mibali wana? (Po bamona te ndenge ya kokota na ndako kosala mabe na bango. Ezalaki ndenge ya kobatela Lot na famille na ye.)

60.6C Kolakisa nini esalemaki:

 Bana nyonso basala bageste lokola bazali kofongola ekuke, babendaki Lot na kati ya ndako.

Bana nyonso basala bageste lokola bazali mibali oyo ya mabe, miso na bango ekufi, bazali komona ekuke te, bazali komona kaka molili.

 Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Banje na Nzambe
Babendaki Lot na ndako.

Banje na Nzambe
Kofongola ekuke.

Banje na Nzambe
Koboma miso ya bato.

Wapi ekuke? Wapi?
Bamonaki kaka molili.

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Nzambe asalaki mobali po alinga mwasi, pe abala mwasi. Asalaki mwasi alinga pe babalana na mobali. Bato ya Sodome bazalaki kolanda Mokano na Nzambe, ebongo babwaka makambo ebele ya mabe. Na SUKA YA LESON na biso lel'oyo, Banje oyo Nzambe asala po ete bakebisa famille ya Lot. Nini ekosalema na sima? Oyo ekozala leson na biso ya poso ezali koya.

Devoir po na Bakristu:

Bino baoyo boyebi et boyambi Yesu Kristu lokola Mobikisi, bolanda oyo Nzambe alobi na likambo oyo babengi "geeter". Soki ozali mobali, zala na esengo na ndenge Nzambe asala yo. Soki ozali mwasi, zala na esengo na ndenge Nzambe asala yo. Devoir nazali kopesa bino ezali bobanda kosambela ata sik'oyo, po na moto oyo okobala soki okoli. Senga ete Nzambe abatela moto oyo amema yo epayi ya moto oyo okolinga po na yango.

Kobenga babungi na Yezu:

Tango mosusu oyamba Yesu nanu te. Okanisi ete mokolo moko okosala yango, kasi mokolo yango eyei nanu te. Yeba ete tango ya malamumu ya koyamba Yesu yango oyo. Benga Ye lelo pe yebisa Ye ete oyebi ete yo osala masumu, ebongo ozali na bosenga na ye kulolula po abikisa yo. Soki olingi oyamba ye lelo, yebisa biso po tokoka kosepela na yo.

==SUKA YA LESON 60

Leson 61 Lot atikaki na mboka Sodome

Leson ya Bible: Ebandeli 19:12-22

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete atako mawa na Nzambe ezali monene po na bato na ye, tokomilukela pasi soki tolandi Nzambe te.

Verse ya Koyekola: *Banzembo 19:10*

(Alobaki lisusu baverse 8 kino 9, ebongo landa na verse 10.)

10 Maloba ya Yawe ezali malamumu, ekotikala po na seko, mitindo ya Yawe ezalo ya solo, nyonso ezali ya kokoka.

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki topesaki bino devoir ya kozala na esengo na ndenge Nzambe asali yo, ata mobali, ata mwasi. Topesaki pe bino devoir ya kobanda kosambela po na moto oyo okobala soki okoli. Nani akoki koyebisa biso nini oyo asalaki na poso eleki?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

(Na Mokanda ya "Banzembo ya Ecodim")

Kende na Yesu!

Landa, Nak' Landa yo, Nkolo

Tosa lelo!

Nkolo Ayebi Nzela na yo

O, Lokuta tika! (O Masumu tika)

Ebandeli ya Leson:

- Lot azalaki wapi na SUKA YA LESON eleki? (Na ndako na ye, ekuke ya kokanga.)
- Azalaki na probleme nini? (Bato mabe bazalaki libanda oyo balingaki kobuka ekuke ya ndako po balalisa to pe basala mabe na bapaya na ndako na ye.)

Transition na Malakisi ya Bible:

Boni, bakobuka ekuke? Bakokanga bapaya wana? Bakosala mabe na Lot na famille na ye? Nini ekosalema? Tokomona yo lel'oyo. Tokobanda na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 19, verse ya kutanga 12.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 5 :

61.1 Banje bayebisaki Lot na kobimisa famille na ye na mboka Sodome po Nzambe alingaki koboma yango.

61.1A Tangela bana: *Ebandeli 19:12-13*

12 Bato yango mibale batuni Lot: "Ozali na moto mosusu ya abakisi na yo awa? Ezala bokilo na yoi to bana na yo ya mibali pe ya basi, to pe bandeko mosusu? Bimisa bango na vile oyo,

13 pamba té -Yawe ayoki sango mabe po na yango, pe atindi biso toboma yango."

61.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Banje batunaki Lot nini? (Soki azalaki na bandeko na Mboka wana)
- Bayebisaki ye asala nini na bandeko nyonso? (Balongwa bango nyonso na Mboka wana)
- Alongola bango po esengeli basala nini na Mboka wana? (Banje esengeli baboma yango.)
- Po na nini esengelaki baboma bango? (Po Nzambe amonaki ete mabe na bango eleki ebele)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abraham atunaki Nzambe boni, Akoboma bato ya malamumu nzela moko na bato mabe. Ndenge nini toyebi ete bato mosusu ya malamumu bazalaki te soki totangi te famille ya Lot?
- (Po Nzambe Alobaki ete Akoboma Mboka wana, kasi ayebisaki famille ya Lot etika Mboka wana.)

61.1C Kolakisa nini esalemaki:

Koloba na ndenge rythmique:

Bana nyonso:

Longola bandeko na Mboka

Bana oyo baz'obola lokola Banje mibale: Toz'oboma yango! (repeteer)

61.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Banje bayebisaki Lot

Longwa na famille na yo

Longola bango na Sodome

Po tozali koboma yango.

Mabe na bango eleki ebele
'Boye toz'oboma yango. O, o. (repeteer)

61.2 Lot abandaki kobenda famille na ye, kasi bakanisaki ete azalaki kosakana.

61.2A Tangela bana: Ebandeli 19:14

14 Lot akei koyebisa mibali oyo balingaki kobala bana na ye, alobi na bango:
"Bólongwa noki na vile oyo, pamba té Yawe alingi koboma yango." Kasi bango bakanisaki 'tè azali kosakana.

61.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Lot amekaki kobenda nani, balongwa na Sodome na famille ya Lot?
(Mibali oyo balingaki kobala bana na ye ya mwasi)
- Po na nini balongwaki te?
(Bamonaki lokola Lot azalaki kokosa.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Boni, ezali komonana ete Lot na famille na ye bazalaki na influence monene na mibali oyo balingaki kobala bana na ye ya basi wana?
(Boye te, po tango Nzambe ayebisaki bango makambo oyo, bakanisaki ete ezalaki liseke.)

61.2C Kolakisa nini esalemaki:

Bana misato basala théâtre: Moko asala lokola Lot, mibale lokola mibali oyo balingaki kobala bana na ye ya basi. Lot abendaki bango balongwa na Mboka na famille na ye. Ayebisaki bango ete Nzambe alingaki koboma Mboka wana po na mabe na yango. Mibali wana bayokaki ye te, baloba ete azali kosakana na bango.

61.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Lot abendaki mibali oyo balingaki kobala bana na ye.

Bandimaki te kokende,
Bamonaki yango kaka liseke. Mawa!
(Repeteer)

61.3 Na SUKA, Banje babimisaki famille ya Lot na makasi po Lot azalaki kowumela mingi.

61.3A Tangela bana: Ebandeli
19:15-16

15 Tango tongo elingaki kotana, ba-Anje balobi na Lot: "Bima noki! Kamata mwasi na yo ná bana na yo mibale ya basi, po bókufa té tango etumbu ekoweela vile."

16 Lot aumelaki po na kobima. Kasi Yawe ayokeli ye mawa, yango wana bato yango basimbi ye na maboko, ná mwasi na ye: pe bana na ye mibale ya basi, pe babimisi bango na vile.

61.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Na suka-suka, Banje balobaki ete Lot asala nini te?
(Kowumela te.)
- Esengeli asala nini?
(Esengeli asala na lombangu. Azwa mwasi na ye na bana na ye, babima na Sodome.)
- Po nanini ezalaki mutuya ete babima na Mboka Sodome?
(Po bakokufa te tango Nzambe akoboma Mboka.)
- Lot azalaki kaka kosala nini?
(Kowumela mingi.)
- Ndenge nini Nzambe Ayebisaki Lot mawa lisusu?
(Banje na ye asimbi ye na famille na ye na loboko pe abenda bango po na kobimisa bango na Mboka.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini ekoki kozala raison ya malamumu po na kowumela tango Banje na Nzambe byebisaki Lot kobima na Sodome?
(Raison ya malamumu ezali te.)
- ✓ Po na nini okanisi kowumela ya ndenge wana ezalaki?
(Andimelaki te ete Nzambe akosala oyo Alobaki to motema na ye ekangami makasi libela.)

61.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala bageste lokola Banje bazali kosimba Lot na famille na ye na luboko, bazaki kobimisa bango na mboka Sodome.

61.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Anje ayebisaki Lot

Kowumela te.
 Bobima na mboka
 Po liwa esimba bino te.
 Lot azalaki kaka
 Kowumela makasi.
 Banje basimbaki ye
 Na famille na ye nyonso.
 Babendaki makasi
 Pe babisaki bango. O,o.

61.4 Anje ayebisaki Lot kosala na lombango po akufa te.

61.4A Tangela bana: Ebandeli 19:17

17 Kuna balobi na bango: "Bókima, boye bokokufa té. Bótala na sima té, pe bómela awa pembeni ya Yordan té. Bókima na bangomba po bókufa té."

61.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Anje ayebisaki Lot lisusu nini na sima ete abimaki na mboka? (Kokima, kotala na sima te, ketelema na nzela te, kasi kokima na bangomba.)
- Po na nini esengelaki basalaki ndenge wana? (Po bakufa te esikamoko na mboka Sodome.)

Niveau Secondaire:

- Ndenge nini oyeba ete atako Lot na famille babimi na Mboka Sodome, likama esili te? (Anje ayebisaki bakende kala mbangu po bakufa te.)

61.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso na lisanga repeter na sima na yo pe balakisa bageste oyo ezali kokende na maloba oyo:

Kima na yo!

Kotala na sima te!

Kutelema na nzela te!

Kima kuna na bangomba!

Boye, bokokufa te.

61.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Anje ayebisaki Lot,
 Kima na yo!

Anje ayebisaki Lot,
 Tala na sima te!

Anje ayebisaki Lot,
 Kutelema na nzela te.

Anje ayebisaki Lot,
 Kima kuna na bangomba.

Anje ayebisaki Lot,
 Ebongo bokkokufa te.

61.5 Lot abondelaki Angelu kokende na mboka ya muke oyo ezali pembeni, pe Anje andimaki.

61.5A Tangela bana: Ebandeli 19:18-22

18 Kasi Lot alobi: "Té, Nkolo, ekoki kozala boye té.

19 Tala nanu, osali ngai bolamu monene na ndenge obikisi ngai.

Kasi bangomba ezali mosika mingi; liwa ekozwa ngai, pe nakokufa liboso 'tè, nakokoma kuna.

20 Tala mwa-mboka oyo ya moke. Yango ezali pembeni, diacre nakoki kokima kuna. Tika niikende kuna, boye nakoki kobika. Omoni, yango ezalimoke."

21 Anje azongisi: "Malamu. Nakosala ndenge osengi, nakoboma yango té.

22 Sala noki! Kende, nakoki kosala likambo moko té liboso 'tè ókoma kuna." Yango wana, bapesaki mboka yango kombo Soar".

61.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Boni, Lot ndimaka oyo Anje Alobaki? (Boye te. Alobaki ete, pardon Nkolo. Boye te.)

- Po na nini alingaki te kukenda na bangomba? (Amonaki ete bazalaki kala.)
- Lot asengaki na Anje ete akosala nini? (Kokende na Mboka moko ya muke.)

- Boni, Anje ndimaka? (Ee.)
- Babengakaki kombo ya mboka wana nini? (Soar)
- Ngonga nini etumbu ya Sodome elingaki ebanda? (Sima Lot na famille na ye bakomaki na mboka Soar)

Niveau Secondaire:

- Lot Alobaki ete lokola bangomba ezalaki mosika, akokufa na nzela. Okanisi ete oyo ezalaki ya solo? (Boye te. Nzambe akosenga ye kosala te makambo akoki koboma ye makambo akokaki te kosala.)
- Po na nini okanisi Banje bandimaki mokano wana? (Po na mutu-mabanga ya Lot, pe tango mosusu po na bosenga ya Abraham. Bato oyo bazala mwa-malamu bazalaki zomi te na mboka wana. Bazalaki kaka minei—famille ya Lot.)

61.5C Kolakisa nini esalemaki:

Bana mibale basala bageste kozanga maloba kolakisa ndenge Lot asalaki discussion na Anje.

61.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Lot asalaki discussion na Anje na Nzambe.

Alingaki te akende musika na bangomba.

Na SUKA Anje andimaka akendena mboka ya muke.

Anje alakaki ete akoboma mboka wana ye.

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Tango ekoki po ete Nzambe aboma mboka Sodome. Bato na Nzambe nyonso bazalaki na esika ya malamumu. Makambo wana ekosimba bango te. Mawa na Nzambe ezali monene, kasi bato ya Sodome balingaki kaka kolanda nzela na bango ya mabe. Balingaki kumiboma.

Devoir po na Bakristu:

Bino baoyo boyebi Yesu Kristu, boyebi ete Nzambe alongoli bino pe na liwa. Boni, bandeko na yo bayebi Ye? Na pesi bino

devoir oyo: Na poso oyo, tiya bato nyonso oyo bandimi Yesu te lokola Mobikisi na bango na losambo. Tango mosusu Nzambe ayokelaki bango mawa po bo babongola motema pe babika.

Kobenga babungi na Yezu:

Boyeba Yesu nanu te: Po na nini bozali kowumela lokola Lot? Nzambe alingi oya na ye. Tango malamumu yango oyo. Esika ozali, sambela. Yebisa Nzambe oye na ye lokola moto ya masumu po alimbisa pe kobikisa yo. Senga Yesu akota na motema pe na bomoi na yo lel'oyo. Na sima, yaka koyebisa biso nini osali. Tokosepela na yo.

===SUKA YA LESON 61

Leson 62 Nzambe abomaki bato ya Sodome

Leson ya Bible: Ebandeli 19:23-29

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo bana bakososola ete atako Nzambe ayokaki mawa mingi, na SUKA esengelaki apesa etumbu na bato ya masumu. Ebongo, biso benda bato mosusu ete batiya motema na Yesu.

Verse ya Koyekola: 2 Korente 5:20b

nabondelaka bango na kombo ya Kristo: "Bósala nyonso po Nzambe áyamba bino lisusu na bangoboto".

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kotiya na losambo bandeko nyonso oyo bayebi Yesu nanu te lokola Mobikisi na bango. Nani abandaki kosambela ndenge wana? Nani akoyebisa biso ndenge nini asambelaki na poso oyo?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

(Na Mokanda ya "Banzembo ya Ecodim"):

Kende Nord, Kende Sud

Yaka na Yesu Kristu

Malamu Bayeba

Nazali na ndako Kitoko (Komema bato mosusu na Mobikisi)

Yesu Az'obeta na ekuke

Ebandeli ya Leson:

- Na leson eleki, Banje basalaki nini? (Bo abendaki Lot na famille na ye kobima na mboka Sodome.)
- Lot ekendeki koombana wapi? (Na mboka ya muke oyo ezalaki pembeni, oyo babengaki Soar. Anje alakaki ete bakoboma mboka wana.

Na SUKA YA LESON eleki, Banje bazali komilengela na koboma mboka Sodome, po mabe na bango eleki ebele.

Transition na Malakisi ya Bible:

Lel'oyo tokomona nini ekosalemaki. Tokobanda na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 19, nzela ya kotanga 25.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 5:

62.1 Lot akomaki na mboka Soar.

62.1A Tangila ban: *Ebandeli 19:23*

23 Tango moi ebimi, Lot asi'akimaki na mboka Soar.

62.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- ? • Sima ya kokoma na Sodome, Lot akomaki wapi? (Na Mboka Soar)

Niveau Secondaire:

- ? • Po na nini bakendeki na Soar? (Po Lot asengaki Anje ete bakoma kuna, lokola ezalaki pembeni, pe Anje andimaki ete bakoboma mboka wana te.)

62.1C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala lokola bazali kokamata mbango kokende mboka Soar, ebongo bakomaki na wana.

62.1D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Lot akomaki na mboka Soar Sima ya kobasima na Sodome.

62.2 Nzambe abomaki Sodome pe Gomore pe esobe pembeni yango na moto ya makasi.

62.2A Tangela bana: *Ebandeli 19:24-25*

24 Yawe akweisi móto ná fofolo na mboka Sodome pe Gomore.

25 boye abomi yango. Asilisi bato nyonso oyo bafandaka kuna, pe biloko nyonso ebimaka na mabelé.

62.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- ? • Nani abomaki bamboka Sodome ti Gomore? (Nkolo Nzambe)
- Ndenge nini Nzambe abomaki bamboka wana? (Akwryissaki yo tiya ya ngolo likolo.)
- Nini mosusu Nzambe abomaki? (Esobe oyo ezalaki pembeni na bamboka wana, na banti na matiti.)

Niveau Secondaire:

- Po na nini okanisi Nzambe abomaki esobe pembeni na bango? (Ekoki kozala po bato na bamboka wana bazalaki te na ndenge na kobima na etumbu ya Nzambe. Ekoki kozala pe ete masumu ekotaki kuna na pen a esobe, lokola cancer oyo ekoli.)

62.2C Kosala nini me salama:

Bana balakisa kobanga lokola ya bato ya Sodome tango moto ebandaki kunoka lokola mbula.

62.2D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

(Ton ya mawa)

Bato mabe ya Sodome
Tango ya bitumba eyei. Mawa!

Bato mabe ya Gomore
Tango ya bitumba eyei. Mawa!

Moto ekweyeli bino
Bo kufa bino nyonso. Mawa!

62.3 Mwasi ya Lot atalaki na sima, ebongo akomaki libanga ya mungwa.

62.3A Tangela bana: Ebandeli 19:26

26 Kasi mwasi ya Lot atalaki na sima, diacre akómaki likonzi ya mungwa.

62.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Banje ayebisaki batala na sima te. Kasi mwasi ya Lot atosaki te. Makambo nini ya mabe esalemaka ina ye? (Akomaki Libanga ya mungwa. Elingi kolakisa ete mwa-ndambu ya moto ya mungwa na Nzambe ezalaki konokela Sodome, esimbaki ye pe ezipaki nzoto na ye po akufa. Mawa.)

Niveau Secondaire:

- Po na nini okanisi mwasi ya Lot atalaki Na sima? (Emonani ete lokola Lot azalaki na esengo ya mingi te na kotika Sodome. Tango mosusu azalaki na ndako ya kitoko to pe biloko mosusu ya kitoko kuna. Kanisa ndenge Lot azalaki kozela.)

62.3C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala lokola mwasi ya Lot azali kotala na sima. Ebongo moto na mungwa esimba bango.

62.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

(Ton ya mawa)
Mwasi ya Lot, O
Kotala na sima te.

Nzambe esengeli aboma nyonso
Kotala na sima te.

Mwasi ya Lot, O
Po na nini, o

Oyokaki Nzambe te?
Okomi, o
Libanga ya mungwa.

62.4 Abraham akendeki kotala soki Nzambe abomaki ba mboka wana, pe amonaki milinga na yango.

62.4A Tangela bana: Ebandeli 19: 27-28

27 Na tongo penza, Abiaham akei na esika oyo ye asololaki na Yawe.

28 Atali na se, epai ya Sodome pe Gomore ná bapembeni ya Yordan, amoni milinga ezali kobima na mokili yango, lokóla milinga oyo ebimaka na fur monene.

62.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Na SUKA, na sima ya mokolo wana, Abraham asalaki nini ? (Akendeki na lombangu ya yandi me solula ti Nzambe.)
- Atalaki wapi? (Bamboka Sodome pe Gomore, ti esobe pembeni na bango.)
- Amonaki nini? (Milinga ya mwindo ez'obima na mabele.)

Niveau Secondaire:

- Po na nini okanisi Abraham azalaki na posa ya komona nini esalami?

(Po ndeko na ye Lot azalaki kobika kuna.)

- ✓ Ndenge nini okanisi Abraham amonaki na se ya motema tango amonaki milinga na yango? Okanisi akanisaki nini? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

62.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala bageste lokola bazali Abraham, balamuka na pongi, bazali kokenda mbangu na esika bakoki komona bamboka Sodome pe Gomore, bazali komona milinga azali kobima na mabele, bazali na mawa.

62.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Boni, Nzambe abomaki Sodome?
Kobanga! Kobanga!

Ee, nazali komoma milinga.
Mawa, mawa, mawa!

62.5 Nzambe abikisaki Lot po na losambo ya Abraham.

62.5A Tangela bana: Ebandeli 19:29

29 Kasi tango Nzambe abomaki bavile ya bapembeni ya Yordan, esika Lot azalaki kofanda, makanisi na ye ezalaki na Abraham. Yango wana alongolaki Lot na likama yango po akufa té.

62.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Tango Nzambe abomaki Sodome na bamboka ya kuna, po na nini akanisaki Abraham ?
(Po Abraham asambelaki po na bamboka wana, ebongo Nzambe akanisaki losambo na ye.)
- Yango wana, Nzambe abikisaki nani na kati ya Mboka wana ?
(Abikisaki Lot, ndeko na Abraham, na famille na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abraham azalaki kotala milinga na yango pe asosoli ete Nzambe abomaki Mboka Sodome. Azalaki kokanisa, tango mosusu ete Lot pe akufi. Kasi ya solo, nini esalemaki po na Lot ?

(Nzambe abikisaki ye.)

62.5C Kolakisa nini esalemaki:

Koloba na rythme :

Nzambe abomaki Sodome, Mboka ya mabe koleka

Kasi Abikisaki ka Lot, po Abraham asambaki Ye.

62.5D Koyemba pe Kobina oyo esalemaki:

Bakisa malob, Bakisa ton na maloba bana bazali koloba na rythme, po ekoma music, bana bazali koyemba yango.

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Ah, mawa! Nzambe abomaki bamboka Sodome na Gomore na bamboka oyo ezalaki na esobe pembeni na bango. Nzambe ezali na mawa koleka, kasi na SUKA esengeli kopesa etumbu na bato ya masumu. Mokolo moko, Nzambe akosambisa bato ya masumu nyonso.

Devoir po na Bakristu:

Yo oyo ayebi Yesu, na famille na yo, nani ndeko azali na bosenga ya losambo na yo? Nazali kopesa devoir oyo na Bino oyo bozali bakristu: Nasengi kokoma bakombo ya bandeko nyonso oyo bazali na bosenga ya losambo na yo po babongola motema na Yesu. Na poso oyo banda na koti ya bango na losambo makasa. Nzambe akosala Makambo minene po na losambo na yo.

Kobenga babungi na Yezu:

Kasi ekoki kozala ete oyebi Yesu nanu te. Ozali koyoka maloba na ye poso nyonso, pe tango mosusu ozali komonana lokola mukristu. Kasi Nzambe ayebi bato na ye, pe ayebi ete nanu otiye motema na yo te na ye. Soki ozalaka na kati ya Sodome, olingaki kokufa esikamoko na bato mosusu ya mabe.

Boni, okondima Yesu na motema na yo lel'oyo? Yaka, yebisa Ye ete ozali moto ya masumu, kasi ozali kondimela Yesu. Senga Ye alimbisa masumu na yo pe akomisa yo mokristu, mwana na ye. Soki olingi kosala yango, yaka pe yebisa biso po tokoka kosunga yo pe kosepela na yo elongo.

===SUKA YA LESON 62

Leson 63 Lot asalaki masumu na bana na ye ya basi

Leson ya Bible: Ebandeli 19:30-38

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete komela masanga ebebisaka makanisi na biso bato po tokoka kosala makambo ya soni to makambo oyo toyebi te. Ebongo, bakoboya masanga.

Verse ya Koyekola: *Batoli ya Bakoko 20:1*

Komela masanga mingi ekomisaka moto lolendo pe makelele ; moto oyo alangwaka yango alakisaka bozoba na ye.

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki, tosengaki bino bakristo kokoma liste ya bandeko nyonso ya famille na yo oyo bazali na bosenga ya kotiya motema na Yesu. Nani asalaki yango? Nani akolakisa liste na ye? Nani abandi kosambela ete bandeko oyo baya na Yesu? Sik'oyo, koba kaka na kotiya bango na losambo.

Molakisi, Atasion! Tomeki kosala makasi na lesu oyo na koteya bana mabe ya masanga, kasi mtina mosusu oyo molakisi akoki koteya yango oyo:

Kososola ete mbeba ekolanda soki biso tolingi koluka libala na ndenge Nzambe alingi te. Ebongo, totiya libala na bison a losambo pe tozali na elikia ete Nzambe akomema bison a moto oyo azali malamumu

Verse ya Koyekola po na ntina oyo ekoki kozala: Banzembo 37:4

« Tosepela na Nkolo Nzambe, sala makambo malamumu; akopesa yo eloko ozali nayango bosenga. »

Yambo ya koteya bana, Molakisi, esengeli opona ntina oyo okosalela na liteya — soki etaleli masanga, tope soki etali libala. Nzambe akamba yo kopona ntina oyo ekosalisa bana ya classe na yo koleka malamumu.

Banzembo:

O batela munoko okomela nini (Masanga te!) (2x)
Po ekobebisa yo
Ekomema ya na mabe

O keba munoko okomela nini (Masanga te!)

Ebandeli ya Leson (Ntina oyo etali masangu):

Banda leson na Verse ya Koyekola na mokanda ya *Batoli ya Bakoko 20:1*. Tuna bana :

- Nani alingi kozala zoba? (Moto te.)

- Nani azali na esengo soki babengi ye zoba? (Moto te.)
- Ndenge ya kokoma zoba ezali nini? (Komela masanga ebele.)
- Ndenge nini moto oyo ameli masanga ebele akosala? (Bana bakoki kolimbola pe kolakisa na bageste.)
- Boni, ndenge ya kosala oyo ezali malamumu ? (Boye te. Yo ezali soni.)
- Kolangwa masanga elingi kolakisa nini? (Kolangwa masanga elingi kolakisa kotonda na masanga po okoki kosala te ndenge esengelaki osala. Okoki kotambola te malamumu. Okoki koloba te malamumu. Okoki kanisa te malamumu. Bato mosusu basalaka makambo ya mabe, ya soni pe bazali koyeba yango te, to pe bazala kokanisa yango te. Nyonso oyo ezali kaka masanga ezali kosala.)

Transition na Malakisi ya Bible:

Lot, ndeko ya Abraham, azalaki na makambo ebele. Tomoni ndenge Nzambe abikisaki bomoyi na ye. Lel'oyo tokomona nini asalaki tango akendeki kolangwa masanga. Tokobanda na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 19, nzela ya kotanga 30*.

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 6 :

63.1 Lot abangaki kobika na Soar, ye na bana na ye ya basi bakendeki kobika na bangomba.

63.1A Tangela bana: *Ebandeli 19:30*

30 Lot abangaki kofanda na Soar, diacre alongwe kuna ná bana na ye mibale ya basi. Bakei kofanda na likolo ya ngomba, na libulu moko ezali na kati ya mabanga.

63.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Lot abangaki kosala nini ? (Abangaki kotikala na Mboka Soar.)
- Akendeki wapi na bana na ye ya basi mibale? (Bakendeki na mokili ya bangomba.)
- Bo akendeki kobika na esika nini kuna? (Bakendeki kobika na libulu moko ya mabanga.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ezalaki Makinisi ya nani kokende na Mboka Soar ? (Makinisi ya Lot ye moko.)
- ✓ Esika ya liboso Anje ayebisaki Lot kokende ezalaki nini ? (Na bangomba.)
- ✓ Po na nini okanisi Lot ezalaki na kobanga ndenge wana ? (Pasi ya Mboka Sodome ezalaki monene.)

63.1C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala geste lokola bazali na kobanga. Babanda koganga ete, “Tokofanda awa na Soar te! Tozali na kobanga! Tokende na bangomba!”

63.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Na kobanga Lot abimaki
Na Mboka Soar.
Na kobanga Lot ekendeki
Na kati ya bangomba.

Na kobanga Lot ekendeki
Kobombana na libulu.

63.2 Mwana ya Lot oyo ya mokolo asali mabongisi moko ya mabe ya kolangwisa tata na bango masanga po ete babima na ye.**63.2A Tangela bana: Ebandeli 19:31—32**

31 Mokolo moko mwana ya liboso alobi na leki na ye "Tata na biso akómi mobange, pe na bapembeni na biso mobali moko té azali, oyo akoki kobala biso po tóbota bana.

32 Yaka, tómelisa tata na biso vinu, tóyeba nzolo na ye, boye tokoki kobota bana ná tata na biso."

63.2B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Makanisi na bango ezalaki nini? (Mwana ya Lot ya mwasi ya liboso.)
- Alobelaki Makinisi wana na nani? (Na leki ya famille)
- Bamonaki tata na bango ndenge nini ? (Lokola abandi kokoma mpaka.)

- Bamonaki nini probleme ? (Kozwa mobali oyo a kobala bango na esika wana, ekozala pasi.)
- Bakanisaki kosala nini po na probleme wana? (Komelisa tata na bango masanga kino ekosimba ye, ebongo kolala na ye po bakumba nzemi, babota.)
- Balingaki nini esalema te? (Ete libota na bango elimwa te.)
- Mokano na bango ezalaki malamumu to mabe? (Mabe po ete tata na bango azalaki mobali na bango te.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Omoni ete ba probleme mosusu nini ekobima soki makambo oyo esalemi na ndenge balingi? (Bana bakozala te na moto penza oyo akozala lokola tata na bango ya bomoi, bana bakoma soni, tata akomona ete bazali kolakisa limemia na ye te, etc.)
- ✓ Nini elakisi ete bayebaki ndenge masanga ebele ezali kosala na nzoto ya moto ? (Bayebaki ete bakoki kosala makambo ya mabe pe akoyeba yango te.)
- ✓ Okanisi nini na ndenge ya Lot twadisaka famille na ye ? Boni, bana bazali kolakisa ete tata ateyaki bango malamumu? (Te. Bazali kokanisa kaka makambo ya mabe, pe bazali na limemia te po na papa na bango.)

63.2C Kolakisa nini esalemaki:

Bana basolola mibale-mibale, lokola bazali bana ya Lot bazali kosolola programme oyo. Baningisa mutu lokola bandimi.

63.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Bana ya Lot, (Mawa mingi !)
Balingaki kopesa ye masanga (mawa ebele)
Balingi kolala na yandi (mawa mingi)
Bazali koluka zemi na ye. (mawa mingi)
Bakokosa tata na masanga (mawa mingi)
Akoyeba eloko te. (mawa mingi)

63.3 Asalaki yango pe Lot ayabaki eloko te.**63.3A Tangela bana: Ebandeli 19:33**

33 Na butu yango bamelisi tata na bango vinu. Mwana ya liboso ayei koyeba nzoto ya tata na ye, kasi lokola tata alangwaki, ayebaki eloko moko té.

63.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Bana na ye basalaki nini na molili wana ?
(Bo pesaka tata na bango vinu.)
- Mwana ya mukolo asalaka nini?
(Akendeki kolala na tata na ye tango vinu esimbaki ye.)
- Po na nini tata aboyaki te ?
(Ayebaki eloko ete vinu ekangi ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini ezali kolakisa yo ete famille oyo eyebaki masanga malamú?
(Bana bayebaki ndenge ete ekoki kosimba moto na ndenge ete na sima, akoyeba te ta zaba ve nini asalaki.)
- ✓ Boni, bana oyo basambelaki Nzambe alakisa bango mibali esengeli babala?
(Boye te. Basalaki kaka mokano na bango ya mabe.)

63.3C Kolakisa nini esalemaki:

Makambo oyo ezali soni, ebongo tolingi te ete bana basala bageste na yango. Bango nyonso na lisanga bakoki kosala bageste oyo elakisi soni.

63.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

(Na mawa:)
Bapesaki tata Lot vinu
Mawa, mawa, mawa!

Kino esimbaka ye,
Mawa, mawa, mawa!
Mokolo alalaki ye
Soni, soni, soni!

Pe Lot ayebaki eloko te
Soni, soni, soni
Mawa, mawa, mawa !

63.4 Mwana ya Lot oyo ya leki asalaki ndenge moko.

63.4A Tangela bana: Ebandeli 19:34-35

34 Mokolo oyo elandaki, mwana ya liboso alobi na leki na ye: "Lobi nayebaki nzoto ya tata na biso. Sik'oyo tómelisa ye lisusu, pe na butu okosala ndenge ngai nasalaki. Boye biso mibale tokobotela tata na biso bana."

35 Na butu yango bamelisi lisusu tata na bango vinu, diacre leki pe ayei koyeba nzoto na ye. Lokola Lot alangwaki, ayebaki eloko moko té.

63.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Mokolo abendaki nani na kosala lisusu mabe?
(Mokolo abendaki leki na ye.)
- Balingaki nini na SUKA ?
(Bango mibale babota bana)
- Bamelisaki tata Lot masanga lisusu na ngonga nini?
(Tango ya molili)
- Nani ekendeki kolala na tata mbala oyo ?
(Leki ya bana wana)
- Boni, Tata Lot ayebaki nini esalamaki ?
(Boye te, po masanga akangaki ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi ete Lot akomona yango ndenge nini tango asosoli makambo basalaki ye ?
(Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

63.4C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso batalisa soni lisusu.

63.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Leki asalaki ndenge moko
Soni, soni, soni,
Mawa mawa, mawa !

63.5 Bana ya Lot nyonso mibale bakumbaki bazemi.

63.5A Tangela bana: Ebandeli 19:36

36 Ndenge wana nde bana basi mibale ya Lot bazwaki zemi na tata na bango.

63.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

?

- Boni, mokano na bango esalamaki na ndenge balingaki ? (Ee, bango nyonso mibale bakumbaki zemi.)
- Nani azalaki tata ya bana ya bazemi na bango, atako ayebaki yango te? (Tata Lot.)

?

Niveau Secondaire:

?

- ✓ Bana ya Lot bazalaki na esengo po na bazemi wana. Kasi makambo nini ya sika ekolanda yango? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

63.5C Kolakisa nini esalemaki:

Bana ya basi basimba libumu pe balela, O, nakumbi zemi!

63.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Bana ya basi mibale
Bana ya Tata Lot

Bakumbaki bazemi
Bazemi ya tata na bango.

Zemi, esengeli kozala esengo,
Kasi oyo soni mingi.

63.6 Babotaki bana mibali oyo bakomaki mikolo ya ba tribu ya Moab ti Amon.**63.6A Tangela bana: Ebandeli 19:37-38**

37 Mwana ya liboso abotaki mwana-mobali, apesi ye kombo Moab. Ye moto azali koko ya ba-Moabite.

38 Mwana ya mibale pe abotaki mwana-mobali, apesi ye kombo Ben-Ami. Ye moto azali koko ya ba-Amonite.

63.6B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Mwana ya mukolo abotaki nani? (Mwana ya mobali)
- Kombo na ye? (Moab)
- Moab akomaki mokolo ya libota nini? (Libota Moab)
- Mwana ya leki abotaki nani? (Mwana mobali pe)

?

- Kombo na ye? (Bene-Ami)
- Bene-Ami akomaki mokolo ya nini libota? (Libota Amon)

Niveau Secondaire:

- ✓ Kanisa ndenge mabota oyo mibale, Moab na Amon, ebandaki na masumu pe na soni. Boni, omoni ete bato oyo bakolanda bakozala bato oyo balingi Nzambe ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

63.6C Kolakisa nini esalemaki:

Bana nyonso basala bageste lokola bazali kosambela po na bana oyo. Baloba ete, “Moab na Bene-Ami, babotamaki na soni.”

63.6D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Bana ya Lot babotaki bana
Moab na Bene-Ami
Bakolaki pe bakomaki bato
Mabota ya Moab pe Amon

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Bana ya Lot basalelaki masanga po na kosala mokano ya mabe. Bapesaki tata na bango masanga kino esimbaki ye, ebongo basalaki mabe kolala na ye. Bango mibale bakumbaki bazemi, ebongo babotaka BANA MIBALI. Mabota mibale, Moab pe Amon, babandaki na makambo wana ya mabe.

Devoir po na Bakristu:

(Soki oponi ntina oyo etali libala, salela devoir ya mibale. Soki oponi ntina oyo etali masanga salela devoir ya liboso oyo:)

1 (Ntina ya masanga) Bino bana oyo boyebi Yesu, basosola malamuru ete masanga ezali moninga na yo te. Ekoki komema yo na kosala makambo ya mabe, ata na makambo oyo yo moko okoyeba te. Malamuru kokate ete okobanda komela Masanga lisusu te. Soki abandi komela yango, ekobanda yo na komela lisusu koleka, pe koleka, pe koleka, kino tango ekosimba yo. Nazali kosenga yo kosambela Nzambe sik’oyo, kosenga lisungi na ye po yo na koboya makambo wana.

2. (Ntina ya libala) Bino bana oyo boyebi Yesu, yeba ete Nzambe Azali na ndenge ya kotambwisa yo po na kozwa mobali to mwasi oyo Andimi po na yo kobala. Kokende te yo moko koluka moto oyo okobala, kasi loba yango na losambo mingi, pe zela

po ete Atombwisa yo. Devoir nazali kopesa bino na ebandeli poso oyo ezali kosambela Nzambe po na makambo wana.

✚ Kobenga babungi na Yezu:

Na kati na bino ekoki kozala pe na bana oyo bayebi Yesu nanu te. Ozali na bosenga na Ye. Boni, okotiya motema na ye lel'oyo? Yaka soki ecole du dimanche esili pe tokosalisa yo na makambo wana.

==SUKA YA LESON 63

Leson 64 Abram akosaki bato lisusu, pe ebendaki makambo.

Leson ya Bible: Ebandeli 20:1-18

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete soki tokweyi mbala moko, tokoki kobika na ntina ete tokweya te mbala na mibale. Ebongo, tokokanisa malamumu tango tokweyi na masumu po tokoka koyekola pe tokoma makasi koleka.

Verse ya Koyekola: *Batoli ya Bakoko 24:16*

Ata soki bato ya bosembo bakweyaka Mbala ebele, batelemaka lisusu; kasi bato ya mabe bakufaka na bapasi.

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

(Ntina: Koboya masanga) Na poso eleki, topesaki bino devoir ya kosambela pe kokata na motema na yo, ete okomela Masanga te. Ebongo ekozala na ndenge ete elangwa yo te. Nani sambaka ndenge wana? Nani buyaka masanga na poso eleki?

Banzembo:

Yo moko bongisa ton pe rythme po verse na biso ekoma nzembo :

*Atako moto ya malamumu
Akweyi mbala boni,*

*Ezali eloko te,
Akoyekola! Akoyekola!
|Akotelema kaka!*

(Banzembo na Mokanda « Banzembo ya Ecodim »):
Bana na Nzambe Telama
Kende na Yesu Kristu
Landa, Na K'landa yo, Nkolo
Nkolo ayebi Nzela na ngai

Ebandeli ya Leson:

Nzela monene ezalaki na kati ya zamba. Bana nyonso ya Mboka bayebaki nzela wana. Libulu

moko monene ezalaki na kati na yango. Libulu ezalaki molayi pe na se na yango, mabanga ya makasi elalaki na mabele. Soki moto akweyi na kati, esengeli azoka. Bana mibale ya Mboka bazalaki na bosenga ya kokende na nzela oyo po na kubuka ba-ananas. Bana wana bazalaki Soba pe Nibi. Mbala ya liboso oyo Soba na Nibi bakekendeki na nzela, bango mibale bakweyaki na kati ya libulu pe bazokaki. Pasi!

Mokolo moko, mama ayebisaki Soba na Nibi bakende lisusu kubuka ba-ananas. Soba akamataki mbangu pe alekaki liboso. Akomaki na libulu wana. Alobaki ete, "Nasili koyekola likambo moko: libulu monene ezali awa. Malamumu na leka pembeni, na kokweya lisusu te na kati. Ebongo, alekaki pembeni na yango. Akomaki na esika ba-ananas pe abukaki ebele. Kasi amonaki te Nibi.

Soba manisaka mosala, ebongo asimbacki nzela ya kozonga na ndako. Na nzela, akomaki na libulu wana. Abandaki koleka, kasi ayokaki mongongo ya moto azali kolela. Atalaki, pe kuna na se, amonaki Nibi na kati ya libulu. Akweyaki lisusu na libulu wana.

Nibi! Boni, oyekoli eloko te? Yeba ete libulu ezalaki na nzela. Po na nini ozali koleka te pembeni? Soba asalisaki Nibi kobima, kasi makolo ya Nibi azalaki na mpasi mikolo ebele.

Bana, po na nini okanisi Nibi akweyaki na libulu mbala ya mibale, kasi Soba akweyaki te mbala ya mibale? (Mbala ya liboso bakweyaki, Soba ayekolaki, kasi Nibi eyekolaki te eloko te.)

Transition na Malakisi ya Bible:

Na Bible tokomona pe bato oyo bayekolaki tango bakweyaki na mabulu ya Satana, pe bato mosusu nanu bayekoli te. Abraham azalaki moto moko ya kondima, kasi na makambo mosusu, azalaki na kati ya bato oyo bayekolaka mbingi te. Lel'oyo tokomona ndenge akweyaki lisusu na libulu kaka ndenge moko lokola libulu oyo akweyaki liboso. Tokomi na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 20, verse ya liboso.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 8 :

64.1 Abraham ayebisaki bato ete Sarah azalaki kaka ndeko na ye, ebongo Mokonzi Abimelek akamataki Sarah lokola mwasi na ye.

64.1A Tangela bana: *Ebandeli 20:1-2*

I Abraham alongwe na Mamré, akei na esobe epai ya se, pe afandi kuna na kati ya Kadesh ná Shur. Na sima akei kofanda na

Gerar ;

2 Kuna alobi 'tè mwasi na ye Sarah azali ndeko na ye. Boye Abimelek, mokonzi ya Gerar, akamati Sarah lokola mwasi na ye.

64.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nini Abraham ayebisaki bato ya Gerare ?
(Alakisaki bango ete Sarah azalaki ndeko na ye.)
- Boni, Abraham akolobaki ndenge wana liboso, to oyo ezali mbala ya liboso aloba ndenge wana ?
(Oyo ezalaki te mbala ya liboso. Na mokapo 12 tokomonaki ete asalaki ndenge wana, pe yo abendaki makambo ya makasi.)
- Po na koloba ya Abraham, nani azwaki Sarah akoma mwasi na ye?
(Mokonzi ya Gerare azwaki ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nini elakisi ete tango eleki na sima ya histoire ndenge tokomonaki na poso eleki ?
(Abraham atongaki Mboka. Oyo sengaki tango ebele.)
- ✓ Lokola mbala ya liboso ya Abraham asalaki ndenge wana, koloba oyo ememaki makambo. Po na nini okanisi asalaki ndenge wana lisusu ?
(Ayekolaki te leson na ye, ebongo akokweya kaka na libulu ndenge moko.)

64.1C Kolakisa nini esalemaki :

Kosala mwa-théâtre lokola oyo: Bana mibale, mwasi na mobali, basala lokola Abram na Sarah. Bango mibale bazali kotambula esikamoko, pe Sarah pe ayebisa bato nyonso ete, « Mobali oyo azali ndeko na ngai. » Ebongo mwana moko asala lokola Mokonzi Abimelek. Asimba Sarah pe aloba ete, « Okozala mwasi na ngai. » Ebongo abima na Sarah.

64.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham ayebisaki Sarah
Koloba lolenge oyo :
Nazali ndeko
ya moto oyo Abraham.

Ebongo po na koloba wana,
Mokonzi azwaki ye.

64.2 Nzambe ayaki na Mokonzi Abimelek na ndoto, koyebisa ye ete Nzambe alingaki koboma ye po akamati mwasi ya libala.

64.2A Tangela bana: Ebandeli 20:3

3 Kasi na butu yango Nzambe amimonisi epai ya Abimelek na ndoto, pe alobi na ye:
"Okokufa po na mwasi wana, pamba té azali mwasi ya bato. »

64.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Ndenge nini toyebi ete Nzambe azalaki na esengo te na makambo oyo esalemaki ?
(Ayebisaki Mokonzi Abimelek na ndoto ete alingaki koboma ye po Sarah ezali mwasi ya libala.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Oyo elakisi nini po na makanisi na Nzambe likolo ya ekobo?
(Ezali kopesa ye kanda pe esengeli apesa yango etumbu.)

64.2C Kolakisa nini esalemaki :

BANA MIBALI mibale po théâtre oyo: Moko asala lokola azali Mokonzi Abimelek, azali kolota na pongi. Mosusu azala lokola Nzambe. Aya kotelema likolo ya Abimelek, Aloba ete, « Okokufa po ozwi mwasi oyo, mwasi ya libala. »

64.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abimelek alalaki pongi.
Ebongo Nzambe ayaki
Na ye na ndoto.
Nzambe Alobaki ete,
Okokufa
Po ozwi
mwasi ya libala.

64.3 Abimelek alobi ete ayebaki te po Abraham akosaki ye.

64.3A Tangela bana: Ebandeli 20:4-5

4 Nzokande Abimelek ayebaki nanu nzoto ya Sarah té, diacre alobi: "Nkolo, yo obomaka bato basali mabe té?"

5 Abraham alobaki na ngai 'tè Sarah azali ndeko na ye, pe Sarah alobaki ndenge moko. Nasalaki likambo oyo na motema malamumu, pe nasali mabe ata moko té. »

64.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Atako Mokonzi Abimelek azwaki Sarah na ndako na ye, boni, azwaki ye lokola mwasi na ye?
(Nanu te. Azalaki alali na ye nanu te.)
- Abimelek Alobaki nini na Nzambe?
(Ete ye na bato na ye, basali mabe te.)
- Nani ayebisaki Abimelek ete Sarah azalaki ndeko ya Abraham?
(Bango nyonso mibale Abraham na Sarah)
- Boni, Abimelek akanisaki ete Sarah azalaki na mobali?
(Boye te.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Abimelek alingaki koloba tango nini oyo alobaki ete ye na bato na ye basali mabe te?
(Makambo mibale. Ya liboso, alali na Sarah nanu te, ebongo basali nanu ekobo te. Ya mibale, ayebaki te ete azalaki mwasi ya libala.)

64.3C Kolakisa nini esalemaki :

Bana balanda kosala théâtre wana. Abimelek azali kolola kaka na ndoto pe azali koloba ete, « Pardon, Nzambe. Na sali mabe te. Nayebi te ete Sarah azalaki mwasi ya libala. »

64.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abimelek asali mabe po ayebaki te.

64.4 Nzambe ayebisi Abimelek ete esengeli azongisa Sarah.

64.4A Tangela bana: Ebandeli 20:6-7

6 Nzambe azongiseli ye na ndoto boye: "Nayebi 'tè osali likambo oyo na motema malamumu. Ngai moto nabatelaki yo po ósala lisumu na miso na ngai té, pe napekisi yo ósimba mwasi yango té.

7 Kasi sik'oyo zongisa ye epai ya mobali na ye; Abraham azali "profete na ngai, pe

akosambela po na yo, boye okokufa té. Kasi soki ozongisi mwasi yango té, nalobi na yo ya solo 'tè okokufa, yo ná ekolo na yo mobimba. »

64.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Boni, Nzambe andimaki ete Abimelek ayebaki te ?
(Ee, ezalaki ndenge wana.)
- Po na nini Nzambe ayaki na ndoto wana?
(Kokanga Abimelek nzela ya kosimba Sarah po na kosala masumu te na miso na Nzambe)
- Abimelek esengeli asala nini po makambo oyo ebonga?
(Esengeli azongisa Sarah na mobali na ye.)
- Na sima, Abraham asalaki nini ?
(Asambelaki Nzambe po na Abimelek na ndenge ete akufa te.)
- Makambo nini ekolanda soki Abimelek azongisa Sarah te ?
(Nzambe akoboma ye na bato na ye nyonso.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Tala ete Nzambe Alobaki te, "Kaka senga pardon." Po na nini te?
(Esengaka ete azongisa Sarah.)

64.4C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso baloba na rythme: "Zongisa Sarah! Zongisa Sarah!"

64.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abimelek esengeli kaka Azongisa Sarah.

64.5 Abimelek abengaka Abraham po na yango.

64.5A Tangela bana: Ebandeli 20:8-10

8 Na tongo-tongo Abimelek abengi basali na ye nyonso, ayebisi bango makambo oyo elekaki, pe bango nyonso babangi mingi.

9 Diacre Abimelek abengisi Abraham, atuni yé: "Likambo nini oyo osali biso? Mabe nini nasalaki yo po okweisa ngai ná ekolo na ngai na lisumu monene boye? Likambo

osali ngai, moto moko té akoki kosala yango.

10 Po na nini osali boye?"

64.5B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

Abimelek asalaki makasi kosilisa makambo wana na ngonga nini ? (Na mokolo elandaki, na tongo nyonso.)

- Ayebisaki nani liboso? (Bato na ye nyonso ya mosala.)
- Abengaka nani pe? (Abengaka Abraham.)
- Koloba na ye na Abraham azalaki na esengo to esengo te? (Ezalaki na esengo te ata muke. Alobaki ete, « Ata moto akoki te kosala makambo oyo osali ngai. »)
- Abimelek alingaki koyeba nini ? (Alingaki koyeba po na nini Abraham asali ye ndenge wana.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Po na nini makambo oyo ezalaki soni po na moto na Nzambe ?

(Po moto oyo ayebi Nzambe te azali koyebisa moto na Nzambe ete asali mabe makasi.)

64.5C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso baloba na rythme ete: "Abimelek ayebisaki Abraham ete asali makambo ya soni. »

64.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki

Bana baloba na rythme. Sik'oyo, tiya ton na kokomisa maloba oyo nzembo.

64.6 Abraham apesaki eyano na Abimelek.

64.6A Tangela bana: Ebandeli 20:11-13

11 Abraham azongisi: "Nakanisaki moto moko té abangaka Nzambe na mboka oyo. Tango mosusu bakoki koboma ngai po na kokamata mwasi na ngai.

12 Ye azali solo ndeko na ngai ya tala moko, kasi ya mama mosusu; yango wana nabalaki ye.

13 Boye tango Nzambe atindaki ngai nálongwa epai ya tata na ngai po nákende na mboka mosusu, nalobaki na Sarah: 'Nasengi yo, bisika nyonso tokozala kokende, lobaka 'tè nazali ndeko nayo.' "

64.6B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham apesaka excuse nini na makambo oyo asalaki ? (Alobaki ete: « Nakanisaki ete awa ezali ata na moto te oyo abangaka Nzambe. Nakanisaki pe ete bakoki kozala na kobanga te na kufwa mono po na kubotula mwasi na ngai. »)
- Ba excuse ya mibale ezali nini [vs 12]? (Sarah azalaki ndeko na ye po bazalaki tata moko kasi bamama moko te.)
- Sik'oyo, atako Sarah azalaki ndeko na ye, information nini ya sika Abraham apesaki Mokonzi Abimelek ? (Abalaki ye Sarah.)
- Nani ayebisaki Sarah koloba ete azalaki ndeko ya Abraham? (Abraham ye moko.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Okanisi nini po na ba excuse oyo Abraham apesaki ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. Oyo ezalaki te excuse ya malam, po ye moto na Nzambe oyo ayebaki ete Nzambe alingaka koloba ya solo.)
- ✓ Probleme ezalaki nini po ete Sarah koloba ete azalaki ndeko ya Abraham? (Andimaki te libala na bango. Ezalaki ndambu-muke ya solo, kasi solo nyonso ve. Ezali komema makanisi ya bato na nzela oyo ezalaki solo te.)

64.6C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso basenga ba excuse ya Abraham na ndenge oyo: Baloba, "Ba ba ba ba ba ba ba."

64.6D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham apesaki kaka ba excuse na ye.

64.7 Abimelek azongisaki Sarah pe apesaki Abraham makabo.

64.7A Tangela bana: Ebandeli
20:14-16

14 Diacre Abimelek apesi Abraham bameme, bataba, bangombe, basali ya mibali ná ya basi, pe azongisi Sarah epai na ye.

15 Alobi na ye: "Tala mboka na ngai mobimba. Fanda na esika olingi."

16 Pe alobi na Sarah: "Napesi ndeko na yo bibende nkoto moko (1.000) ya arjan, po na kolakisa na bandeko na yo 'tè osalaki mabe té. Boye bato nyonso bakoyeba 'tè ozali mwasi ya lokumu."

64.7B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Boni, Abimelek azongisaki Sarah na mobali na ye ?
(Ee, azongisaki Sarah na Abraham.)
- Makabu mosusu nini apesaki Abraham po na kolakisa mawa na ye?
(Meme, ngombe, na bawumbu to bato ya mosala.)
- Abimelek pe apesaki Abraham nzela ya kosala nini?
(Kotonga na mabele na ye, esika nyonso oyo alingaki)
- Abimelek afutaki Abraham nini lisusu?
(Mabeende mile)
- Po na nini?
(Kolakisa na bato nyonso ete Sarah asali mabe te na ye.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Nzambe Ayebisaki Abimelek kaka azongisa kuvutula Sarah. Okanisi nini na makanisi ya Abimelek azalaki na yango kolakisa ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana. elakisi mawa monene, pe elakisi ete solo alingaki kosilisa makambo wana.)

64.7C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso basala bageste lokola bazali Abimelek, azali kozongisa Sarah, ebongo azali kopesa Abraham makabu ebele.

64.7D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abimelek azongisaki Sarah Na mobali na ye.

Pe apesaka bango Makabu ebele.

64.8 Nzambe asalelaki Abraham po na kodiacrela elakeli mabe ya basi ya ndako ya Abimelek.

64.8A Tangela bana: Ebandeli 20:17-18

17-18 Nzokande likolo ya Sarah, mwasi ya Abraham, Nzambe akangaki mabota ya basi nyonso ya Abimelek. Diacre Abraham asambeli Nzambe, pe Nzambe asalisi Abimelek ná mwasi na ye pe basi na ye ya baumbu, po bábota bana. »

64.8B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nini Nzambe asalaki na basi nyonso na ndako ya Abimelek po na makambo oyo?
(Akangaki mabumu na bango po babota te.)
- Nani asambelaki po Nzambe abikisa bango?
(Abraham)
- Nini esalamaki na sima ya kosambela na ye?
(Nzambe abikisaki bango, ebongo bamonaki ndenge ya kobota lisusu.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Oyo elakisi nini na likambo ya kobota ?
(Nzambe akoki kokanga yango pe akoki kofongola yango lisusu. Nyonso ezali na maboko na ye.)

64.8C Kolakisa nini esalemaki :

Bana nyonso basala bageste lokola bazali Abraham azali kosenga na Nzambe kobikisa mabumu ya bato na ndako ya Abimelek.

64.8D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki

Nzambe akangaki mabumu na ndako ya Abimelek

Tango Abraham asambelaki Akangulaka bango.

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Abraham akweyi mbala moko na libulu akosaki bato na relation na ye na Sarah. Ye pe akweyaki mbala ya mibale, kaka ndenge moko. Nzambe apesaki etumbu

mbangu, kasi Abraham atikalaki profete na ye. Tolingi ete mbala oyo, ayekoli koloba makambo ya solo. Bato na Nzambe, atako bakweyi, Nzambe akotelemisa bango kaka.

Devoir po na Bakristu:

Bino baoyo bozali bakristu, yeba ete biso nyonso tokweyaka mbala na mbala. Soki yo mukristu okweyi pe osali makambo oyo ezali kosepelisa Nzambe te, ebongo oyekola ndenge nini osili kokweya. Na ndenge wana, okoki kokweya na makambo wana lisusu te.

Nazali kopesa bino bakristu devoir oyo: Poso oyo, bokanisa na likambo nini osilaki kokweya na batango eleki. Tokanisa yango malamumu pe toyekola malamumu po tokweya na ndenge wana lisusu te.

Kobenga babungi na Yezu:

Kasi soki oyambi Yesu Kristu nanu te na bomoi na yo, yeba ete ozali kolala kaka na libulu ya Satana kino Sik'oyo. Ee, Satana akangi yo kuna na libulu na ye. Soki olingi obima, yaka, yamba Yesu Kristu lel'oyo. Tango akokota na bomoi na yo, okobima na libulu ya Satana, okokota na libota na Nzambe. Soki olingi ndima Ye lelo, tokoyamba yo na sima ete Ecodim esili. Tokozala na esengo mingi po na yo.

=== SUKA YA LESON 64

Leson 65 Sarah abotaki Isaac

Leson ya Bible: Ebandeli 21:1-8

Ntina ya Leson: Na SUKA YA LESON oyo, bana bakososola ete Maloba na Nzambe esengeli ekokisama kaka lokola ekomamaki, ebongo ndimela akosala nyonso Ayebisi biso ete akosala.

Verse ya Koyekola: *Banzembo 19:11*

(Alobaki lisusu na verse 8-10 oyo toyekoli Ba leson 62, 64, pe 67, ebongo bakisa verse 11.)

Yango (Maloba na Yo) ezwelaka moto bomengo koleka or ya kitoko; ezali elengi koleka mafuta ya nzo ya sika.

Kolanda Devoir ya Poso ewuti koleka:

Na poso eleki topesaki bino baoyo boyebi Yesu devoir ya kokanisa ndenge nini okweyaka na masumu tango mingi. Ebongo okosala makasi po ete okweya lisusu te na makambo wana. Nani amonaki na likambo nini akweyaki? Nani asalaki makasi na poso eleki po asala yango lisusu te?

Banzembo oyo ezali kotambola nzela moko na Leson oyo:

(Na Mokanda ya “Banzembo ya Ecodim”):
Bible ezali malamau
Bi-bi-la!
Yoka Bible
N' Andimela Bible
Na Kati ya Abram

Ebandeli ya Leson:

Sami atangi makambo ebele na Bible oyo esengeli esalema, kasi ayebaki te soki akoki kotiyela yango motema. Akanisaki ete, “Bato ya Bible, babikaki na tango ya kala. Ndenge nini bayebaki makambo nini ekoleka kota lutambola malamau mingi na sima?” Bato ebele bamitunaka lokola Sami. Bible elobi ete moto nyonso oyo akobenga kombo ya Nkolo Yesu Kristu, akobika. Kasi ndenge nini tokoki koyeba ete ezali ya solo ?

Transition na Malakisi ya Bible:

Tomoni ete Nzambe apesaki elaka na Abraham na Sarah. Alakaki bango mabele, kasi kino bakoma bampaka, bazalaki kaka kobika na mabele ya bato mosusu. Alakaki bango libota monene, kasi bakomaki, babotaki ata mwana moko te, bango mibale. Lel’oyo tokomona ndenge Nzambe akokisaka oyo Alaki bango. Tokobanda leson na Mokanda ya *Ebandeli, mokapo 21, nzela ya kotanga, verse ya liboso.*

Makanisi minene ya Leson oyo na Biteni 5:

65.1 Sarah abotaki mwana mobali kaka lolenge Nzambe alobaki.

65.1A Tangela bana: *Ebandeli 21:1-2*

1 Yawe asalaki Sarah bolamu ndenge alakaki ye.

2 Sarah akómaki na zemi, diacre kaka na Sik’oyo Nzambe alobaki, aboteli Abraham mwana-mobali, atako Abraham akómaki mobange.

65.1B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nani akanisaki Sarah ? (Nkolo Nzambe)
- Ndenge nini Akanisaki Sarah ? (Ndenge Alakaki)
- Nini esalamaki na Sarah ? (Akumbaki zemi.)
- Nani azalaki tata ya mwana wana ? (Abraham)
- Mwana mwasi to mobali? (Mwana mobali)
- Abotaki na sanza nini? (Na sanza oyo Nzambe Alobaki.)

Niveau Secondaire:

- ✓ Eloko nini omoni extraordinaire na makambo oyo ? (Bango mibale bakomi bampaka to bazelaki mingi.)

65.1C Kolakisa nini esalemaki :

Bana basi nyonso basimba mabumu na bango lokola bazali kozela kobota, pe baganga lokola bazali kobota.

Bana basi nyonso basala lokola bazali kosimba mwana, pe bazali kopesa ye na Abraham.

65.1D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Sarah abotelaki Abraham ya Mwana mobali Sarah abotaki mwana kaka Lokola Nzambe alakaki.

(Molakisi, soki ozali koteya kaka bana mike,

okoki koloba kaka ete kokata ngenga ezali elembo batiyaki na mwana po na kolakisa ete abotaki na famille ya bandimi.)

65.2 Abraham apesaki ye kombo Isaac pe akataki ye ngenga ndenge Nzambe abisaki bango.

65.2A Tangela bana Ebandeli 21:3-4

3 Abraham apesi ye kombo Izaak.

4 Tango Izaak akokisaki mikolo mwambe, Abraham akatisi ye nzoto ndenge Nzambe apesaki ye mitinóo.

65.2B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Nani apesaki mwana kombo ? (Abraham moto apesaki yango.)
- Apesaki kombo kombo nini? (Isaac)

Niveau Secondaire:

- ✓ Ndimbola ya « Isaac » ezali « Azali koseka. » Isaac akoki koseka nini ? (Akoki koseka ndenge abotamaki na tata na mama ye oyo balongaki ebele.)

65.2C Kolakisa nini esalemaki :

Bana mibali nyonso Baloba na rythme na temps : “Kombo ya mwana ekozala Isaac.”

65.2D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Kombo ya mwana oyo ekozala Isaac
Ha ha ha ha ha ha ha ha ha. (Repeter)

65.3 Abraham azalaki na bambula kama na mbotama ya Isaac.

65.3A Tangela bana : Ebandeli 21:5

5 Abraham azalaki na mbula kama moko (100) tango Izaak abotamaki.

65.3B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Abraham akomi na bambula boni tango Isaac abotami ? (Ye okokisi bambula kama (100).)

Niveau Secondaire:

- Age nini ezali normal po na bato babota ? (Molakisi, yoka makanisi ya bana.)

65.3C Kolakisa nini esalemaki :

Bana bakoki kotanga na kama na nzela ya zomi zomi, kama mibale, kama misatu, kama minei, etc.)

Baloba ete, « Kama ! Bambula ebeeele ! »

65.3D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Abraham na Sarah babotamaki
Na nguya na Nzambe

Atako tata me akokisi bambula kama
To pe bakomi bampaka makasi.

65.4 Bakamwe, pe batondisami na esenge na mbotama ya Isaac.

65.4A Tangela bana : Ebandeli 21:6-7

6 Sara alobi: "Nzambe asali ngai likambo ya kokamwa pe asekisi ngai. Bato nyonso oyo bakoyoka likambo yango bakoseka lokola ngai.

7 Nani akokaki koloba na Abraham 'tè Sara akomelisa mwana mabéle? Sik'oyo naboteli ye mwana-mobali atako asi'akómi mobange."

65.4B Kotuna bana na lolenge oyo:

Niveau Primaire:

- Sarah Alobaki ete nani akoseka ? (Moto nyonso oyo akoyoka makambo oyo.)

65.4C Kolakisa nini esalemaki :

Mwana moko ayebisa mwana mosusu ete Sarah aboti tango akomi mpaka. Mwana wana aseka, ebongo ayebisaki mwana mosusu. Aseka, pe ayebisa mwana mosusu, etc.

65.4D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki:

Bato nyonso baseki
Po bambaka baboti.

65.5 Isaac akolaki pe basalaki fete po na ye.

65.5A Tangela bana : Ebandeli 21:8

8 Mwana akolaki, pe mokolo ye atikaki komela mabéle, Abraham asalisaki feti monene.

65.5B Kotuna bana na lolenge oyo:**Niveau Primaire:**

- Sanza nini Abraham asalaki fete po na Isaac ?
(Tango atikaki komela mabele)

65.5C Kolakisa nini esalemaki :

Bana babina lokola bazali na fete.

65.5D Koyemba pe Kobina na oyo esalemaki kolakisa nini esalemaki:

Basalaki fete po na mwana Isaac.
O yea ! (Repeter)

>|< Kosilisa Malakisi Oyo:

Abraham na Sarah azeli mingi kino tango oyo bakanisaki ete Nzambe akoki te kokokisa oyo alakika bango. Kasi esengeli tolikia na Nzambe pe azali na nguya nyonso. Na tango oyo Aponaki, Akokisaka bilaka na bango. Atako bakomi bampaka, Apesaki bango mwana mobali Isaac. Maloba na Nzambe ezali sur po Nzambe toki kolikia na ye. Nyonso oyo Nzambe alobaki, esalemaki kaka lokola Alobaki. Tokoki kondima, tokoki kotiya motema na maloba na ye.

Devoir po na Bakristu:

Bino bana oyo boyebi Yesu Kristu, oyo boyamba Ye lokola Mobikisi na Bino, nazali kopesa bino Devoir oyo: Banda poso oyo, tanga to yoka Maloba na Nzambe mikolo nyonso, pe tiya motema pe kondima nyonso na oyo ozali koyoka. Tosala makasi ya kondima Maloba na Nzambe.

Kobenga babungi na Yezu:

Kasi tango mosusu oyamba Yesu nanu te na bomoi na yo. Bana mosusu bayaka na Ecodim, basambelelaka, bayembaka, kasi koloba ya solo, ba me yamba Yesu Kristo nanu te na bomoi na bango. Bible koloba, elobi ete Nzambe ayebi bato na ye. Soki Nzambe tala nge, boni, Yandi ta ndima ete, “Ee, oyo mwana na ngai.” ?

Soki oyebi makambo wana te, malamumu ozwa

ekateli lel’oyo. Yaka na sima ya Ecodim pe tokozala na esengo ya kosalisa na ye na koyamba Yesu.

===SUKA YA LESON 65 PE SUKA YA MOKANDA OYO

Longi, felisitation! Osilisi na koteya ba leson likolo na Tata ya Kondima, Abraham.

Sik’oyo, zongisa ba piece nyonso na kati ya colis oy’odefaki na MCE, zongisa mokanda oyo na kati, pe zongisa nyonso na Centre de Materiels.

Boye okosalisa ba serviteur ya Yesu mosusu na kosalela pe baleso oyo. Tango ozongisi colis oyo, okoki kozwa mokanda oyo elandi yango, Bomoi ya Isaak pe Jacob. To pe, okoki kodefala baleso mosusu pe.

Nzambi apambola yo pe akamba yo na malakisi na yo nyonso. Apambola bomoyi na yo pe famille na yo.
Ngai Maman Lorella, MCE